GRAMMATICA LINGUÆ ANGLICANÆ.

Peregrinis eam addiſcendi cupidis *pernéceſſaria*, nec non *Anglis* præcipuè *ſcholis*, plurimùm *profutura*.

CUM

Præfatione & *Indice*, in quibus, quid in hoc libello perficitur, videatur.

Authore *C. COOPER*, A. M.

Tota domus nititur fundamento.
Ne parva averſeris, ineſt ſua gratia parvis.

Quis in humanarum hac mentium caligine videt omnia? Nedum homullus ego. Verum enimvero non defugiam quicquid tale erit ſuſcipiendi laborem. Præterea cogitare convenit, alios etiam homines eſſe, quibus fortaſſe aliqua minùs ſatisfacient, quæ rationibus nituntur certiſſimis. *Voſſius in præfat. Lat. Gram. compendioſæ.*

LONDINI,
Typis *J. Richardſon*, Impenſis *Benj. Tooke*, apud ſignum *Navis*, in *Cæmiterio Paulino.*
M DC LXXXV.

REGIA. 1715
MVNIFICENTIA
GEORGIVS D.G. MAG. BR. FR. ET HIB. REX F.D.
J. Pine
sculp

REVERENDO
Admodum in CHRISTO *Patri*
ac DOMINO DOMINO
SETHO
Episcopo SARISBURIENSI
Nec non
Nobilissimi Ordinis S. Georgii
CANCELLARIO
Honoratissimo, &c.

NOli obsecro indignari, *Vir Amplissime*, quod inferioris classis sacerdos, *Ecclesiæ Præsulem*, omni-

genæ eruditionis *Professorem* ; Grammaticæ rudimenta traditurus improvisâ hac inscriptione compellare ausim. Ad hoc audaciæ me adegit imprimis *humanitas vestra* singularis nemini non nota, Dein insignis illa beneficentia, quâ Scholas nostras *Hartfordienses* in perpetuum cohonestare, & in literis candidatorum studia plurimùm promovere dignatus es. Quæ fidem faciunt *Dominationem Vestram*, non solùm *Grammaticas literas* non contemptui *habituram*, sed quascunq; ipsas promovendi methodos æqui boniq; *consulturam*. Præterea quicquid

quid in hoc Elementario præſtare conata eſt Tenuitas mea, optimè novit *Amplitudo veſtra* dirigere, corrigere, condonare. Id quod humiliter expeto obſecroque.

Nunc ſi mihi per modeſtiam veſtram liceret in laudes multis tibi nominibus debitiſſimas excurrere; & ſi de præclaro *Ptochotrophio Buntinfordienſi*; de annuis redditibus ampliſſimis, quos in Scholarium alimoniam *Collegio Chriſti* in *Academia Cantabrigienſi* concredidiſti, de privilegiis, quæ ſedes, olim veſtra *Exonienſis*; quæq; *Illa*, cui nunc meritiſſimè præſides, *Sarisburi-*

ensis, accepta refert, deq; aliis egregiè factis; eo, quo par est, dicendi genere perorare conarer; meas longè superaret vires: quodq; etiam esset *Reverentiam vestram* lacessere potius, quam *propitiam* reddere. Stylo itaq; frænos imponam, &, quod me magis decet, hujus audaciæ veniam suppliciter comprecatus, ad pedes *vestros* me conjicio, atq; *ut ad Dei gloriam*, E*cclesiæ emolumentum & literarum profectum, diu diuq; beata fruaris vita, humilim*. *precor, qui sum* R*everentiæ vestræ*.

Servus Cliensq;

Venerabundus.

C. Cooper.

Authores nonnulli, qui de hujusmodi subjectis scribere operæ pretium duxerunt.

Inter Veteres.

Non dedignati sunt *Imperatores. Julius Cæsar* librum scripsit de vocum analogiâ. *Octavius Augustus*, & *Cajus Cæsar* de literis. *Carolus Magnus* de proprio sermone grammaticam scripsit. *Varro, Appio, Priscianus, Quintilianus* literarum numerum exquirere conati sunt. *Sanctus Basilius* Græcam, *Sanctusq; Augustinus* latinam composuit grammaticam. *Theodorus Bibliander* de ratione communi linguarum tractavit.

Inter Recentiores.

Erasmus, duo *Scaligeri, Lipsius, Salmatius, Vossius, Jacobus Matthias, Adolphus Metkerchus, Bernardus Melinchot*, aliiq; de literis in genere scripserunt. *Messalus Corvinus* inter *Romanos* orator inclytus de *s*, *Adamantius Martyr* de *b.* *v.* *Jovianus Pontanus* de aspiratione, & *Erycius Puteanus* de interpunctione particulariter tractârunt.

Inter Nostrates.

Doctissimus *Gatakerus* de Dipthongis; *R.Franklyn* de accentibus linguæ Grecæ scripsit. De his, quæ ad nostram linguam particulariter spectant, laborarunt plures. Primus *Thomas Smithus* equestris ordinis, Reginæ *Elizabethæ* à Secretis, elegantem librum de rectâ & emendatâ linguæ *Anglicanæ* scriptione edidit. Postea *Chester* è Fecialium ordine; *Wadus, Bullakerus, Alexander Gill* Scholæ Paulinæ

Magister Primarius successivè idem subjectum prosecuti sunt; qui præcipuè *cacographiam* nostram emendare, (quam nemo sanæ mentis defendere potest, ob præjudicium vulgi tamen inveteratum, & hominum publicæ utilitati consulentium paucitatem;) irritò studuerunt. *Butlerum*, *Jonsonum* omittam: & ad illos, qui maximè ad nostrum faciunt institutum, procedam: Grammaticam enim artem nostræ linguæ accommodare solus (quod sciam) studuit acutissimus *Johannes Wallis*. Reverendus admodum Episcopus Cestriensis, *Wilkinsius* nomine, cum linguam *universam* & *Philosophicam* instruere satagebat primas intimasq; *grammaticæ* artis rationes deduxit & demonstravit.

Jam si *grammaticam* in genere spectemus; ea est regula & fundamentum loquelæ, quæ omnium artium & scientiarum, Religionis & Legum est canalis, animi pictura, societatis vinculum. rationis enim & orationis usu, homines, à brutis intelligentiæ expertibus, distinguuntur. *Vulgum* loquelâ aut scripturâ eorum cogitationes, ad aliorum captum exprimere instructum esse sufficiat: *literatos* autem aptè & concinnè tum loqui, tum scribere decet; quod docet *grammatica*, quæ cujusq; linguæ vernaculæ rationem & analogiam demonstrat, eamq; per varias gentes disseminata, in omnia sæcula ab injuriâ temporum conservat; loquendi errores & barbariem expurgat: difficultates, quæ, primo aspectu iusnperabiles videntur, fugat: Nam præceptis *Grammaticæ* peritè institutis, quævis lingua faciliùs intelligi, certiùs addisci, memoriâq; diutiùs teneri possit.

Ad

AD
LECTOREM
PRÆFATIO.

CUM plurimi inter advenas, atq; etiam apud exteros nonnulli, nostram intelligere linguam Anglicanam valde cupiunt: quidam ut negotia sive mercaturam privatam sive legationem publicam commodiùs peragant; aliiq; qui apud nos peregrinantur, ut faciliùs societatem communem ineant; aliqui verò præcipuè ut doctissima nostratium opera vernaculo conscripta idiomate legant & intelligant, in quo nempe artes & scientiæ omnigenæ solidè, aptè penitusq; discutiuntur; præsertim autem Theologia, quâ præ cæteris gentibus facem tulere Nostri: ut faciliùs itaq; & certiùs hi laudabile sane suum assequantur propositum, Grammaticam linguæ Anglicanæ composui. Propositi ratio.

Alios de hoc subjecto jamdudum scripsisse non diffiteor; inter cæteros, vir acutissimus Johannes Wallis inutilem regularum molem, ad linguæ potius latinæ quàm nostræ rationem, congestam (quæq; lectoris implicat & obtundit genium) amputavit; & grammaticam ejus nostræ linguæ magis accommodare studuit. Nemo autem (quòd sciam) literarum vim & rationem rectè vel satis perspicuè explicavit, quas certè eo modo definiri

niri oportet, quo recta pronunciatio, *qualis in qualibet sit dictione, lectori innotesceret : nec eorum quisq; vocabula* ejusdem soni *sed* diversè scripta, *vel* ejusdem scripturæ *sed* diversè pronunciata, *in quibus scilicet scribendi & pronunciandi modus discrepat, methodicè sub regulis disposuit : nec deniq; quisquam, ea quæ ad syntaxin spectant, satis dilucidè, distinctè & accurate exposüit. Hoc cum perspicerem, statuebam mecum quod ad hoc institutum promovendum, vel hactenus defuisset, vel saltem non satis aptè expositum, methodicé, plenè, ac perspicuè describere. ut meos labores aliis approbatos, & linguam, qualis in se est, ita facillimam discentibus redderem, quod tibi amice lector, si cum aliis comparaveris, liquidó patebit. Præterea doctissimi quod in hac parte perfecimus, cum perlegissent, comprobarunt.*

Linguæ Anglicæ præcellentiâ.

Priusquam vero rem ipsam *aggredior*, quædam *præmittere de linguæ nostræ* præcellentiâ, *consentaneum duxi ; de origine, variis mutationibus ; ejusq; præsenti statu ; in quo*

1. De Copia.

1. *Datur* Copia, *quâ nomina, quæ substantiva vocantur*, res ipsas ; *adjectiva* adjunctam *earum* naturam, *præpositiones varias* relationes ; *Verba* actiones, passiones, & situs ; *adverbia eorum* naturam ; *particulæ præpositivæ* modos ; *atq; ita cæteræ orationis partes varia loquelæ adjuncta pleniùs quàm ipsæ linguæ, quæ maximè sunt in usu, exprimere possunt : non datur verò superflua ac difficilis compositionum aut synonymorum redundantia, sed competens numerus, quo varios gradus, mensuras, qualitates, uno verbo satis aptè definire liceat, prout* ex tabulis indefatigato labore compositis, ad principium libri præfixis, de lingua philosophicâ & reali Charactere à dignissimo & admodum reverendo Johanne Wilkinsio scripti ; *videatur : ubi res omnes sub diversis generibus dispositæ, cum synonymis subjunctis, definiuntur. Cui addi potest, talis est nostræ linguæ constitutio & analo-*

gia,

gia, ut nova fingere vel exotica adaptare sit facillimum, quòd nulla sit ars vel scientia quæ non planè ac copiosè tractetur in linguâ Anglicanâ. Summa verò cura, doctorum consilium grammaticorum, & Magistratûs authoritas priùs essent adhibenda, quàm vocabula nova vel exotica in vulgarem usum admitti debent; puerilis enim isthæc, (insana dicam?) verborum affectatio prorsus est culpanda, cum ex proprio fonte magis apta hauriri possint; quæ nativum linguæ obnubilat decorem, linguam ipsam sibi dissimilem, confusam, fluctuantem, inutiliq; dictionum mole reddit oneratam.

In verbis etiam tenuis cautusq; serendis,
Dixeris egregiè; notum si callida verbum
Reddiderit junctura novum.

Hor. De arte poeticâ.

Alexandrum Gill Tindalii *verba recitantem audito*;
" *Nam si (quæ homini Christiano prima cura esse debet) divinorum oraculorum cognitio quæratur; tantâ fœlicitate, tantâ facilitate ex Hebraico & Græco contextu in linguam Anglicam vertuntur: ut mille melius Anglicè quam latinè exprimantur, nec ullâ opus erit circuitione, ubi verbum verbo eleganter & plenè respondet. Hac de causâ plurimi scriptores Theologi quamvis linguæ latinæ scientissimi, Anglicè tamen scribere maluerunt, quia sic animi sensa optimè exprimere, sic rerum ipsarum veritatem proximè attingere se posse judicabant. Quàm nostra præ aliis linguis modernis, ad heroica poëmata decantanda accommodatur,* in præfatione ab autore anonymo anglicè scriptâ, ad Domini Rapini librum in Aristotelis poesis animadversiones præfixâ; videas.

2. *Ex tantâ copiâ talis datur electio, quòd nihil est quod non aptè nostrâ linguâ exprimi potest; quâ non tantùm res ipsæ* jejunè *indicantur, sed etiam earum affectiones variæ & ideæ* emphaticè *exhibentur. Ex. gr. substantiva* Anguish, woe, sadness, heaviness, 2. De significantia.

for-

forrow, trouble, dump, melancholy, agony, *varios indicant ægritudinum animi gradus.* Sad, heavy, forrowful, cast down, bitter, doleful, ruful, pensive, dejected, disconsolat, tragical *adjectiva sunt.* Lamentable, deplorable *passiva abstracta.* Be-moan, be-wail, lament, mourn, cry, complain *verba*; take on, take heavily *quæ augent*; whimper, pule, whine *diminuunt*, vex, cut, cast down *agunt.* *Ita* sin, fault, trespass, over-sight, failing, infirmity, dishonesty, transgression, crime, enormity, turpitude *peculiarem quandam habent differentiam, quæ gradus, objectum, modum, consequentiam, vel aliud quoddam respicit: adeo synonyma non tantùm ornamento, sed utilitati inserviunt*, accurato *præsertim* sermone, *quo multum paucis comprehenditur, plurimæq; excitantur ideæ.*

In Praxi Gram. quartæ editionis 1674 pag. 175.

Doctissimus Johannes Wallis *de* genio *linguæ Anglicanæ loquens, inquit in illa non rarò, non compositum tantùm, sed bicompositum, tricompositum, aut etiam pluries compositum*, (sensum si spectes), *in* unâ voce monosyllabâ *animadvertas*; *ubi non tam voces singulæ* (quod alibi fit) *quam quasi singulæ* literæ *suam significando* vim *exserunt, ab* ipso sono suo *petitam. Quod tamen de nativis antiquæ linguæ vocibus* (sed nec eis omnibus) *intellectum volo*; *non de magnâ* vocum *farragine aliunde* advectarum, & *seriùs* insertarum *linguæ nostræ*; *genium linguarum unde advenerant affectantium, quæ productiori formâ & majori fortè cum pompâ incedunt, sed significationis sunt minus pressæ. Alibi de* Emphasi *loquens dicit*; hæc *apud nos* tanta *non rarò existit, ut longâ periphrasi opus sit vocibus singularibus explicandis. Unde factum est, ut quæ in linguâ nostra acutè & pressè scripta sunt*, difficiliùs *in linguas alias transferantur, & vix quidem aut ne vix quin flaccescat stylus & acuminis vigor: quæ autem in aliis scripta sunt, in nostram* multò faciliùs, *eâdem elegantiâ & cum eodem*

pag. ult.

dem

dem acuminis vigore, transferantur.

Modus item derivandi substantiva & adjectiva Neutra, activa & passiva sive concreta vel abstracta; facilis est, universalis, maximâq; ex parte regularis: prout videre licet tertiâ parte hujus libri & capite primo. *Adeo ut singulum vocabulum anglicè tantum exprimere possit quantum in aliis quibusdam linguis periphrastica sententia; substantivum* expressiveness *abstractum neutrum emphaticè uno verbo latinè reddi non potest, sed ad hunc modum; potestas verbis insita multum exprimendi. Sic* good nature *& alia quam plurima. Observatum fuit à* Messieurs du port Royal *in arte loquendi, de linguæ* Gallicanæ *genio* Parte 4. Cap. 3. Sect. 1. *quod hujusmodi expressiones quæ multum brevi comprehendunt apud* Gallos *raro inveniuntur, unde evenit, quod translatio* Græci *aut* Latini *Authoris in linguam* Gallicanam *originali multò verbosior redditur, translatio autem Authoris* Græci *in* Anglicanam *fiat brevior; Proverbia etiam in quibus multum paucis verbis comprehenditur, satis aptè & breviter Anglicè reddi possunt, aliaq; acuminis exempla* ut ne jocus quidem *amittatur.*

Literarum soni *frequentiùs quam in cæteris linguis cum rebus significatis* consensum *habent; sic voces (non dico omnes) à* Bl *incipientes flatum denotant.* Cl *adhærentiam. In* bl *desinentes motum frequentem.* Sm *motum tacitum.* Sw *motum gradibus finitum aut deflectentem.* St *vires seu stationem præcipuè preservatam.* Str *vires fortiores seu conatus.* Sp *expansionem.* Sl *motum silentem aut inopinatum.* Thr *motum violentum.* Wr *motum obliquum aut distortum; & ita in multis aliis sonus lenis aut asper, acutus aut crassus, fortis aut imbecillis, tremulus aut stridulus sicut in* crash, crush, squeez, fling, gingle, jangle, grumble, *& in illis quæ simili terminantur sono;* thunder, drum, rough, *innumerisq; aliis similem in rebus significatis affectum indicant,* In grammaticâ Johannis

Wallis

Wallis de Etymologia plura videas.

De perspicuitate. *Scripta doctorum Anglicana perspicuè ac distinctè, aspectu primo intelligantur: Primò enim æquivocationes vel plures non sunt, vel intellectu non difficiles; quoniam à primario sensu non plurimùm deflectunt: latinè autem quodvis ferè vocabulum vel absolutè vel in phrasibus vel utroq; modo; diversas, quandoq; etiam contrarias habent significationes; ut multo* to punish, to handle a matter, to number, *intrita* minced meat, morter, clay, wine, dregs, *&c. magis* a kneading trough, a rolling pin, a round table, dish, shovel, gaming tables. *magis* more, *magus, magis* to, with magicians, *&c. linea ambitiosa* a crooked line. *Aliaq; hujusmodi quam plurima; particulæ item quæ frequentissimè in oratione occurrunt, ut, pro, ac, &c.* Nos iter ignavi divisimus altiùs ac nos Præcinctis unum: ubi *ac ponitur pro quam. Quæ in dictionario vel Phraseologis videantur. Secundò compositorum atq; etiam derivativorum sensus ex simplicium & primitivorum sensu facillimè dignoscatur;* spend *consumo &* thrift *parsimonia compositi* spendthrift *significationem indicant, latinè indictus* declared, not declared, *multesimus* exceeding great, least of all. *Officio* to hurt, to do, to stop up, to dy cloth. *Officium officio* to, in, by, duty, *&c. Tertiò verborum modi nominumq; casus per particulas præpositivas distinctè sine ambiguitate exprimuntur:* legam *verò latine sensum non determinat sive significaret intentionem vel voluntatem* I shall or will, *libertatem* may, *potestatem* can, *necessitatem* must: *ita legerem* I should, could, would, might. *Auferendi casus sine præpositione sensum linquit ambiguum, mundo* to, in, with, for, from the world. *Mundo mundas* I cleanse; *ejus, suus sua suum sive sit* his, hers, its *non distinguit. Quartò verborum ordo ut plurimum naturalis, semper facilis est; ut animus in exquirendo sensum totus occupetur: aliter autem evenire solet, cùm, ad frequentem*

Hor. serm. *lib.* 1. *sat.* 5.

quentem ejusdem soni concursum vel aliam quamvis asperitatem evitandam, verba concordantia vel sibi ipsis invicem relata, diversis separata locis, diversis applicari vocibus, vel non statim comperiri, possunt ; ut in primâ primæ orationis Tullianæ sententiâ.

Omnium qualitatum quæ linguam reddunt elegantem, capax est nostra ; quem ad finem conducunt copia, significantia, perspicuitas ; *accedat præterea verborum sonus in oratione (nam gutturalibus aspiratis nunquam utimur) dictu facilis, auribusq; gratus ; cùm enim terminationes sunt variæ, facilè asperorum eorundemq; vitetur concursus sonorum, sermo metaphoris ornari dilucidis, æquali dictionum longarum breviumq; compositione euphonicus, sensusq; particulis elegantibus distinctus reddi potest : Stylus humilis & familiaris, sublimis & magnificus, gravis & pressus variis historiæ generibus, philosophiæ, theologiæ possit accommodari. Quod ex liturgiâ nostra, eximiisq; hodiè Authorum scriptis, eloquentiæ multiplici jucundâq; varietate elucentibus manifestatur, quorum stylus ex verbis selectis benéq; ordinatis sine affectatâ dictionum aut phrasium superfluitate compositus, virilis, politus, elegansq; constituitur,* 4. *De Elegantia.*

Vocabula synonyma non nimis numerosa, primitiva plerumque monosyllaba, ex quibus unum, cum particulâ sensum modificante, plurium compositorum supplet locum; ut go up *ascendo,* down *descendo,* over *supermeo;* upon *supergredior ;* under *subeo;* to *accedo;* from *discedo ;* on *progredior ;* behind, after *à tergo, post incedo ;* before *præeo ;* beyond *transeo ;* forward *pergo, proficio ;* backward *retrogredior, reversâ facie incedo ;* in *intro ;* in hand with *incipio ;* out *exeo ;* beside *prætereo ;* through *pervado ;* through with *perficio ;* straight *incedo directus ;* about *circumeo ;* for *pro ;* against *contra ;* astray *erro ; Sic* break, bring, com, lay, make, put, set, run, stand, strike, take, *frango, duco, venio, struo, facio,* *De facilitate.*

cio, colloco, pono, curro, sto, ferio, capio, aliaque; quæ communes rerum actiones denotant; quandoq; autem verbum ponitur pro pluribus; ut mark *pro* take notice of *observo*, advance, go forward *proficiscor*; consider, think of *considero*; behold, look on *aspicio*; admit, let in *admitto*; esteem, set by *æstimo, &c.*

Verbis quæ actiones denotant anteponimus do: I do work, doing work; *laboro, laborans; rerum nominibus artificialium,* make: *ut* I make a house *ædifico; naturalium,* cause: *ut* he causeth grass to grow *faciens ut germinet herba; vel aliter prout phrasis diversis varietur modis: Eademq; dictio tum nomen tum verbum maximâ ex parte exprimit:* cut *scindo scissus scissura*; hurt *lædo læsus nocumentum; vel persimili; ut* thrive *ditesco,* thrift *parsimonia,* thrifty *frugalis*; chuse *eligo,* choice *electio electus*; web, weav.

Id, quod ad grammaticam spectat, breve, rationale, facillimumq; est. Verborum conjugationes, Nominumq; casus & declensiones nostræ linguæ prorsus sunt inutiles & alienæ, duas tantùm habent substantiva terminationes, quæ numeros distinguunt; eorum etenim variæ modificationes per triginta sex particulas præpositivas sive præpositiones dignosci possunt: Genera quæ naturâ tantùm sunt duo, diversis exprimuntur vocabulis; ut a man *vir,* a woman *fæmina. Verba regularia, (irregularia pauca quidem,) duas solùm habent terminationes; omnes modi per octo particulas; tempora per signa quatuordecem, totiusq; passivæ vocis formatio per verbum auxiliare* am *sum; personæ numeriq; etiam per sex pronomina* I *ego,* thou *tu,* he *ille,* we *nos,* ye *vos,* they *illi, distinctè cognoscuntur. Hoc modo totum grammaticæ Anglicanæ fundamentum per* sexaginta quatuor *particulas & verbum* am *sum addisci potest. Syntaxis est dispositio tantùm naturalis sive junctura vocum. Verba autem in linguâ latinâ sexcentas varias habent terminationes; substantiva de-*

clensiones

clinationes quinq; ; adjectiva tres; sexq; casus in numeris ambobus ; regulæq; pro horum inflexionibus dantur innumeræ præter anomala ; unde concordantiæ oriuntur difficiles, omniumq; orationis partium regimen redditur difficillimum ; singula percurrendi hîc non est locus ; qui particularia videret, partem libri prædicti quartam de linguâ philosophicâ consulat sextumq; caput.

Nostræ cum aliis linguis mixtura, quam pro culpâ vel vituperio objiciunt quidam, idem est, quod temporis successu omnibus accidit : Germani, Galli, Hispani, Itali *dictiones à linguâ latinâ plurimas sumpsere ;* Latina *à confluentiâ latronum vicinâ, qui ad* Romulum *prout ad Asylum confugerunt, quò item ex suâ quisq; linguâ, præcipuè latini, quædam portarunt, originem duxit ; quæ postea à* Græco *fonte aucta, doctorumq; curâ fuit exornata.* Græca, Chaldaica, *itemq;* Syriaca *plurimas sumpserunt ab* Hebraicâ, *Latini à* Teutonicâ, (*ut quidam volunt*) *quæ* Anglo-Saxonum *linguæ hodiernæ, item* Germanicæ, *pluriumq; linguarum affinium origo est ; & sine dubio* latinâ *antiquior ; multas acceperunt dictiones ; ut*

Alexand. Gill. Goropius Becanus.

Volo will **Wallen**, *ventus* wind **wind**, *vinum* wine **wein**, *vastus* wast **wust**, *veho* weigh **wagen**, *veha* wain waggon **wagen**, **wain**, *vidua* widow **witwe**, *va* wo **wea**, *vellus* wool **woll**, *vermis* worm **wurm**, *valeo* well **woll**, *volvo* wallow **wahlen**, *vespa* wasp **wespe**, *via* way **weg**, *vado* wade **wadten**, **watten**, *vagus* wag **waeghen**, *vallum* wall **wall**, *venio veni* went **wend**, *vacillo* wag, waggle **waeghelen**, *ovis* ew **Belg. ouwe oye**, *versus* ward **wazen** vigilo.

Aliaq; incipientia à litera w *quam veteres* latini *scripserunt per* v. *Post captam* Græciam, *à* Romanis Græci *mutuò vicissim acceperunt. Quamvis dictionum abbreviatio, literarum additio sive mutatio; ut ipsæ linguæ idiomati accommodentur, tantam effecerunt differentiam quanta hodiè invenitur; unde non minor excitatur admiratio, quando tantam, modernas cum linguis antiquis, affinitatem habere videmus; ut* Anglicè Sack, latinè *saccus*, Græcè σακκος, Hebraicè טק; *Et ita forsitan in omnibus linguis*; wine *vinum*, οἶνος; Father *pater* πατὴρ; *nostræ autem linguæ syntaxis, inter cæteras, forsitan omnes, maximè philosophica & facillima hunc usq; ad diem integra permansit. Si omnia de linguæ nostræ præcellentiâ, quæ potui, recenserem, nimis essem prolixus; Ea autem quæ jam tradita sunt, ipsam studiosis maximè redderent expetibilem, brevitatis itaq; causâ meipsum reprimo.*

De lingua Britannica.

Britannos *linguam & mores cum* Gallis *dictis item* Wallis *communes habuisse creditur (quæ prima fuit gens non liquet, ambæ ultra omnium certæ fidei historiarum memoriam antiquæ) quæ à confusione* Babylonicâ *originem duxerunt à* Phænicibus *vel* Trojanis *qui colonias hic vel illic posuerunt, quia tantam cum linguis orientalibus retinent affinitatem; nomenq;* Britannia *sive* βρεταννικὴ *Arabicæ vel Punicæ originis, à* כרת אנד *terra stanni & plumbi, (quam vocarunt* Græci κασσιτερίδα *à* κασσίτερος *stannum,) à doctissimis accepisse reputatur.*

De linguæ Francicæ Origine.

Antiquam Gallorum *linguam permutarunt* Romani *Victores, ejusq; loco partim successit rudis latinismus sive* Romanshe. (*tantùm in* Armoricâ, *antiqua permansit lingua.*) *Postea* Francones Germaniæ *populus subjugavit* Gallos, *tandemq; cum illis coalescens* Franciam *nominavit:* Galli a Francis *dictiones* Teutonicas, Franciq; *vicissim à* Gallis *latinas longè plurimas didicerunt; Syntaxin autem* Teutonicam *à* Gallicâ

antiquâ

antiquâ vel latinâ *plurimùm differentem retinuerunt ; ex his itaq; lingua* Francica *constituitur hodierna.*

Britanniam Romani, *sub* Julio Cæsare *duce primùm ingressi sunt, cùm autem ipsa longius á* Româ *distaret, tantam non sustinuit mutationem antiqua lingua, quam apud* Francos, Hispanos, Longobardos *aliosq; ; naturales enim leges & syntaxin, quamvis pluribus commista erat dictionibus* latinis, *immutatam servarunt, quæ autem in* Britanniâ (montanis Walliæ & Scotiæ partibus exceptis) *postea ferè tota, si non omnino evanuit : Cùm enim* Saxones *a* Vortigerno *Regi in ejus auxilium accersiti fuerunt ipsi pedem hic firmarunt, fœdus deinde ineunt,* Hengistiq; *sive filia sive Neptis in matrimonium datur Regi, quod dedignantes* Britanni *in arma undiq; sese contulere, Saxonum fudere copias ; Postea autem insidiis, fraude, bellisq; diuturnis* Britannos *subegere* Saxones, *populum simul atq; linguam in* Cambrobritanniam *& ad* Armoricam *usq; fugarunt ; Imperium in septem partes divisum ducentorum spatio annorum sui juris fecerint, variis tamen agitatum bellis fuit civilibus, dum* Egbertus *occidentalium* Saxonum *princeps summi tandem imperii potitus est, qui ad discordias delendas omnem eodem nomine populum Engelice, ipsamq; terram Engeland appellari jussit. Hæc* Anglorum *populi, hæc linguæ origo,* Germanicæ *sive linguæ* Teutonicæ *propago, quæq; in superiorem & inferiorem dividitur : superior duas habet eminentes dialectos.* 1. Danicam, Scandicam *& forsitan* Gothicam, *quibus attinent linguæ, quas loquuntur in* Daniâ, Norwegiâ, Succiâ *&* Islandiâ. 2. Saxonicam, *cui pertinent variæ linguæ* Anglorum, Scotorum, Frisiorum, *atq; versus septentrionalem* Elves *partem habitantium. Postea* Angliam *invaserunt* Dani, *á quibus parum immutata fuit, eorum enim lingua* Teutonicæ *erat dialectus, ideoq; nostræ persimilis. Postremò* Gulielmus Normandiæ *Dux* Angliam *ingressus*

De linguæ Anglicanæ Origine.

Vid. Cambdeni Britanniam. Verstegani antiquitates, Usherii Armachani antiquates Britannicas, &c.

est conquestor cum Normannis (*qui in* Norwegiâ Teutonicam, *eandem scilicet, quam majores nostri item, locuti sunt, in* Normandiâ *autem suæ, centum quinquaginta annorum spatio, obliti; linguam* Galli-romano-francicam *didicerunt*) *qui diplomata, leges juridicas, edicta in lingua* Francicâ *scribi jussit; cùm autem exiguus erat* Normannorum *numerus, quiq; etiam maximâ ex parte cito evanuit, ipsi citiùs nostram, quàm nos suam, didicerunt linguam; unde non alia consecuta est mutatio, quàm exigua quarundam dictionum* Francicarum *mixtura.*

Præter varias hasce mixturas, ab illo tempore, quo tuntum fuit ad studia incitamentum atq; literarum augmentatio, plurimum nostra incommodum sustinuit lingua, prout in magnis evenire solet mutationibus. 1. *Homines enim literarum avidi, verum autem vernaculæ linguæ valorem ignorantes, vel curam satis cautam non adhibentes, *inter nostra, exotica induxerunt vocabula; ita fecit* Chaucerus *Anno Christi* 1400, *quasi nihil esset comptum nisi novum, ut indoctti vulgi stupor, quod non intelligit, admiretur; quod majus nostræ linguæ detrimentum attulit, quàm variæ hostium victoriæ.* 2. *In regali familiâ connubia, curiamque imitandi studium peregrinas adoptarunt voces.* 3. *Frequens cum extraneis commercium.* 4. *Artium & scientiarum inventio sive profectus novas cuderunt dictiones; Et in his rerum nomina, ab ipsâ gente quâ primùm illæ sunt inventæ, (ut in aliis linguis fieri solet,) accepimus, unde lingua* Anglicana *defluxit* hodierna.

Pseudographiæ origo. Alex. Gil in præfat.

1. *Cum prudentissimus ille rex & faventissimus literarum* Henricus *septimus Typographum* Winken de word (*qui primus scripta* Anglica *prelo expressit*) *huc è* Germania *evocaret, necesse habuit typographus, illis quos habuit typis nostras voces excudere. Sic pro* þ *in* þin *tenuis, posuit* thin; *pro* ð *in* ðine, thine *tuus; pro* ȝ *in* ȝuȝ, j & dg, Judge *judex, &c. hos enim*

sonos

sonos quibus maximè erratum est non habent Germani. *Et si huic non absimile incommodum accederet, ut prelo corrigendo non doctus præesset, sed aliquis de grege Mercatorum, qui* Germanicè *&* Anglicè *loqui posset, corrumpi necesse est orthographiam nostram, & quia tempestiva medela adhibita non est, in hominum usum correptam transire.*

2. *Cùm scriptura ex parte saltem retinetur in vocibus quæ ab aliis linguis derivantur, pronunciatio verò mutatur, inter se sequitur concordia discors ; ut* anchor *anchora*; *potius quàm* anker. *Ita* antient *antiquus*, ancient. Circingle *cingula* ; *à circumcingo* Surcingle. Chirurgion *Chirurgus*, Surgeon. confects *confectio* ; comfits. Cucumber *cucumis* ; Cowcumber. Funnel *infundibulum* ; Tunnel. Granary *granarium* ; garner. Hayward *custos agri*, *à* hay hedg, *&* gard *custos* ; haward. Phlegm *phlegma* ; fleam. Pretious *pretiosus* ; precious. Scissors *à scissu*, *forsex* ; Sissers, *Sic* heir *hæres*, hour *hora*, people *populus*, subtle *subtilis*, honour *honor*, honest *honestus*, humble *humilis*, receiv *recipio*. *Scriberemus itaq;* camrade *socius à camerâ*, chart *chart*, clerk *clericus*, muscle *musculus*, merket *mercatura*, Merchant *mercator*, phantasy *phantasia*, scluse *emissarium à seclusu: pro* cumrade, card, clark, musl, market, marchant, fansy, sluse ? *In plurimis ita non fit, nec in ullis ratio persuadet. In istis tamen vocabulis, quæ variè scribuntur ; si neutra scriptura pronunciationi sit congrua ; derivatio potius sit observanda; non antem in aliis, ubi istiusmodi scriptura à sono deflectit. Nam loquendi propositum, & rerum congruitas, scribere quod loquimur, vel loqui quod scribimus ; regulariter exigunt.*

3. *Cùm idem sonus, propter differentiam significationis, variè scribitur ; ut* I *ego*, ey *oculus* ; are *sunt*, air *aer* ; *de quibus* Primam videas observationem secundâ parte.

4. *Cùm antiqua retinetur scriptura pronunciatio autem euphoniæ vel facilitatis gratiâ variatur, pronunciationem & scripturam discrepare necessum est; ut* bought *emptus*, night *nox*, half *dimidium*, know *scio; quæ politè pronunciantur* bat, nite, haf, kno, *& hujusmodi. Forsitan atq;* ea, oa, ie *&* e *hodiè quiescentia, ubi scriberent, pronunciarent.*

Linguam addiscendi methodus: *Quicunq;* nostram *addisceret* linguam *non confusè aggrediatur, sed à primis primò incipiat, ut ad postrema posteriùs ordine ac gradatim pertingat; quod ut meliùs perficiatur hac methodo procedere hortarer.* Imprimis *sonos quot & quales sunt, quibusq; pinguntur Characteribus, accuratè cognoscere studeat, hoc enim* fundamentum *est, cui tota linguam* loquendi *ac* scribendi *ratio nititur; in hunc finem sonorum formationem, numerum, affinitatem & differentiam descripsi, vocales, dipthongos, consonantes quæ in ullâ lingua articulatè formari possunt,* philosophicè *discutere &* penitus *explicare studui, & in diversas classes distributas, ut uno aspectu intuerentur, adjunctâ tabulâ exposui. Deinde quotquot ex his* sonis *apud nos pronunciantur quibusq; pinguntur* characteribus; *quo duplices quosdam* sonos *uno* charactere *pictos, & è contrario* duplices characteres *pro* sono simplici eundemq; characterem *diversos exprimentem* sonos *videre licet.*

Secundò, in quibus vocibus iidem characteres diversos habent sonos, aut diversi characteres sonum eundem, aut ubi literæ sunt quiescentes, addiscat; hoc secundâ parte perfeci, quâ regulas exemplis illustratas tradidi, & omnes vel saltem præcipuas voces, quæ diversam habent à pronunciatione scripturam, in suas regulas, (quæ voces ejusdem naturæ continent) distribui; in hoc solo consistit nostram addiscendi linguam difficultas, quod, quantum potui perspicuum & facillimum reddere sategi; non enim in se tam difficibilis est pronunciatio vel scriptura, quam quod nemo de

hisce

hisce prius hac methodo dedit regulas, vel aliâ quâ linguæ analogiam quis assequatur: ope *etenim* analogiæ *grammatici regulas suas invenerunt, laudabiles item linguæ consuetudines grammaticas composuerunt, quæ si benè sint ordinatæ, perutiles sunt; quia nobis regulas* breviter *exhibent, quas* immenso *labore & intricatâ fluctuatione per nostrum studium & diligentiam invenire cogeremur. Quædam voces variè efferuntur, quidam enim ad scripturam pronunciationem adaptant, quidam vero ad euphoniam, aliiq; nativitatis loci dialectum sequuntur; quicunq; igitur aliquam vocem particularem non pronunciabit secundum istam regulam, quâ disposui, non statim me errare cogitet, aliter enim fieri non potuit, cum sub aliquâ particulari regulâ distribuenda sit: hoc tamen dicam, educatus sui meridianâ regione, quâ partem vitæ occupatæ plurimam, primis in annis, Scholæ præfui grammaticæ, ubi etiam purissima & emendata loquendi consuetudo norma est; præterea ad linguæ analogiam & vocis originem respexi, sin autem meliores quis afferat rationes, non refellam.*

Tertiò, quomodo nomina & verba, sive res & actiones modificantur, & variæ eorum relationes explicantur in syntaxi, cognoscat: quod in tertiâ parte perfeci, quâ cùm primùm diversa partium orationis genera demonstravi, postea quibus modis & rationibus varii nominum respectus, & verborum modi exprimuntur, ostendi; quæ in nostrâ linguâ particulis præpositivis peraguntur, qualis methodus loquelæ philosophiæ maximè est consentanea & in se facilima, quæq; paucissimis regulis explicetur; quod reipsâ manifestissimè apparet; ideoq; sanè mirandum est quod non tantùm extranei, sed etiam Nostrates hodie *quandam sibi fingunt difficultatem & penè insuperabilem; quod ex hoc oriundum esse puto, quod ipsi in nostræ linguæ fundamentum & analogiam non scrutarunt; sed tantùm superficiem confusè aspiciunt, vel regulas legerunt non bene ordinatas, quales dederunt aliqui, qui nostram linguam*

 accom-

accommodarant regulis latinis, quæ varias habent inflexiones pro casibus nominum, modis & temporibus verborum: hanc igitur difficultatem removere, & nativam linguæ Anglicanæ rationem exhibere proposui. Ipse, qui veram de hisce rebus sententiam proferret, ab omni opinione præjudicatâ mentem liberare necessum est; vulgaris enim consuetudo quamplurimis laborat erroribus; & quamvis quædam addidi, quæ nunquam antea lucem viderunt, contra receptam vulgi opinionem, nihil tamen novitatis, sed solùm veritatis investigandæ causâ feci, & quæ quanto maturiùs deliberantur, tanto magis confirmatur eorum veritas. Sed —— si quid novisti rectius istis, Candidus imperti; si non, his utere mecum.

Quartò, varias ejusdem vocabuli significationes & quot vocabula idem significant, cognoscere studeat: at hoc ad Dictionarium *pertinet; consulat itaq; dictionarium illud (donec alterum vel ipsum magis peculiariter huic proposito adaptatum prodeat) ad finem libri prædicti de linguâ philosophicâ annexum; quod accuratissimè digestum est, & dictiones non tantum exhibet, sed rerum naturam ingeniosissimè explicat: vel* Adami Littletoni *dictionarium, aut* Skinneri *dictionarium Etymologicon.*

Si quis verò hanc methodum nimis esse operosam objiciat, omnino errat; alia etenim Præceptoris aut sermonis adjumenta non excludit, sed promovet; & certiùs ac copiosiùs in cunctis rebus dirigit: non videmus alias linguas nostrâ longè difficiliores ope grammaticæ & dictionarii acquiri? Hæc sola linguam nostram in acquirendo difficultatis est ratio, quòd nulla grammatica generaliter in usum sit recepta, & nemo ad hunc finem dictionarium accommodavit; adeo dum in alias linguas penetramus, nativæ maximè philosophicæ & facilimæ prorsus alieni sumus: nemo me gloriari putet, ipse enim qui nostræ linguæ rationem maturé & deliberatè scrutabit, verum esse cognoscet. Præterea

hoc

hoc admonendum esse velim, lingua quæ ab ore dictata, sine regulis scriptis (quæ summo probatæ judicio optimè disponi possunt) & sine fundamenti ratione acquiritur, fluctuare & citò evanescere certum est. A Francicis observatum fuit, quod quidam quotidiè apud illos conqueruntur, juvenum judicia non sufficienter studio instructa, nec satis esse curâ corroborata; qui instar psittaci verborum tantum notitiam sine judicii informatione didicerunt; cùm Præceptores rerum principia & rationem discipulos cognoscere nunquam assuefaciunt, unde evenit iis, qui parum student, ut scientiæ animum perturbant, & naturale corrumpunt judicium, adeo ut sæpe sunt loquacissimi, recti autem veriq; judices raro sunt idonei.

Deniq; amplius observandum est idioma linguæ sive peculiaris loquendi modus verba aut ordinem respiciens, sive sit naturalis, perspicuus, obscurus, mysticus, sublimis, humilis, rudis, comptus vel aliis qualitatibus præditus, quas tamen consuetudo generalis linguæ proprias reddit: sicut cum idem verbum prout his vel aliis verbis in sententiâ adjungitur, res diversas significat; & plurima verba significant idem, unum tamen in quibusdam rerum circumstantiis & phasibus magis congruum est quàm alterum; unde evenit, ut id quod in unâ linguâ sit elegans, verbatim redditum absurdum sit in aliâ. Idioma linguæ anglicanæ prædictum dictionarium Wilkinsii respectu verborum explicat; * tertia pars hujus grammaticæ respectu ordinis. Sermo figurativus & artificiosus, qui mutuat significationem à rebus similis naturæ, cum aliis linguis regulas habet communes, de quo tractant Rhetorici, particulariter Alexander Gill in logonomiâ suâ. Idioma generalem & magis fixam habet significationem; figura in singulâ sententiâ secundum uniuscujusq; genium variatur.

* *To be in labor*, parturire; *to be brought a bed* peperisse; *to break a jest*, jocare; *to take ones heels, and run away*, aufugere, &c.

Aliis etiam propositis inserviat hæc grammatica. 1. Nostrates, qui ut plurimum incongruè scribunt, modum in scribendi præsertim usitatum facilè docet; regulasque

lasque præberet ludimagistris, præsertim si Anglicana esset editio, quam destinavi. 2. *Scripturæ errores emendandi, quod affectant plurimi, in futurum sit regula, temporis enim duratio tum dictiones tum scripturam, sive in melius sive in pejus mutare solet.* 3. *Linguam integram, inter nativos alias regiones habitantes, præservare aptum est instrumentum, cùm enim antiqui nullas de sonorum formatione regulas dederunt, tanta oritur de literarum & dictionum pronunciatione difficultas & controversia.* 4. *Ad linguam cum armis propagandam plurimùm conducit, & nisi tam lingua quàm arma vincunt, victoria non adeo sit perfecta nec durabilis.* 5. *Ipse, qui organorum dispositionem in sonis formandis rectè intelligit, hæsitantem aut balbutientem linguam, ni imperfecta sunt instrumenta, distinctè eloqui doceat; Extranei item literas, quæ sibi difficillime videntur, facilimè pronunciare discant.*

INDEX.

INDEX.

Pars Prima.

Pars

INDEX.

Pars ſecunda.

Quando

INDEX.

Observandum.

1. Voces quæ eandem habent pronunciationem sed diversam significationem & scribendi modum.

2. Voces quæ diversum habent sonum & sensum, sed eandem plerumq; scripturam; quæ tamen melius hoc modo semper distinguantur.

3. Voces quæ affinem habent sonum, sed diversum sensum & scripturam.

4. Propria Nomina cum communibus, quæ eundem vel affinem habent sonum.

Pars

INDEX.

Pars Tertia.

Alphabetum

Alphabetum vetus ANGLORUM, &c.

A	a	A	a	A	a
B	b	B	b	B	b
C	c	C	c	C	c
D	ꝺ	D	d	D	d
Є	e	E	e	E	e
F	ꝼ	F	f	F	f
Ᵹ	ᵹ	G	g	G	g
H	h	H	h	H	h
I	i	I	i	I	i
K	k	K	k	K	k
L	l	L	l	L	l
M	m	M	m	M	m
N	n	N	n	N	n
O	o	O	o	O	o
P	p	P	p	P	p
		Q	q	Q	q
R	ꞃ	R	r	R	r
S	ꞅ	S	ſ	S	ſ
T	ꞇ	T	t	T	t
Ð	ð	DH	dh	DH	dh
Þ	þ	TH	th	TH	th
U	u		u	U	u
		V	v	V	v
Ƿ	ƿ	W	w	W	w
X	x	X	x	X	x
Y	ẏ	Y	y	Y	y
Z	z	Z	z	Z	z

Errata Typographica.

Pag.		lin.	pro	lege
2		27	*Expanditur*	*Expellitur*
20		12	*Dare*	*—ri*
23		8	*Compsiotis*	*—positis.*
28	Marg.	8	*au*	*αu*
31		14	*Insere* 3 ante	*Semi.*
32		29	*Correspond&*	*—det.*
39	C	7	*idem*	*is—*
37	D	7	i	g
55		5	*Dolor*	*dolabro.*
58		27	*wear*	*weav.*

Duæ Schedæ incipiunt à 33 & exeunt in 48.

GRAMMATICA

Linguæ Anglicanæ,

Quà Vernaculus Sermo faciliùs addiſcatur.

Pars Prima.

De literarum ſimplicium & compoſitarum naturâ, numero, affinitate, differentiâ, earumq; variis accidentibus.

CAP. I.

De Elementis Loquelæ. *Sect.* 1.

ELementum loquelæ, quod vulgò *litera* vocatur, duplicem habet ſignificationem. Primò accipitur pro *ſono* vel *ſpiritûs modificatione*: *Elementum duplex.*

 one :

Græcè στοιχεῖον

one: Et in hac significatione litera definitur indivisibilis modificatio spiritûs, simplici motione particularium instrumentorum loquelæ formata. Secundò accipitur pro *charactere*: quo sensu litera definitur pictura exprimens articulatam modificationem spiritûs.

γράμμα

De numero.

Literarum sive characterum numerus respondere debet numero simplicium sonorum, qui ubivis gentium sunt in usu, adeo ut *peculiaris vis* & *differentia* cujusvis literæ non minùs *nomine*, quàm *Scripturâ* facilè dignosci possit; *plures* tamen in linguâ Anglicanâ, *uti in aliis modernis*, habemus *sonos* quàm *characteres*; soni etenim articulati nobis triginta duo sunt familiares, characteres autem cum Latinis ferè communes, numeramus viginti quatuor, quod demonstrat tabula subjecta Cap. 3tio.

De Organis.

Præcipua organa quæ sonis formandis inserviunt, imprimis sunt *pulmo*, *aspera arteria* & *larynx*. Pulmonis expansione (follis instar) aer attrahitur, ut & contractione expellitur, sonusq; fortior redditur aut debilior: ideoq; modo, prout *aspera arteria* (ejus canalis) longior vel brevior, angustior vel latior

latior fuerit (sicut canalis vel tubuli in organis pneumaticis) sonus mediocris, magis acutus, vel gravis redditur: dicta etenim arteria ad *laryngem* (mirificæ fabrificationis,) gutturis radici adjunctam pertingit, quæq; musculis & cartilaginibus constituta faciliùs seipsam (ut chordula panduræ) expandit aut contrahit, quo aerem subtiliùs aut crassiùs ferire possit, & ad arbitrium loquentis, magis acutum aut gravem (sicut in modulatione musicà cajus totius est organum) efficiat sonum; qualem, asperam arteriam, secundùm immutabilem & fixam dispositionem, efficere necessum est.

Inter apertam loquelam & susurrum differentia.

Cum aer inspiratus tremulâ laryngis concussione, *murmur* sive *vocem sonoram* edit, qualis in vocalibus, semivocalibus & languide in semimutis auditur; fit *aperta loquela*: Sin autem absit tremula ista concussio sive vibratio, fit *susurrus*, qualis semper est in aspiratis, *etiam* in *apertâ loquela.* Si rigescat aut exasperetur larynx, sequitur raucedo; sin autem catarrhus abundet & tota impediatur vibratio, *susurrus involuntarius* tantùm auditur.

De articulatione.

Nondum tamen *articulatus* profertur *spiritus*, donec magis peculiaribus in-

ſtrumentis modificatur : ideoq; 2do. in loco, *linguæ* radix, medium, aut extremitas admota vel fixa palati interiori, mediæ, vel anteriori parti ; ſive dentium radici aut ſummitati ; & in quibuſdam ; *labia* item ſuperiora & inferiora ſibi mutuò adjuncta magis minúſve contracta, vel ſuperiorum dentium ſummitati admota (ad inſtar digitorum fiſtulæ foraminibus applicatorum) *diſtinctos* reddunt *ſonos* & *peculiares*. Ex his inſtrumentis, quæ quarundam literarum modificationi præcipuè inſerviunt, denominantur literæ gutturales, linguales, palatinæ, dentales, labiales, lingua-palatinæ, lingua-dentales.

Diviſio literarum. Cum literæ organis & inſtrumentis rectè diſpoſitis formantur, ſpiritus diverſis modis intercipitur vel per nares aut labia emittitur : ideoq; dividuntur in Vocales & Conſonantes.

Sect. 2.

De Vocalibus.

Vocalis quid. Vocalis eſt ſonus plenus & perfectus, ſpiritûs liberâ & apertâ emiſſione factus : tales ſoni apud nos octo ſunt familiariſſimi ; characteres autem quinque tantùm, quibus tot attribuuntur

nomina,

nomina, quorum duo sunt dipthongi: nempe *a e i o u.*

Maximæ difficultates quæ in linguâ Anglicanâ addiscendâ occurrunt, in variis & intricatis vocales pronunciandi modis præcipuè consistunt; quædam, fateor, consonantes difficulter formantur ab extraneis, quorum organa illarum formationi usu non sunt disposita, facilè tamen regularum subsequentium auxilio addisci possunt; hac enim sententiâ contineri dicuntur, *What think the chosen Judges.* Quo autem modo vocalium characteres in omnibus vocabulis enunciare instruamur, *hic labor, hoc opus est.* *In quibus maximè consistit difficultas.*

1. Quia numerus vocalium nunquam adhuc rectè determinatus fuit, cùm plures habemus sonos quam characteres, uno enim eodemq; charactere scribimus *can, cane, call*; attamen in his tribus vocabulis, tanta datur inter tres sonos distinctio, quanta inter cæteras vocales vicinas. Sic *o* in *rod, rode, roll, ransom.* Et quamvis inter *bull* & *cut* minima videatur, aliqua tamen est differentia. Atq; licet *ee* & *oo* communem cum aliis habeant usum & naturam, tamen inter vocales non numerantur. *Difficultatis ratio.*

2. Idem sonus diversis, quandoq; pluribus pingitur characteribus ; sicut in *call* voco, *caul* omentum: *crawl* repo, *loss* damnum, *laws* leges; *nought* nihil, *taught* doctus. Sic *err* erro, *birth* nativitas, *vapour* vapor, *nature* natura, *hurt* læsura ; atq; ferè etiam *ar* ut *scholar* scholaris.

3. Unaquæq; vocalium brevium, pro longa sua vocali, sonum habet vicinum sed diversum & gradu subtiliorem vel dipthongum : veram itaq; literarum philosophiam, earum particulariter, quæ ad nostram linguam spectant, indagabo ; atq; ut earum natura certiùs & faciliùs intelligatur, definitiones simul cum characteribus apud vicinas gentes usitatis adjungam ; unde defectus & errores Alphabetorum in quàm plurimis linguis (qui vagum & dubium eosdem characteres scribendi & pronunciandi modum reddunt) luculenter videantur. Apud nos characteres vocalium sunt *a e i o u.*

De *vocali* a *linguali.*

Sect. 3.

In omnibus index diriget ad exempla in 2dâ parte.

A formatur à medio linguæ ad concavum palati paululùm elevato. In his *can* possum, *pass by* prætereo, *a* corripitur

ripitur; in *caſt* jaceo, *paſt* pro *paſſed* præteritus, producitur. Frequentiſſimus auditur hic ſonus apud *Anglos*, qui ſemper hoc modo pronunciant *a* latinum; ut in *amabam*. Sic etiam apud *Cambrobritannos*; quandoq; apud *Gallos*; ut in *animal*, *demande*: rarò autem aut nunquam apud *Germanos*. Hunc ſonum correptum & productum ſemper ſcribimus per *a*; at huic characteri præterea adhibentur ſonus unus & alter: prior, qui pro vocali ejus longâ habetur ut in *cane*, definitur ſect. ſequenti; poſterior ut in *was*, ſect. ſeptimâ ſub *o* gutturalem.

De vocali e linguali. *Sect.* 4.

E formatur à linguâ magis elevatâ & expanſâ quàm in *a* propiùs ad extremitatem, unde concavum palati minus redditur & ſonus magis acutus; ut in *ken* video. Sic apud *Germanos* *menſchen* homines. Apud *Gallos* rarò, at in *excês*, *proteſte*, *ſeſſion*, & *Benjamin* obſoleto. Hunc ſonum correptum *Angli* ſemper exprimunt per *e* brevem; & *e* brevem nunquam aliter pronunciant niſi ante *r*, ubi propter tremulam ipſius motionem, & vocalis ſubtilita- *Græcè ἒψιλον.*

tem ſubitâ correptione comitatam, vix aliter efferri poteſt quàm *ur*; ideo *per* in *pertain* pertineo, & *pur* in *purpoſe* propoſitum ejuſdem ſunt valoris. Vera hujuſce ſoni productio ſcribitur per *a*, atq; *a* longum falſò denominatur; ut in *cane* canna, *wane* deflecto; & ante *ge*, ut *age* ætas: in cæteris autem vocabulis, (*ni fallor*) omnibus ubi *e* quieſcens, ad finem ſyllabæ poſt *a*, adjicitur; *u* gutturalis (qui definitur Sect. 10mâ.) interſeritur poſt *a*; ut in *name* nomen, quaſi ſcriberetur *na-um* diſſyllabum. Hic ſonus, quando purè ſonatur, ſcribitur per *ai* vel *ay*; ut *pain* dolor, *day* dies; quæ hoc modo in omnibus ferè dictionibus plerumq; pronunciantur: per *ey* in *convey* deporto, *obey* obedio, *purvey* rebus neceſſariis provideo, *ſurvey* luſtro, *they* illi, *trey* trulla, *whey* ſerum lactis: quandoq; rarò autem per *ea*; ut *pearl* margarita;

Corripitur in	Producitur in
Sell vendo.	*Sail* navigo.
Sent miſſus.	*Saint* ſanctus
Tell nuncio	*Tail* cauda
Tent tentorium.	*Taint* inficio.

at

at *a* in *tale* fabula pronunciatur, quasi scriberetur *ta-ul.* *Galli* per *e* neutrum in *perle*, margarita: vel *ai* in *paine* dolor. *Germani* per *e* in *ere long* mox. Sonus, qui pro longâ ejus vocali habetur, unde etiam denominatur, sectione sequenti definitur: nullum itaq; peculiare & proprium nomen sibi ascribitur, quamvis frequenter occurrit in linguâ Anglicanâ, & quibusdam *mollioribus* valdè placidum.

De *vocali* i *linguali.* *Sect.* 5.

I formatur à linguâ propiùs ad extremitatem, altiùs elevatâ, magis expansâ, unde arctius redditur concavum palati, & sonus subtilior quam in *ken* vel *cane*: ut in *win* lucror, *privilege* privilegium: hunc sonum correptum *Angli* semper exprimunt per *i*, quem characterem item correptum nunquam aliter pronunciant, nisi ante *r* propter rationem prædictam. Vera hujusce soni productio scribitur per *e* syllabam claudentem; ut in *female* fæmina; quando autem sonus proximæ consonantis duplicatur vel ad *e* jungitur, sonum habet *e* brevis; ut *el-egant* elegans; per *ea* quando consonans claudit

Græcè ἦτα

claudit syllabam ; ut *wean* ablacto : in fine syllabarum per *y*, *gravity* gravitas : per *ei deceive* decipio. *Galli* per *i* ut in *privilege* privilegium, vel *e* masculinum in *pieté* pietas. *Germani aliique* per *i* ut *Jche bin* sum, *wider* contra. Sonus, qui pro vocali ejus longâ habetur, unde etiam denominatur ; dipthongus est, quæ describitur Cap. 2do. Sect. 5tâ.

Sect. 6. De *vocali* ee *linguali.*

Ee formatur extremitate linguæ dentibus inferioribus affixâ, ad summum gradum expansâ & elevatâ, unde spiritus sive aeris exitus maximè comprimitur, & sonus omnium vocalium clausissimus, & ad consonantium naturam proximè accedens redditur ; ut in *feet* pedes, *feed* pasco ; ideoq; minima datur differentia inter correptionem & productionem, quia tantillum in illis formandis datur spatium inter linguam & palatum. Hunc sonum *Angli* quandoq; etiam scribunt per *ea* ; ut *ear* auris : per *ie* ut *field* ager ; & *ee* semper in hoc sono pronunciant : prout *vicinæ gentes* quandoque *i*. *Galli* in *indivisible* indivisibilis.

lis. *Germani* item per *ie*, *ziel* meta, *ee*, *meer* mare.

Hactenus de vocalibus à linguâ formatis, quarum *vis* vel *differentia* ac simul *numerus* facile subsequentibus exemplis *Demonstrari* possint ; *ha* [interjectio] *hay* fœnum, *the* [articulus] *hee* ille. In his exemplis, quæ producuntur omnia, *a* duos habet sonos. 1 Ponitur etenim pro primo sono linguali, seu correpto seu producto ; Et 2. Pro isto sono, qui vera est productio *e* in *ken*, [nempe secundi soni lingualis] *e* supplet locum posterioris *a* brevis [nempe secundi soni lingualis correpti ;] atq; locum item tertii soni lingualis producti, [nempe *i* longi] ideoq; character *i* inter vocales productas locum non habet, sed ad dipthongos relegatur. Nullum nomen sibi proprium ascribitur *a* in *hay*, tria itaq; tantùm sunt simplicium vocalium, inter linguales, nomina : (nam *i* longum in *wine* est dipthongus) quatuor autem characteres. In hoc solus error & difficultas consistit, quòd *e* in *wen* scroffula, non denominatur ab isto sono, qui ibi auditur ; sed ab *i* in *win* lucror ; & *i* in *win* non denominatur ab isto simplici sono, sed à dipthongo

thongo *i* in *wine*: Vocales enim correptæ regulares sunt, soni tamen qui pro productis habentur, & nomina quæ ab illis derivantur, *perperam* & *incongruè* correptis applicantur, in correptis quatuor dantur *soni*, & totidem *characteres*: ut in *wan* lividus, *wen* scrofula, *win* lucror, *ween* opinor; si itaq; correpti cum productis rectè copulati essent, & ab istis sonis congrue nominarentur, nullus esset *error*, nulla *difficultas*, hoc modo.

wan	*wen*	*win*	*ween*
wasp	*wane*	*wean*	*wee*.

Sect. 7

De *vocali* o *gutturali*.

Græcè ο μίκρον.

O duplicem habet sonum: Prior formatur à radice linguæ ad interiorem palati partem admotâ, dum interim linguæ medium deprimitur, maxima itaq; facta est distantia inter partem linguæ & palati, anteriorem, unde omnium vocalium maximè plenus & apertus profertur sonus: ut in *loss* damnum. Quem correptum semper hoc modo pronunciant *Angli* nisi in quibusdam vocabulis ante *m n v*, ubi sonatur

natur ut *u* gutturalis; Et poſt *w*, ubi correptionem habet *o* labialis: ſcribunt quandoq; per *a*, *was* eram, *watch* horologium. Productum per *o*; ut *loſt* perditus; *a* præcipuè antè *ll lt*, *all* omnis, *aw*, *awl* ſubula; in tribus per *oa*, *groat* drachma, *broad* latus, *abroad* foris; *au*, *cauſe* cauſa, *augh*, *caught* captus; *ough*, *it ought*, oportet; *Germani aliique* ſeptentrionales per *a*; ut *man* homo, *haben*, habere; *Galli* per *a*; ut *almanach* calendarium; hic ſonus apud *Anglos* neque charactere nec nomine diſtincto dignoſcitur: diſtinguendi gratiâ ſcribemus (*a*).

De *vocali* o *labiali*. Sect. 8.

O formatur à labiis paululùm contractis, dum ſpiritus orbiculatus emittitur: ut in *hope* ſpes; productum ſemper, (niſi in paucis quæ per *oo* ſonantur; & ante *l* per *ou* labiales: ut in *bold* audax) hoc modo pronunciant Angli, quem aliquando ſcribunt per *oa*; ut *coach* currus; correptus rarò auditur, niſi in paucis, quæ à conſonante labiali incipiunt; ut poſt *w* in *wolf* lupus, *wonder* mirum; & in ſyllaba *wor*; plura non memini: in qui- *Græcè ω μέγα.*

quibusdam *u* hoc modo pronunciatur, ubi præcedens vocalis est labialis ; ut *pull*, vello, *full*, plenus ; non quia debet sed quoniam aliter faciliùs efferri nequit : Et *oo* in *good* bonus, *hood* cucullus, *wood* lignum ; *I stood* steti ; *Galli* per *o* ut *globe* globus, *protestre* protestor ; in *copy* exemplar corripitur. *Germani* per *o*, ut *ostern* pentecoste ; quem in principio dictionum ferè producunt : in *wort* verbum ; *Gott* Deus corripitur.

Sect. 9. De *vocali* oo *labiali*.

Oo formatur à labiis plurimùm contractis, ut *book* liber, *boot* ocrea ; inter sonum correptum & productum minima datur differentia, propter rationem prædictam sub *ee* ; semper hoc modo pronunciamus nisi in illis, quæ Sectione præcedenti & sequenti excipiuntur ; in paucis item hunc sonum exprimunt *Angli* per *o* ut *move*, moveo ; *oa boar* aper ; *ou court* curia ; *Germani* per *u* ut *zuflucht* refugium. *Galli* per *ou* ut *coupe* poculum.

De

De *vocali* u *gutturali.* *Sect.* 10.

U formatur tantùm in gutture, à larynge ſpiritum vibrante, nudum efficiente murmur, quod idem eſt cum gemitu hominis ægritudine vel dolore excruciati; quodq; infantes (priuſquam loqui valeant) primùm edunt; Et fundamentum eſt, à quo *omnes cæteræ vocales*, variâ modificatione conſtituuntur. Primum itaq; locum ſibi vendicare jure poteſt; poſtremum verò, propter morem vulgatum, collocavi. Hunc ſonum correptum vix unquam aliter pronunciant *Angli* quàm in *nut* nux; prout etiam in linguâ latinâ, ni ubi conſonans præcedens ſit labialis, ut priùs dixi, & labiis dat formam quâ ſonus plenior effertur, ut in *pull*, vello, inter hos minima datur, datur tamen ſpecifica, differentia; ille etenim ſonus dilutior eſt, hic plenior, ille formatur a larynge tantùm in gutture, hic à labiis contractis; dum itaq; *o* labiis formatur in ſono continuato, ſi recedant labia in oblongam formam formatur *u* gutturalis; in quibuſdam ſcribitur per *o*, ut *to come* venire; *Galli* hoc modo, vel ſaltem

ſaltem perſimili, olim ſonarunt fæminum *e*, ut in *providence*. Germani ſyllabas *ham* & *berg* in propriis nominibus. Nunquam in proprio ſono apud nos productum audivi, ni in muſicâ modulatione, vel inter populos, præcipuè pueros cunctanter pronunciantes; pro longâ enim vocali aſſumit dipthongum *eu*; unde etiam denominatur: ut *mute* mutus; prout in *Neuter*, οὐδέτερος, idem fere cum Gallorum *u* de quo inter dipthongos dicetur.

Sect. 11.

De *vocalium Accidentibus.*

De productionis ſignis.

1. Quævis vocalium corripitur, & niſi *u* gutturalis in proprio earum ſono producitur, unde *numerus* vocalium *duplicatur*, non autem in *eſſentiâ*, ſed tantùm in *menſurâ temporis*. Tribus modis hæc productio, vel ſonus, qui pro vocali longa habetur; cognoſci poſſit.

1. Si vocalis ſyllabam claudat, pro longa habetur; *Dia-dem* diadema, *fa-ble* fabula, *e-ject* ejicio, *fi-nite* finitus, *no-ble* nobilis, *gru-el* pulmentum.

2. Quando *e* quieſcens ad finem ſyllabæ adjungitur, *mat* teges, *make* facio;

facio; (ubi *e* finalis poſt *a* additur; *a* fere ſemper pronunciatur *a u* ut in *make*,) *win* lucror, *wine* vinum; *hop* lupulus, *hope* ſpes; *nut* nux, *mute* mutus.

3. Cum alia vocalis inſeritur: *men* homines; *mean* medius; (*e* longum, niſi in *mete* metior; hoc modo ſemper dignoſcitur) *coat* tunica; *guide* dux; *fruit* fructus.

Soni *a* in *laſs* puella; & *o* in *nor* nec; cùm producuntur ut in *laſt* poſtremus; & *north* ſeptentrio, nullis diſtinguuntur ſignis, quippe in illis nulla alia datur differentia, quam duorum temporum menſura; cùm in aliis, ſonus diſtinctus à brevi, pro longo habetur; tamen *o* linguale quandoq; (ut jam dixi;) aliis deſcribitur characteribus.

Hæc methodus nec congrua eſt, quia ſignum in ſeipſâ vocali quærendum eſt: ubi datur productio; nec certa, non ſemper enim *e* ad finem, ſed etiam aliæ vocales in medio ſyllabæ, hanc tantùm productionem innunt; aliquando *e* etiam finalis, ut in nominibus propriis, diſtinctam conſtituit ſyllabam; atq; aliquando poſt ſyllabas correptas additur, ſed de *mirificâ* literæ *e* poteſtate, & uſu, plus dicetur Parte ſecunda. Capite ſecundo. Veteres characterem duplicâ-

 runt

runt, *amaabam*, & *Germani* hodie *waar* verus.

Sect. 12.

De variâ pronunciatione.

Singulæ voces in ſubtili, medio, vel gravi ſono pronunciari poſſunt, prout organa majora ſunt vel minora; appulſus activorum inſtrumentorum, ſive linguæ, ſive labiorum; ad paſſiva, ſeu dentes, ſeu palatum; fortior ſit aut debilior: vel prout emiſſio ſpiritûs à pulmonibus per latiorem aut anguſtiorem, longiorem aut breviorem tranſitum aſperæ arteriæ, laryngis, vel oris, cum vi majore, minoreve percolatur. Unde, eadem ſpiritûs motio eundem ſonum ſpecificum conſtituens, ab ijſdem facta organis ſpecificis, in variis tonis proferri poteſt; quod apparet per ſermonem perſonarum utriuſq; ſexûs; juvenum & ſenum, valentium & ægrotorum, atq; hominum in variis regionibus habitantium. Quidam *perlatè*, *apertè* loquuntur; alii *acutè*, *clauſè*; aliiq; *mediocriter.* *Germani*, *Cambrobritanni aſpere* & *difficulter* loquuntur in gutture, ſic lingua *Hebraica* in gutturalibus abundat. *Galli* vocales in palato *rapidè* & *celeriter*; ſic Græca in vocalibus. *Angli* literas,

literas, ſyllabas & voces a labiis *ſtrenuè*, *diſtinctè*: ſic latina ex convenienti conſonarum & vocalium mixtura conſtituitur. Ex hac & ratione ſequenti evenire ſolet; quòd exteri, ſonos, quos nunquam antea audiverunt, ſe invicem loqui putent; quia Alphabeta generaliter, præter Hæbraicum, valdè ſunt imperfecta, neq; rectè aut ſatis plenè *nominibus* & *characteribus* diſtinguuntur ſoni, non enim adæquatus characterum diſtinctorum numerus, ad diverſos exprimendos ſonos applicatur: atq; homines cogitationes a characteribus abſtrahere nequeunt, ut verum ſonorum ſimplicium numerum & poteſtatem intelligant; quin ſecundum characteres, quos juvenilibus annis didicerunt, falſam de ſonis ferunt ſententiam. Præterea diverſæ Gentes compoſitos habent ſonos ſibi peculiares; ut in linguâ Anglicanâ *the ſame* idem, in oratione interſperſos; unde tanta oritur in tota dialecto differentia, quanta hominibus diverſarum gentium apparet. Nam vocalem vix unquam audivi aut excogitare potui, quæ ſub ſonis correptis, vel productis vel ex iis compoſitis, quos deſcribere aggreſſus ſum, referri non poſſet.

Sect. 13. *Quomodo vocalium numerus adinveniri potest.*

Singulas vocales ſyllabam claudentes, vel etiam per ſe abſq; aliarum literarum conjunctione prolatas, longas eſſe, neceſſum eſt: correptio enim vocalis facta eſt àſubito appulſu vel colliſione inſtrumentorum, comprimente ſpiritum vel totum intercipiente: ubi itaq; nulla ſequitur conſonans, vocalis correpta eſſe non poteſt; ideoq; in *ha* (interjectio) *hay* fœnum; *the* (articulus) *thee* te, *ſo* ſic, *ſhoo* calceus, *a ſaw* ſerra, ſeptem dare ſonos ſpecificos & productos, proculdubio concedendum eſt, quibus ſi addatur *u* gutturalis ſemper correptus, octo apud nos uſitatas eſſe vocales videamus. Tot itaq; debent eſſe diſtincti characteres, & unicuique peculiare nomen à proprio ſono ſumptum adhiberetur. Ut *a e i ee o oo ɑ u.* Quæ ſecundum ordinem in quo formantur, hoc modo diſponi debent. Ut

U	*ɑ*	*a*	*e*	*i*	*ee*	*o*	*oo*
Cup	*con*	*can*	*ken*	*kin*	*keen*	*cope*	*coop*

hæ autem certiùs & facilius per aurem, quàm per ſcripturam intelligi & addiſci poſſunt; quia ſonus oculis percipiendus non eſt.

Vera

Vera vocalium correptio & productio, & quomodo unaquæq; vocalium brevium, pro longâ ejus vocali, ſonum habet vicinum, ſed diſtinctum & gradu ſubtiliorem, aut dipthongum; ex antedictis cognoſci poteſt. Sed præterea ad hujuſce rei demonſtrationem, vocales correptas, cum ſonis qui pro vocalibus productis habentur, comparabo: deinde eaſdem correptas, cum vocalibus in ſuo genuino ſono productis comparatas oſtendam. *Sect. 14. Vera vocalium brevium productio*

Vocales, ſecundum inſtitutum vulgare, comparantur hoc modo.

1	2	3	4	5	6	7
Can	*met*	*will*	*folly*	*cut*	*me et*	*foot*
cane	*mete*	*wile*	*foal*	*cruel*	*need*	*fool*

Breves longæ

O pro duabus vocalibus ponitur diſtinctis, unde ſeptem tantùm ſunt characteres. Hæ vocales correptæ ſecundum genuinam pronunciationem hoc modo comparari debent.

1	2	3	4	5	6	7	8
Can	*Ken*	*will*	*folly*	*full*	*up*	*meet*	*foot*
Caſt	*Cane*	*weal*	*fall*	*foale*	——	*need*	*fool.*

Correptæ productæ.

Ex his videre licet quòd.

(*a*) in *can*	mutuatur vocalem longam ab	(*e*) in *ken*, *Cane*
(*e*) in *ken*		(*i*) in *will*, *weal.*
(*i*) in *will*		(*ui*) in *wile* dipthongo
(*ó*) in *folly*		(*o*) in *full*, *fole.*
(*u*) in *full*		(*eu*) in *fuel*, dipthongo
(*u*) in *but*		eodem etiam ſono

Siquis ſonorum peritus dijudicator veritatem hanc magis perſpicuam & procul ab omni dubio confirmatam haberet, ſonorum tempora in muſicâ modulatione accuratè obſervare adhortarer; ubi omnes vocales veram in earum proprio ſono productionem habent: quò item quonam modo, *u* in *up*, aut quamvis aliam vocalem correptam, productam eſſe addiſcamus; omnes enim vocales ab earum verâ productione, propria ſibi nomina aſſumerent. Cùm itaque res ipſa loquitur, me nullo modo; ad ea particulariter refutanda, quæ alii de hoc ſubjecto falſò ſcripſerunt, obligatum eſſe video.

Y in omnibus monoſyllabis & poſt *f* pronunciatur ut *i* Diphthongus in *wile*, vaframentum; ut *ſly* vafer; *pacify*, pacifico; In cæteris ut (*e*) in

weal

weal res. In paucisq; scribunt quidam *ey valley* vallis. In fine dictionis *ay*, *ey*, *oy* ponuntur pro *ai*, *ei*, *oi*: ut *say* dico; *obey* obedio; *joy* gaudium. *Ey ei* raro utimur, eundemq; cum *ai* habent sonum. *Ye* syllabam inchoans definitur inter consonantes. Jam d^e^ vocalibus compsiotis dicetur, sive

---

CAP. II.

De *Dipthongis*.

DIpthongus (prout vulgo accipitur) est conglutinatio duarum vocalium in eâdem syllaba, vim suam servantium. (Quamvis Etymologia dipthongi à δὶς bis & φθέγγομαι sono; comprehendat item consonantes; satis verò aptè bivocalis denominetur) Ad dipthongum itaq; formandam duplex loquelæ instrumentorum motio requiritur, unde posterior pars soni à priore dissonans auditur. *Sect.* 1.

In his *ea eo ie oa* vocalis posterior aperta est; ideoq; in dipthongos coalescere non possunt; quia nullus datur terminus, quo spiritus coerceri & con- *De dipthongis impropriis.*

 glutinari

glutinari poſſit; Quandocunq; igitur plures hujuſmodi vocales concurrunt; ex illis unum vel ſignum eſt productionis; ut *boat* cymba: vel alterius ſupplet locum vocalis, ut *I read* pro *reed*, lego; *fire* pro *fiur* ignis; vel omnino quieſcit; ut *head* pro *hed* caput; *hearth harth* focus; vel in duas dividuntur ſyllabas; ut *real* realis; *geometry* geometria; Boaz (nomen proprium) *tuition*, tuitio; quæ duobus punctis aliisve ſignis diſtingui poſſent. Æ & œ latinam ſemper *e* pronunciamus. Sic in *doing* agens, à *do* ago, *going* proficiſcens, à *go* proficiſcor; ubi terminatio adjungitur; diſſolvitur *oi*.

Soni *ee* & *oo* omnium vocalium clauſiſſimi; & ad conſonantium naturam proximè accedentes; aliis vocalibus ſolummodò ſubjungi poſſunt, ideoq; neq; plures neque pauciores quám ſex utriuſque generis, in rerum naturâ, poſſunt eſſe *bivocales* vel dipthongi. Hoc ſemper obſervandum eſt: *i* & *u* ſonos habere *ee* & *oo*, quando cum aliis vocalibus ſubjunguntur, & in dipthongos coaleſcunt.

In dipthongis ſequentibus ſonus *ee*, ſemper ſcribitur *i*, cùm cæteris vocalibus ſubjungitur.

De *Dipthongo* ai. *Sect.* 2.

1. Sonus *a* in I *can* poſſum; I *caſt* jacio; conjunctus cum *i* ſonum literæ *ee* exprimente; conſtituit dipthongum in *bait* eſca; *caitiff* homo improbus; *ay* pro *I* vel *yea* imo; & *eight* quam vulgariter pronunciamus *ait*. Plures haud ſcio: diſtinctionis cauſâ, hæc prior per *ai*, proxima per *ai* ſcribetur.

2 *E* in *ken*, vel *a* in *Cane* *i* præpoſitus dipthongum *priori* ſubtiliorem conſtituit; ut *praiſe* laus: in paucis ſcribimus *ei*, vel *ey* finalem; ut *height* altitudo; *weight* pondus; & *convey* deporto; aliaq; quæ ſupra ſub *e* oſtendimus: quibus exceptis, cætera ſcribuntur cum *ai* vel *ay* ut *hainous* deteſtabilis; plerunq; autem in colloquio familiari, negligenter loquentes pronunciant *ai* prout *a* ſimplicem in *Cane*. *ai vel* ei

3. *I* in *will* vel *e* in *weal*, cum *i* id eſt *ee* coaleſcens, (*vocales omnium acutiſſimæ*, & inter ſe *paululùm diſſonantes*) ſubtiliſſimam conſtituunt dipthongum. In linguâ Anglicanâ nunquam legenti occurrit. ei *vel* iee.

4. *O* in *loſs*, *loſt*, *i* præpoſitus pronunciatur ut *joy* gaudium; *coy* averſus; *au vel.* ai.

coif

coif capital; in omnibus fere vocabulis hoc modo pronunciamus *oi*, semper Græcè, ut πολλοὶ.

oi 5 U in *full* vel *o* in *fole* cum *i*, nisi in *boil* coquo, *moil* laboro, *point* punctum, *poison* venenum, apud nos non pronunciatur: huic verò æquivalet *oy* in Gallico *buoy* supporto; quod nos scriberemus *bwoy*; at *boy* puer dissyllabum est, scilicet *boωi*.

ui 6 U in *Cut* & *i*, dipthongum facillimè constituunt, quam *i longam* vocamus; ut *wine*, vinum, hoc modo pronunciatur ante *nd* finales; ut *blind* cæcus, *wind*, ventus: at *pin'd* pro *pinned* acicula subnexus; à verbo *to pin*; brevis est; *pined* marcidus; à *to pine* marceo; dipthongus est. Scribitur per *ui* in *beguile* fallo; *disguise* dissimulo; *guide* dux; *guidon* Imperatoris baculus: per *oi* in *in-join* in-jungo, *joint* junctura; *jointure* dos, *broil* torreo, *ointment* unguentum.

Hactenus de primâ classe dipthongorum a*i* *ai ei ωi oi ui*. His primis totidem etiam respondent in classe secundâ.

De *Dipthongo* au.

Sect. 3. 1. *A* in *can*, *cast*, cum *u* coalescens re-

reſpondet *ai* : Nunquam occurrit in Noſtrâ linguâ. *Lance* haſta, *lancet* ſcalprum Chirurgicum, à lanceola: *lanch* navem ſolvere à G. *lancer*, Jaculari, *Ganch* in ſudes acutas præcipitem dare, *hant* à G. *hanter* frequento; *hanch* à G. *hanche* femur; *Gant*, macer quaſi *want ab* A. S. *wana* carens, *gantlet* chirotheca ferrea, *landreſs* à lavando, nullo modo ſcribi debent cum *u*; contrà enim ſuadent ſonus & derivatio; falſò itaq; ſcribuntur launce, *&c.* Quædam vocabula à latinis præcipuè derivata ſcribimus per *au* pronunciamus prout *au* vel *a audacious* audax; *maunder* murmurare; à G. *maudire maledicere.*

2. *A* in *ken*, *cane u* præpoſitus reſpondet *ai* in *dainty* lautus; apud nos vulgò non auditur; quædam vero molliores concinnitatem nimis affectantes in hoc ſono pronunciant *ou* vel *ow* ut *how*, quaſi *hau* quomodo: *au* etenim cum *ou* in *rout* turba, magnam habet affinitatem. au

3 *E* in *will*, *weal* cum *u* coaleſcens nobis familiariſſimus eſt, quem vocamus *u* longum; ut *funeral* funus, *huge* ingens; *juice* ſuccus, ſcribimus per *ew*; ut *chew* maſtico; *knew* cognovi; aliiſq; temporibus verborum præteritis: quando eu

do syllabam finalem claudit, additur *e*, *true* verus; rarò per *eu*, *rheum* rheuma; sic semper pronunciamus *eu* latinum, & *ευ* Græcum: & *Galli* plerumq; illorum *u*, quandoq; autem subtilius quasi sonus esset simplex, sed hæc difficilis & *Gallis* propria.

ou *vel* au 4 *O* in *loss*, *lost* conjunctus cum *u* semper scribimus per *au*; ut *audible* audibilis, *audience* audientia; *audit-or-y* auditorium, *augment* augeo, *augury* augurium, *august* augustus, *auricular* auricularis, *austerity* austeritas, *authentick* authenticus, *authority* authoritas, *cautious* cautus, *fraudulent* dolosus, *laudable* laudabilis, *laurel* laurus, *plausible* plausibilis, negligenter loquentes pronunciant prout *a* tantùm: in cæteris vocibus *au* & *aw* semper prout *a* pronunciamus.

ou *labiales.* 5 *O* in *full*, *fole* cum *u* conjunctus constituit dipthongum in *coulter* vomis, *four* quatuor, *mould* panifico, mucesco, typus in quo res formatur; *moulter* plumas exuere, *poulterer* avicularius, *poultry* alites villatici, *shoulder* humerus, *soul* anima; in cæteris hunc sonum scribimus per *o* ante *ll* finalem, vel *l*, quando præcedit aliam consonantem; ut *bold* audax; quidam hoc modo pronunciant *ow*.

6. U Gut-

6 U Gutturalem, ante *u* Germanicum *oo* anglicè exprimentem, ſemper ſcribimus per *ou*; ut *out* ex ; *about* circa ; *ou* tamen aliquando, præter ſonum priorem, ſonatur ut *oo* ; ut I *could* poſſèm ; ut *u* gutturalis, *couple* copulo ; ut *a* *bought* emptus ; diſtinguendi gratiâ ſcribemus *yu* ; ex his conſtituitur dipthongorum claſſis ſecunda. au *au eu au ou yu*.

Ai Rariſſimè utimur : *ai* frequenter : *ei* rarò ſcribimus, ſemper *ai* ſonatur : *oi* frequentiſſimè *a* pronunciamus, rariſſime in labiali ſono, à quo denominatur *o*, *ui* rariſſimè ſcribimus, ſic autem *i* longum ſemper profertur : a*u* *au* ſemper ſonantur ut *au* vel *a* : *eu* rarò ſcribitur, ſic autem *u* longa ſemper pronunciatur ; *ou* in ſonis labialibus rarò ; ut *yu* frequentiſſimè ſonatur.

Quoſdam, *ee* & *oo* eundem cum *ye* & *we* habere valorem, cæterisq; vocalibus & ſibi ipſis invicem præponi affirmaſſe *non me latet*, ideoq; ſcribunt.

	ia	*ia*	*ie*	*ii*	*ia*	*io*	*iu*	*iy*.
pro	*ya*	*ya*	*ye*	*yee*	*ya*	*yo*	*yoo*	*yu*.

	ua	*ua*	*ue*	*ui*	*ua*	*uo*	*uu*	*uy*
pro	*wa*	*wa*	*we*	*wee*	*wa*	*wo*	*woo*	*wu*

Ee Et

Ee & *oo* tamen ſuâpte naturâ cæteris vocalibus vel ſibi ipſis præponi non poſſunt; ſpiritus enim in ore terminatus, (ubi commoratur ſonus) non procedit, unde cum vocalibus ſubjunctis coaleſcere valeant; ſi quiſquam enim decies ſimul *ee* vel *oo* rapidè ante alias vocales pronunciaret, non *conſtituet* ſonum *yee*, *woo* dum ſpiritus magis *comprimitur* & *vi majore protruditur* ex ore, ſoníque conſonantium naturam ſibi aſſumunt; pro conſonantibus igitur haberi concedendum eſt, ubi de illis dicetur; talis enim fere eſt differentia inter *ee oo* & *we*, *ye*, qualis eſt inter ſemivocales & aſpiratas, quæ in eâdem ſede iiſdemq; inſtrumentis, non autem eodem modo formandæ ſunt.

C A P. III.

Sect. 1.

De *Conſonantibus*.

Conſonans quid.

CONſonans formatur à *colliſione* vel appulſu inſtrumentorum loquelæ ſpiritum *comprimente* vel *intercipiente*.

Numerus conſonantium

Eſſentia literarum conſiſtit in determinatâ & diſtinctâ motione inſtrumentorum

mentorum, & in modificatione ſpiritûs exinde factâ: unde numerus conſonantium reſpondere debet diverſis inſtrumentorum configurationibus, ſpiritum compreſſum vel occluſum varié formantibus, à quibus diverſi & articulati ſoni vel modificationes effici poſſint: prout numerus vocalium diverſis ſpiritûs liberè & apertè exeuntis configurationibus item reſpondet.

Diverſi gradus & modi in comprimendo & intercipiendo ſpiritum diverſas conſonantium conſtituunt claſſes. 1. Semivocales. 2. Aſpiratas. Semimutas. 4. Mutas.

Semivocales factæ ſunt à compreſſione vel partiali interceptione aeris inſpirati, capaces *murmuris* ſive *vocis ſonoræ*, quæ ſemper illas comitatur in apertâ loquelâ. *Semivocales.*

Aſpiratæ ſibi correſpondentes in eâdem ſede, iisdemq; inſtrumentis formantur; ſpiritus autem magis *comprimitur* majoreq; vi ex ore *protruditur* (quâ ſolâ differentiâ à ſemivocalibus diſtinguuntur) ideoq; vocis ſonoræ non ſunt capaces, quamvis in *apertâ loquelâ*; ſemivocales in aſpiratas mutatæ, niſi *s* & *f*; & *d g z* incraſſatæ, in linguis modernis aſcribendo *h* exprimuntur. *Aſpiratæ*

Semi-

Semimutæ *Semimutæ* factæ sunt à totali interceptione spiritûs, quæ vocalem sequentem modificant, cum voce tamen sonorâ, quantam ferre possunt, comitantur: sin autem spiritus emittitur facta est semivocalis incrassata.

Mutæ. *Mutæ* sibi correspondentes à semimutis factæ sint spiritum fortiùs dirigendo ad sedem destinatam, vocem amittentes sonoram. Sin autem spiritus emittitur compressus, formatur aspirata.

Singulæ hæ definitiones, in *singulis literis formandis*, memoriâ teneantur; quæ in dictionibus ipsis contineri videntur. Semivocales & semimutæ collocantur in principio, aspiratæ & mutæ ad definitionis finem posthabentur.

Sect. 2. *Semivocales & correspondentes per nares efflatæ.*

labialis *M* formatur à labiis occlusis dum spiritus per narem efflatur. *Hm*, quæ simul cum *hn* & *hng* apud Cambrobritannos & Hibernos audiatur.

lingualis. *N* Formatur ab extremitate linguæ superiorum dentium radici appositâ, (si spiritus utrinq; per labia efflatur formatur *l*) huic correspondet *hn*, quam scribunt *Angli* per *kn*, *know hnow*, cognosco. *Ng* for-

Ng formatur à radice linguæ ad interiorem palati partem appositâ. Quem scribunt Angli per *n* ante *k*; ut *rank* ordo, luxuriosus: quo item modo semper pronunciamus *ng* in eâdem syllabâ, etiam latinè; *angle* angulus; & Græcè γ ante γ, κ, ξ, χ ut ἄγγελος, qui cum *n* & *g*, sonum habet affinem sed diversum, tenuis enim & simplex iste sonus *thin* cum literâ *g* adjectâ quasi scripta esset *thin-g* dissonans est, & prior extremitate linguæ formatur: *hng* qui forsitan veteris Hebraici ע sit sonus. *Gutturalis*

Per labia efflatæ. *Sect. 3.*

W formatur à labiis plurimùm contractis, dum spiritus per foramen majori vi quàm in *oo* formando protruditur ex ore. *hw*. *labiales.*

V Formatur à labio inferiori dentium superiorum summitati admoto dum per rimulam percolatur spiritus. *f*.

Z formatur ab extremitate linguæ inferiorum dentium radici appositâ, cujus interim medium elevatur, dum aer efflatus per dentes penè saltem obturatos sibilantem sed tenuem reddit sonum. (*Germani* prout *ts* sonant.) *s*. *lingua-dentâles.*

Zh ibidem fit, si, per linguæ medium altiùs elevatum & concavum Palati magis coarctatum, spiritus fortiùs & crassiùs, dentibus prorsus obturatis, efflatur. *Gallorum* I : *sh*, *Gallorum ch*.

Dh formatur ab extremitate linguæ superiorum dentium summitati admotâ, dum spiritus exit per rimulam: *Th.* sonum autem utrumq; scribunt Angli per *th*; ut *thigh* femur, *thy* tuus; distinctionis gratiâ *d* incrassatum per *dh*, *t* aspiratam per *th*, scribemus.

lingua-palatinæ. *L* formatur ab extremitate linguæ ad anterius Palatum appositâ, dum spiritus contra ipsam elisus utrinq; profluit. *hl.*

R Formatur à trepidante linguæ extremitate erga palati medium commotâ: *hr.*

Y formatur à medio linguæ ad concavum palati elevato, altiùs quam in *ee* formando, dum spiritus ex ore protruditur, magis quam in *ee*: Germanorum *j* consona: *hy.*

Gutturales. *Gh* formatur à radice linguæ ad interius palatum admotâ; qui usitatus est apud *Hibernos*. *Ch* quæ inter *Germanos* & *Cambrobritannos* in usu est: apud *Anglos* plerumq; desueverunt soni, adhuc autem retinentur characteres.

H Nul-

H Nullam habet particularem formationem, neque ullum per ſe ſonum ab aliis literis diſtinctum, (niſi *nudam aſpirationem*) edere poteſt: prout enim ſemivocales fiant aſpiratæ; ita vocales ſingulæ, aſpirationem ſibi adjunctam habeant. In *She-phord* [proprium nomen loci] conſonans aſpiratur. In *Shep-herd* paſtor; aſpiratio comitatur vocalem. Si ſpiritus enim in hiſce vocalibus eloquendis *ad ed id eed ope oop ap up*; ad partem oris anteriorem promoveatur, idem efficietur ſonus, quem *h* adhibemus in *had hed hid heed hope hoop hap hup*. In his conſonantibus *hw hm hn hl hr hy hng* præponi, in *f* vel *ph ſh th ch* & incraſſatis *zh dh gh* poſtponi videtur aſpiratio. In vocalibus pronunciandis aſpiratio totum pervadit ſonum, ſi præponatur; quæq; ab illis ſeparari non poteſt: cum poſtponitur, ſubitâ abruptio ne diſcerni poſſit. Sive litera ſit vocanda vel non, ſive quovis alio ſigno meliùs eſſet notanda vel non, non meâ intereſt, quiſq; ſuâ fruatur opinione.

Prima Claſſis Conſonantium.

m	*n*	*ng*	*v*	*w*	*dh*	*z*	*zh*	*l*	*r*	*gh*	*y*	*h*	*Semivoc.*
hm	*hn*	*hng*	*f*	*hw*	*th*	*s*	*ſh*	*hl*	*hr*	*ch*	*hy*		*Aſpiratæ.*

In semimutis totus intercipitur spiritus, tantillum verò illas accomitatur murmuris. In Mutis neq; spiritus emittitur, nec sonus auditur.

labialis. *B* formatur à labiis occlusis spiritum per dentes directum intercipientibus; sin autem per rimulam inter labrum inferius & dentes superiores emittitur, sequitur *v* semivocalis (quæ, prout cæteræ incrassatæ, *bh* scriberetur.) *P* ubi si spiritus emittitur aspiratus, fit *f* vel *ph*.

lingualis *D* formatur ab extremitate linguæ superiorum dentium radici affixâ: ubi spiritus sonorè emissus format *dh*; *T*, quæ format *th* aspiratam.

Gutturalis *G* formatur à radice linguæ interiori palato affixâ; spiritus emissus format *gh*; *C*; & hæc format *ch* aspiratam.

Consonantium classis secunda.

Semim.	*p*	*t*	*k*
Mutæ.	*b*	*d*	*g*

De literis accuratè huc usq; tractavi; quia sonorum philosophia in omnibus linguis Alphabetorum est fundamentum, quo præcognito, facilius quævis linguarum addisci potest; quod perspicuum, cer-

I.

Locetur ad
pag. 37. C

Collocantur literæ secundum earum naturam. 1. Cum respectu organorum, quibus formantur. 2. Sonorum: Semivocalium, Aspiratarum, Semimutarum, Mutarum. 3. Variorum graduum appertionis vel clausuræ instrumentorum & soni.

	sive Vocales			*sive Consonantes quæ formantur* à labiis. *superioribus inferioribus: vel ambobus.*			à linguæ *extremitate motâ vel fixâ.*						à linguæ *medio*	in Gutture *à linguæ radice.* inferiori palato fixâ.		
	Linguales.	Labiales.	Gutturales	extremitate amborum labiorum	labia inferi: dentibus superi:	labiis occlusis.	dentibus inferioribus.	magis crassa per dentes occlusos.	superioribus dentibus.	Gingivis, per nares efflata.	anteriori palato	tremulâ ad medium Palatum.	ad medium palatum.	per os efflatâ.	per nares efflatâ.	
apertæ	a	o	ɑ	W	V	M	Z	Zh	Dh	N	L	R	Y	Gh	Ng	*Semivocales.*
intermediæ.	a			Hw	F	Hm	S	Sh	Th	Hn	Hl	Hr	Hy	Ch	Hng	*Aspiratæ.*
	e					B			D					G		*Semimutæ.*
clausæ.	ee	oo	u			P			T					C		*Mutæ.*

u radix est vocalium.

Tres mutæ sunt consonarum radices à quibus variè formantur cæteræ in variis sedibus, secundum diversos formandi modos.

ræ secundum ea
2. Sonorum: Se
graduum appert

labia

à labiis.

superioribus inferioribus: vel ambobus.

labiis occlusis.

labia inferi: dentibus superi:

extremitate amborum labiorum

lingu

Gut.

Sem
Mu

um,
cer-

certum & uniforme esse debet. Cum autem è contrario; literarum philosophia non omnino, aut rectè determinata, vel perspicuè explicata fuerit in principio; Alphabeta tum erroribus, tum defectibus scatere necessum est; in quibus plures sonos & indeterminatos idem exprimit character, quod scripturam & pronunciationem variam & confusam; acquisitionem difficilem & vagam efficit: ut huic itaq; malo succurrerem, diversas modificationes & sonos articulatos sermone effabiles; ex quibus, variæ syllabæ & dictiones omnium linguarum in toto orbe constituuntur; determinare & explicare aggressus fui: quod pro vero sit habendum, dum alius quis novam literam & definitam demonstrabit.

CAP. IV.

De Alphabeto Anglicano. Sect. 1.

OMnes soni vocales apud nos audiuntur; a *a e ee o oo au.* Omnesq; consonantes *w v m z zh dh* [scripta *th*] *n l r y ng wh* [olim *hw*] *f s th hn* [quam scribimus *kn*] *b d q p t k*

præter *gh hl hr hy ch hng*. Characterum; qui pro his sonis pinguntur, hic est *ordo*, hic *numerus*; *a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u w x y z*. Hoc Alphabetum 1. est defectivum. 2. Superfluum. 3 Incongruum.

1. Defectivum est, nam nulli characteres satis distincti adhibentur ad exprimendos *a* in *hot* calidus; *ng dh*: *a* in *ken* video, *cane* canna, inter vocales locum non habet, nec ullo nomine per se ab aliis dignoscitur: *i* & *u* nomen sumunt à *dipthongis*, & verum posterioris nomen non cognoscitur; *ee*, & *oo*, ex quibus omnes componuntur dipthongi, & *zh wh sh th hn* in Alphabeto non numerantur: *ai* duos habet sonos in *pain* dolor, *bait* esca; & *oi* tres in *poison* venenum, *poise* libro, *join* jungo. *J* [*dzh*] in *Judg* Judex, *v* in *village* villa, malè eædem censeantur literæ ac *i* & *u*, cum tota differant naturâ.

Sect. 2 2 Superfluum, nam duo simplices soni uno exprimuntur charactere, quod si in communi admitteretur Alphabeto, literas indefinitas accumularet; ut *q* pro *cw*, ita scribebant Majores nostri, & hodie *Cambrobritanni*, atq; olim *Romani* *q* tantùm, ubi hodiè *qu*; ut *qid* pro *quid*: *x* pro *cs*: *J* pro *dzh*: *z* pro *ts* quidam ha-

haberi volunt, ut, apud nos, verò hodie pronunciatur, ſimplex eſt: *c* vel *k* ſuperflua eſt. *Ph* derivata à latinis, qui loco φ in Græcis derivativis ſubſtituerunt, eadem eſt cum *f*: Ita *ew ow* cum *eu ou*.

3 Incongruum, idem enim character plures ſibi aſcriptos habet ſonos; *a* tres, & *o* quatuor, *ou* & *oi* duos. Conſonantes etiam ſimplices duabus ſcribuntur literis, *wh* [vel potius *hw*] *th* in *thin* tenuis, vel *th* [potius *dh*] in *thine* tuus; *ng*, *ch* (niſi in Græcis derivativis, ubi ut *k* ſonatur) ſonum habet literarum *tſh*; ut in *choice* delectus, *riches* divitiæ; in quibuſdam verò *t* inſeritur, ut *ditch* foſſa; *c* ante *a o u* ſemper pronunciatur ut *k*; ante *e i* vel *y*, ut *s*; ita fit modò *ſerpens* modò *cornix*: *kn* ponitur pro *hn*. Pronunciatio nunc longè eſt alia ac olim; (inquit *Voſſius*) nam diſtinxere Romani inter *i* breve & longum, nec aliter pronunciabant *c* in *dicis dices*, quàm in dico dicam, nec aliter *t* in *artium* quàm in *arti*, *v* conſonam proferebant uti nos *w*; (ita quidam hodiè Hebraicum *vau* prolatum eſſe contendunt) *g* in *lego legis*, ut γ in λέγω λέγεις; ad hæc item *g* abſurdè nuncupatur *jee*, raro enim iſtum habet ſonum, Sect. 3. *Grammat. compendio de orthographia.*

atq; ita duæ ſunt ejuſmodi literæ *g* & *j*, deeſt autem nomen *yn*, quod ſemper exprimeret *ga go gu*, & frequentiſſimè *ge gi*: *j v* male vocantur *i* & *u* conſonæ; *z* uzzard; *w* double *u*; *y* wi; *h* ache; à poteſtate etenim *jee*, *ge* [*yn*] *ex*, *ve*, *we*, (*vau* vel *wau*) *ye* [*jod*] *he* [vel aſpirationis nota] denominarentur.

Sect. 4. Nomina conſonantium, (quæ ſoni pleni & perfecti non ſunt,) ſibi vocales habent adjunctas, quæ ſemivocalibus ferè præponi, & mutis ſubjungi ſolent. Diviſio tamen in ſemivocales & mutas neq; eſt adæquata nec vera, prout in ſchemate demonſtravi. Semivocales eſſe dicuntur *el em en ar*, quibus adjungantur *ez eng edh* & *ve we ye*. Mutæ, *bee ka dee ga pee tee*, quibus addantur aſpiratæ *ef es* & *hne hwe ſhe the*.

Literæ numerari ſolent viginti quatuor, numerum tamen iſtum invenire haud erit facile, donec ſonus vel poteſtas determinata unicuique literæ fuerit appropriata. Nam *j v y* ſine nominis vel characteris differentiâ (quamvis hodiè vocales *i u*, & conſonas *j v* ſcribere hortantur Grammatici) aliquando vocales, aliquando conſonantes habentur: *x q* duplicem continent ſonum:

c ca-

c eadem eſt cum *k* vel *s*. Rejiciendæ ſunt itaque *j v y*; dum retinentur *c* & *k x q* & *y vocalis*, ut viginti quatuor literarum numerus impleatur.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u w x y z.

Methodus verò maximè *naturalis* pueriſque addiſcentibus eſſet *facillima*, ſi omnes literæ ab earum poteſtate denominarentur; nonne enim ridiculum eſt & planè abſurdum dicere? *See a yeu*, conſtituit *cave* cavea: *dhzee double o em*, *goom* gingiva: *je e double yeu*, *Jew* Judæus: *ache a uzzard*, *haz-zard*, periculum. Malè Græcè & Hebraicè vocantur literæ Alpha, beta: Aleph, beth, *&c.* Melius autem proferentur noſtræ.

A bee c [*ka* vel *see*] *dee e ef ge* [ut in *get* acquiro] *he i jee ka el em en ar es tee u ve we ex ye ez.*

Dipthongi ſunt *ai ei oi au eu ou.* At de harum poteſtate variiſq; ſonis jam ſatis diximus.

Hactenus actum eſt de parte primâ, nempe de principiis orationis; à quibus dependet

Pars

Pars Secunda,

In quâ ſcribendi & pronunciandi modus demonſtratur, variæq; dictiones, in quibus ſcriptura à pronuntiatione differt, ordine ſub regulis diſponuntur.

CAP. I.

De *Syllabis.* *Sect.* I.

LIteræ per ſe, vel cum aliis in oratione conjunctæ, integras vel dictionum partes conſtituentes, vulgò ſyllabæ vocantur.

Syllaba eſt ſonus unius vel plurium literarum in diſtincto ſpiritûs momento: unius ſi vocalis ſit, plurium ſi coaleſcent conſonantes; anglicè tamen octo non excedunt; ut *ſtrengthen* ubi *e* quieſcit. Unica vocalis vel dipthongus in ſyllabâ proferri poteſt; quia ſoni ſunt

Syllaba à συν λαμβάνω propriè literarum conjunctionem denotat.

ſunt perfecti & aperti, ut nulla, ſine ſpiritus diſtinctione, dari poteſt tranſitio. Vera literarum poteſtas in ſyllabâ cognoſci poteſt, ſi ad pauciſſimas reducatur; ut in *ſtrength*, *re*, *tre*, *ſtre*, *ſtren*, *ſtreng*, *ſtrength* ubi *n* ut *ng*, & *g* ut *k* pronunciatas eſſe perpendenti patebit.

Sect. 2. *De Syllabarum diviſione.*

Regula 1.

Unica conſonans inter duas vocales poſteriori jungitur. Præter *x* ut *ex-alt*, quoniam *x* eadem eſt cùm *ks*, quæ vocabulum Anglicè non incipiunt. Et *w* quando pro *u* ponitur; ut *Steward* ſeneſchalis, *power* poteſtas. Non autem in aliis; ut *to-wards* erga.

Regula 2.

Si plures inter vocales inſerantur conſonantes; tot poſteriori jungantur, quot dictiones incipere ſolent; cæteræ priori, incipiant hæ ſequentes.

B br bl. *K kr kl kn.*
C ch cr cl. *P ph phr pr pl.*

D dr

D dr dw. S ſh ſhr ſc ſcr ſq ſl ſt ſtr ſm ſp ſw
F fr fl. T th thr thw tr tr tw.
G gn gr gl. W wh wr.

J l m n q r v z alias poſt ſe non admittunt.

In Græcis quibuſdam derivativis inchoant *Pn* : pneumatical. *Phl.* phlebotomy : *Pſ.* Pſalm : *Sph.* Sphear : *Chr.* Chriſt. In ipſâ linguâ κτ, κτείνω. χθ χθεὶς. μν μνάομαι. Σϐ σϐέννυμι. Σκν, σκνίφος. Σκλ, σκληρός Σθ. σθενω Στλ, στλοπος. Σφγ, σφεγγάω. Τμ τμάω. Φθ φθόγγος. In voce Hæbraicâ bdellium הַבְּדֹלַח.

Conſuetudo ratam fecit hanc regulam, unde ſequitur, quòd ſcribendum ſit; *ne-gleƈt* negligo; *i-gnorance* ignorantia; *fa-ſter* firmior: & ſecundùm regulas latinas *do ƈtrin* doƈtrina, *ſumptuous* ſumptuoſus; aliter tamen omnino ſtatuendum eſſe opinor, ſi ſcripturæ propoſitum (quod optimè noſtras exprimeret cogitationes & vocum piƈturam) obſervari putemus; nempe quod ſyllabæ prout in pronunciatione, ita dividantur in ſcripturâ; ut *neg-leƈt, ig-norance, faſ-ter, doc-trin, ſump-tuous.*

Exceptio.

Exceptio.

Compoſita & derivativa ſimplicium & primitivorum ſyllabas retinent integras & indiviſas, ſcribendum eſt itaq; *ſyn-a-gogue, diſ-honor.* Et terminationes, *ed*, *eſt*, *eth*, *en*, *ing*, *er* quando dictionibus integris adjunguntur, literas ſibi non aſſumunt præcedentes; *I deliver* trado; *thou deliver-eſt* tradis; *he deliver-eth* tradit; *I deliver-ed* tradebam; *thou deliver-edſt* tradebas; *deliver-ing* tradens; *deliver-er* liberator, *deliver-ance* liberatio.

Regula 3.

Si eadem litera claudat particulam, quæ integralem inchoat, in compoſitione autem non duplicatur, in diviſione ſyllabarum, ſuam retinet literam integralis; ut *tran-ſpire* tranſpiro.

Sect. 3. *De Syllabarnm accidentibus.*

Ut brevior fiat ſcriptura, quædam literæ aliis ſuprapoſitæ pro integris ponuntur ſyllabis; ut w^th^ *with* cum;

wt what quid; *wn when* quando; *wch which* qui; *yt that* ille; *ye the* [articulus] *yn then* tunc; *ym them* illos; *yu you* tu: In quibuſdam pars eliditur cum Apoſtrophi notâ; ut *'t* pro *it* id; *it's it is* eſt; *een ev'n* pro *even now* jamjam; *even as* ſimiliter; *'em 'um them* eos, *I'le I will* volo; *won'd would* vellem.

In verbis præteriti temporis, ſive adjectivis verbalibus in *ed* finitis, *e* frequentiſſimè eliditur; unde *d* in eandem coaleſcit ſyllabam cum præcedenti; ut *remov-ed remov'd*, remotus; *ba-lanced balanc'd* libratus; ubi *c* ejus poteſtatem retinet, ſimiliter quando *e* poſt ſe additur. In quibuſdam *d* vertitur in *t* poſt *k*; ut *ak't* doluit; *f bereft* orbatus; *c fac't* veſtis tecta ornamento; *x mixt* mixtus; *ch ſnatch't* raptus; *p thump't* pulſatus; *ſ hiſ't* ſibilavit; *ſh cruſh't* compreſſit; pro *aked*, *bereaved*, &c. Non autem poſt *d*, *he pleaded* cauſam egit; *s* pro *z abuſed* læſus; *m maim'd* mutilatus; *n feign'd* fictus; *ns cleans'd* purgatus; *r altered* mutatus; *t tormented* cruciatus; *v loved* amatus; *g* in ſyllabâ longâ, *dg* in brevi *aged*, annis provectus; *edg'd* acuminatus; & *bl cl fl gl pl ſl*.

Le

Le en ſonum tantùm habent ſemivocalium *l n* in fine dictionum, ut *grumble* murmuro, quaſi ſcriberetur *grumbl*; ubi *bl* eundem habet ſonum, quem in *blame* culpo; *open* quaſi *ôpn* aperio.

Jam ad regulas deſcendam generales, ſub quibus dictiones, quarum ſcriptura à pronunciatione diſcrepat, ordinatè diſponuntur, ubi obſervatur ordo literarum, prout in vulgari Alphabeto locantur; ut quævis dictio faciliùs inveniri, vel tota ſcribendi analogia, uno quaſi intuitu conſpici poſſit. Atq; primùm de vocalibus.

CAP. 2.

De *Vocali* a.

A In tribus profertur ſonis, quos hoc modo depinxi a *a a*. Horum primus in proprio plerumq; ſono producitur ante *nch*, & *s* aliâ ſequente conſona, ita ante *r* niſi ſequitur *ſh*. Cum verò *e* ad finem apponitur, exiliorem induit ſonum, nempe productionem *e* brevis: hoc autem obſervandum eſt poſt *a* in omnibus, niſi in *cant*

can-

canna, *wane* deflecto, *ſtranger* advena, *ſtrange* alienus, *manger* præſepe, *mangy* ſcabioſus, & ante *ge*; ut *age* ætas; inſeritur *u* gutturalis, quæ nihil aliud eſt, quàm continuatio nudi murmuris poſtquam *a* formatur, nam propter exilitatem, ni accuratiùs attenditur; ad proximam conſonantem, ſine interveniente *u* non facilè tranſibit lingua. Differentia, auribus, quæ ſonos diſtinguere poſſunt, manifeſtò apparebit in exemplis ſequenti ordine diſpoſitis.

a brevis.	a longa.	*a* exilis.
Bar vectis	*Barge* navicula	*Bare* nudus
blab effutio	*blaſt* flatus	*blazon* divulgo
cap pileum	*carking* anxietas	*cape* capa
car carrus	*carp* carpo	*care* cura
cat catus	*caſt* jactus	*caſe* theca
daſh allido	*dart* jaculum	*date* dactylus
flaſh fulguro	*flasket* corbis ge-(nus	*flake* flocculus
gaſh cæſura	*gaſp* oſcito	*gate* janua
grand grandis	*grant* concedo	*grange* villa
land terra	*lanch* ſolvo	*lane* viculus
maſh farrago	*mask* larva	*maſon* lapidari-(us
pat aptus	*path* ſemita	*pate* caput
tar pix fluida	*tart* ſcriblita	*tares* lolia

Si quid amplius ad hanc veritatem confirmandam velles, accipe exempla ſequentia; in quibus *ai* leniter pronunciata ſonum habet *a* puræ; ut in *cane*, *a* verò poſt ſe admittit *u* gutturalem ut,

Bain balneum	*Hail* grando	*Maid* virgo
bane venenum	*hale* traho	*made* factus
main magnus	*lay'n* jacui	*pain* dolor
mane juba	*lane* viculus	*pane* quadra
plain manifeſtus	*ſpaid* caſtratus	*tail* cauda
plane lævigo	*ſpade* ligo	*tale* fabula

Reg. 2.

A ſyllabam claudens pronunciatur in priori ſono a; quod denotant ſyllabæ iſtæ *a*, *ba*, *ca*, *cha*, *contra*, *dra*, *fa*, *fla*, *fra*, *ga*, *gra*, *ha*, *la*, *ma*, *na*, *pa*, *qua*, *ra*, *ſa*, *ta*, cum &c. adjecto; niſi in iſtis quæ ſub *a* adjiciuntur, & in latinis derivativis in *tion* terminatis, ubi ſonus, ab *a* latinâ ſpecificè differt; ut *congregation* à congregatio; ſicut labor latine à *labour* Anglicè.

a	a
Abide commoror, &c.	*Capacity* capacitas, &c.
Baniſh relego, &c.	*Chariot* currus, &c.

Con-

a	a
Contradict contradico, *&c.*	*Laborious* laboriosus, *&c.*
Diadem diadema, *&c.*	*Majesty* majestas, *&c.*
Dragon draco, *&c.*	*Natural* naturalis, *&c.*
Fabulous fabulosus, *&c.*	*Papal* papalis, *&c.*
Fraternity fraternitas *&c.*	*Quality* qualitas *&c.*
Gazet nuncius publicus, *&c.*	*Rarity* raritas, *&c.*
Gradually gradatim, *&c.*	*Sagacity* sagacitas, *&c.*
Habitude habitudo, *&c.*	*Tabid* tabidus, *&c.*

a

Able potens	a *grace* gratia	*nature* natura
acre juger	sic *grating* frians.	*navy* classis
baker pistor.	*gravy* liquamen	*paper* papyrus
bason pelvis	*haslenut* avellana	*Prayer* preces
capable capax	*haven* portus	*table* tabula
caper assilio	*hazy* nubilum	*taper* cereus
capon capo	*Lady* domina	*vary* vario
caterer obsonator	*ladle* cochleare (bis	*vapour* vapor
contrary contrarius	*Maior* præfectus ur-	*wafer* libum
cradle cunabulum	sed *Major* militaris	*wast-ful* profusus
crazy infirmus	*many* plures	*wast-coat* camisiola:
fable fabula	*Mary* Maria	*James* Jacobus
gratious gratiosus	*naked* nudus	*Jemes.*

CAP. II.

De *Vocali* e.

SOnus, qui pro *e* longâ habetur, literam *a* post se inserendo dignoscatur; *men* homines, *mean* mediocris

 E mu-

1. *E denotat syllabam productam.*

E mutum syllabarum fini adjicitur, 1. Ut præcedentis vocalis productio, vel sonus iste, qui pro vocali ejus longâ vulgò accipitur exinde, innuatur : ut *pass* prætereo, *pace* passus, *bit* bolus, *bite* mordeo, *rod* virga, *rode* via publica, *mut-ter* murmuro, *mute* mutus. Quæ aliquando in medio dictionis compositæ sive derivativæ retinetur ; ut *safety* salus, *forecast* prospicio, *hopeless* exspes, *nameless* anonymus, *saleable* vendibilis. Vel quando *s* addita vocibus quæ terminantur in *e*, constituit substantiva pluralis numeri ; adjectiva possessiva ; & verba tertiæ personæ; ut *babes* infantes, *trades* negotia, *akes* dolet, *mules head* caput muli, *times* tempora, *bones* ossa, *gapes* hiat, *hates* abhorret, *graves* sepulchra. Ita post *i o u* ; ut *duties* officia, *does* facit, *dues* debita ; (ne nimis apparerent nudæ) & post *l humbles* submittit Neut: subdit Act: *s* post *re* profertur *urs* ; ut *acres* jugera, *inspires* inspirat, quasi scriberentur *acurs inspiurs*. Sed post literas, quæ sonum *s* vel per se, vel commixtum habent, *e* distinctam constituit syllabam ; aliter enim *s* pronunciari non posset, ideoq; nulla sequeretur differentia ; ut post *c* [*s*] *ch* [*tsh*] *g* [*dzh*]

s z sh x

ſ z ſh x [*ks*] & *h* ; *trances* extaſes, *ſpeeches* orationes, *ages* ſecula, *horſes head* equinum caput, *uſes* utitur, *prizes* æſtimat, palmæ ; *aſhes* cineres, *axes* ſecures.

2. Quando *a o u* vel conſona ſequitur *c* vel *i* in medio dictionis ; inſeritur *e* quieſcens, quæ *c* & *g* inſtar *ſ* & *j* pronunciatas eſſè denotat ; ut *advancement* profectus, *amercement* mulcta, *encouragement* incitamentum, *inducement* illecebra, *changeable* mutabilis, *changeling* ſubdititius, *chargeable* ſumptuoſus, *peaceable* quietus : aliter *c* indueret ſonum *k*, & *g* ſonum *γ* : Sic *tueſday* dies martis. Eâdem ratione *e* mutum additur fini dictionis ; ut *ſwing* roto, *ſwinge* verbero ; *ting* tinnio, *tinge* tingo ; *plunge* immergo. Poſt *dg*, quæ ſyllabas claudunt breves, meliùs omittitur *e* ; ut in *pledg* pignus : quia *dg* eodem ſemper modo profertur. Prout *e* poſt *c* mollem reddit ejus ſonum, ut in *ſice dewce* ſteſicorites ; ita poſt *c* durum, apponitur *k* ſuperflua, *ſick* ægrotus, *duck* anas, pro *ſic*, *duc*. Poſt *th* prolatum *dh* ; ut *breath* ſpiritus, *breathe* ſpiro. Poſt *v* ; ut *live* vivo, *dove* columba, in his tamen ſupervacanea eſt, nam character diſtingueret à

2. *E eandem literam diverſè pronunciatam eſſe denotat.*

dipthongo, ut *dov*, non *doue* : & è contrario nullo modo ſcribendum eſt *v* pro *u*, *evnuch* pro *eunuch* εὐνοῦχος. Poſt *w* quando quieſcit; ut *bowe* [*bo*] arcus, at *bow* [*bou*] torqueo. Et in aliis quæ ſub obſervatione ſecundâ locantur.

Præter *rationes* prædictas, quas exigit præſens linguæ neceſſitas; donec literæ Alphabeti adaptantur ſonis, & accentus pro ſyllabarum productione aſſignantur; (quamvis revera nihil abſurdius excogitari poteſt quam *e* mutum) in aliis item vocibus abſq; ratione, vel neceſſitate, pro arbitrio, quidam apponunt *e*; ut poſt literas duplicatas *m n r ſ*, *ſumme*, *ſonne*, *ſtarr*, *treſpaſſe*; ſumma, filius, ſtella, tranſgreſſio. Ante *ing* verbis adjunctam; ut *craveing* rogans, *uſeing* utens, *hopeing* ſperans, *reſtoreing* reddens, *embraceing* amplectans; quæ melius dividantur *cra-ving*, &c. Poſt ſyllabas finales correptas; ut *intimate* intimus, *rinſe* eluo, *ſelf* ipſe, cæteraſque hujuſmodi. Peſſimè tamen *truely* verò, *trueth* veritas, *ſomebody* aliquis, *ſomething ſomewhat* aliquid, *moneth* menſis, *ſome* quidam, *come* venio, *done* factus, *examine* ſcruto, *humane* humanus, *reſpite* ceſſatio.

Reg. 1.

Reg. 1.

E ante *n* finalem quieſcit in verbis vel nominibus; ut *eleven* undecim, *often* ſæpè, *betoken* ſignifico, a *token* ſignum. *Cheapen* liceor, à *cheap* vilis. *Chriſten* baptizo, à *Chriſt* Chriſtus. *Embolden* animo, à *bold* audax. *Enlighten* illumino, à *light* lux. *Faſten* pango, à *faſt* fixus. *Happen* accido, à *hap* caſus. *Harden* obduro, à *hard* durus. *Lengthen* produco, à *length* longitudo. *Quicken* vivifico, à *quick* vivus. *Sharpen* acuo, à *ſharp* acutus. *Shorten* abbrevio, à *ſhort* brevis. Et verba temporis præteriti vel paſſiva in *en*; *I have bidden* juſſi, *I am bidden* jubeor; *broken* à *break* frango; *trodden* à *tread* calco; *molten* ab antiquo *molt* jam *melt* liquefacio; *ſtolen* à *ſteal* furor.

Ita *o* quieſcit in

Bacon lardum
beckon nuto
blazon divulgo
button fibula
Capon capo
cotton goſſipium
crimſon coccinus
falcon-er falconarius
glutton gulo
maſon lapidarius
mutton caro ovina
pardon venia
parſon rector
perſon perſona
priſon ergaſtulum
reaſon ratio
reckon ſupputo
ſeaſon tempeſtas
weapon telum

Malign odi, *whern* vel *whirl* ſpondylus, *catechiſm* catechiſma, *ſchiſm* ſchiſma, *whelm* operio, ſine *e* ſcripta, prout antedicta; ſolitarium duntaxat conſonarum habent ſonum: & *thouſand* mille, pronunciatur *thouzn*; at *Baron* baro diſſyllabum eſt.

Reg. 2.

E finalis poſt *l* quieſcit; ut *bible* biblia, *humble* humilis, *ſtrangle* ſuffoco. Ubi obſervari dignum eſt, quòd latina derivativa à ſupinis primæ conjugationis formata; ut *deplorable* flebilis, *execrable* execrabilis: & Anglicana compoſita; ut *remarkable* notabilis; quorum formam ſequuntur *diſcernable* quod diſcerni poteſt, *favourable* benignus, *equitable* æquus, &c. terminantur in *able*. Quæ ab aliis derivantur conjugationibus; ut *docible* docilis, *ſenſible* ſenſibilis, *audible* audibilis in *ible*. Cætera latinam ſequuntur formam; ut *fecible* à facilis, *poſſible* poſſibilis, *voluble* volubilis, *ſoluble* ſolubilis. In *Devil* diabolus, *evil* malum, *drivel* ſpumo, *ravel* retexo, *rivel* rugo, *ſhovel* ligo, *ſhrivel* rugo, *metal* metallum. quieſcit vocalis præcedens *l*, ſed *ſwingil* ſcutula

la, & *hovel* mandra, diſſyllaba ſunt, quæ propter affinitatem hîc locantur.

Reg 3.

E finalis in propriis nominibus ſonatur; ut *Abilene*, *Cloe*, E*lelohe*, *Jeſſe*, *Manaſſeh*, *Penelope*, *Syntiche*, *Siloe*, *Tyre quaſi ſcriberes Tiur.* (*Rome* tamen & *Medes* monoſyllaba ſunt) Et in *the* [articulus] *Be he me ſhe we* ſcriberentur cum *ee*.

In plurium dictionum fine auditur *e*, ſcribitur autem vel per *ie y ey*; ut *buſie* occupatus, *army* exercitus, *valley* vallis, vel per *ea*: ut *ſea* mare. Occurrunt præterea, *crone* ſodalis intimus vel homo decrepitus. *Dirge* preces pro defunctis, *Epitome*, *Phariſee* Phariſæus. *e pro* u *vide Cap. 6. Reg.* 1.

CAP. IV.

De Vocali i.

Reg. 1.

J in propriis Sacræ Scripturæ nominibus, inter duas vocales, poſteriori adjungatur; ut, *Adoni-jah*, *Abi-jah*, *Uri-jah: Bena-jah*, *Jeho-jachim*, *Jehojada*. Obſervandum verò eſt, quòd He-

Hebraicum *jod* vim habet *y* consonæ in *yet* adhuc; quasi *Vryah*, &c.

Reg. 2.

I ante *er* vel *on* & post *st* sonum habet *y*; ut

Barriers repagulum.
brazier ærarius
carrier tabellarius
collier carbonarius
courtier aulicus
currier coriarius
crosier pedum
farrier hippiatrus
furrier pelliculator
hosier caligarius
glazier vitriarius
grazier pecuarius
ozier vimen
pannier canistrum.
rapier verutum
ripiers riparii
souldier miles
terrier terebellum
warrier bellator

2. ante *on*.

Bullion balluca
communion communio
companion comes
dominion dominium
opinion opinio
onion cæpe
mandilion exuvis
murrion galea oppugnatoria
pavillion tentorium
pillion instratum
pinion pinula
pompion pepo
postilion equorum præductor
rebellion rebellio
scallion cepe minutum
scullion lixa
stallion emissarius equus
stellion lacertus maculosus
vermilion vermilium

uti *y* in

bowyer arcuarius
sawyer serrarius
lawyer causidicus

3 post *st*.

Celestial cœlestis
christian christianus
combustion combustio
digestion digestio
fustian xilinum
question questio
Et *poniard* pugio.

Sc ci ce ti sonum habent *sh* vel *zh*; ut,

Antient antiquus
artificial artificialis
associate associo
beneficial utilis
conscience conscientia
enthusiasm enthysiasmus
especial specialis
ecclesiastical ecclesiasticus
magician magicus
nauseat nauseo
ocean oceanus
official officialis
physician medicus
pretious pretiosus.
proficient qui procedit
provincial provincialis
patrician patronus
politician politicus

pontificial

pontificial pontificia-lis	*ſuperficial* ſuperficia-lis	*tranſient* tranſiens
rhetorician rhetori-cus	*de- ef-* / *in-ſuf-* } *ficient*	Et *uſual* frequens.

I in *carriage* vectura, geſtus; *marri-age* matrimonium, P*arliament* ſenatus, *medicine* medicina; quieſcit. Sed *me-dicinal* tetraſyllabum eſt : In *ſcorpion* ſcorpio, dividitur.

CAP. V.

De *Vocali* o.

O Quando claudit ſyllabam ; ut *go* eo ; *notary* notarius ; ni ſequentis conſonæ duplicatur ſonus ; ut *codicil* codicillus ; *notable* notabilis : vel quando *e* mutum fini apponitur, aut *w* ; ut *bone* os, *cloke* pallium, *know* noſco, vel inſeritur *a* ; ut * *coach* currus; pronunciatur *o* labialis. Et in *Ghoſt* ſpiritus, *impoſt* vectigal, *moſt* plurimi, *roſt* torreo.

* *Cap.* 8. *Reg.* 2. *de* oa.

In cæteris ſonatur *a* gutturalis ; ut *of* de, correpta, *far off* longè longinquus ; producta. Et ſere ſemper producitur ante *rn*, *rt* & *ſt* ; ut *horn* cornu,

nu, *frost* gelu. Hujuſce ſoni productio exprimitur per *a au aw*, *augh* vel *ough*, quæ, ut citiùs addiſcantur, hîc appoſui.

a

Alderman prætor
all omnes
almost fere
already jam
alſo etiam
bald calvus
balſom balſamum
befal accido
call voco
enstall inthronizo
enthral captivo
exalt exalto
falſe falſus
gall fel
halt claudico
halter reſtis
mall malleus
malt byne
ſalt ſal
ſcrall ſcriptito
ſhall [ſignum modi]
ſmall parvus
ſmallage { apium paluſtre }
ſquall vocifero
tall procerus
thral-dom ſervitus
war bellum
warm tepidus
ward-en cuſtos
warren vivarium
watch horologium
water aqua
watle cratio
wrath iracundia
& *chalk* creta
walk ambulo

au.

Auger terebra
aſſault aſſultus
becauſe quia
bedaub lino
caudle ovaceum
cauldron lebes
cauſe cauſa
cauſey via ſtrata
cauſtic cauſticus
caution cautio
clauſe clauſula
daunt exanimo
debauch vitio
default culpa
defaulk curto
flaunt ornatus
fraud fraus
gaudy ſplendidus
herauld fecialis
jaundies regius morbus
jaunt vagor
maugre contundo
maulkin peniculus
ſauce condimentum
ſaucer acetabulum
ſauſage tomaculum
taunt objurgo
vault arcus
vaunt jacto

augh vel *ough*.

Bought emptus
caught captus
daughter filia
draught hauſtus
fought dimicatus
haughty ſupercilioſus
naught vilis
nought nihil
ought aliquid
ſlaughter cædes
taught doctus
wrought operatus

aw.

Awe metus
awkward inhabilis
awl subula
bawd-y lenonius
bawl clamo
brawl rixor
brawn aprugnum
claw scabo
craw ingluvies
crawl repo
daw monedula
dawl stupefacio
dawning diluculum
draw haurio
drawers femoralia
flaw fissura.
flawn artotyra.
hawk accipiter
haw morum sentis
hawser helcium
jaws fauces
law-giver legislator
lawn syndon
maw ventriculus
paw unguis
pawn pignus
pawnch alvus
pawse quiesco
prawn squilla
raw crudus
spawl spuo
spawn ovum
sprawl prostro
straw stramen
strawberry fragum
tawer coriarius
tawny fuscus

Ex his quædam in medio dictionis ad cujuslibet arbitrium scribuntur cum *au* vel *aw*; cum *au* vel *a*, ut *paunch*, *pause*, *baul*, *daub*, *gall*, *scrall*, *defalk*, *malkin*, *enhanse*, *hant*, *mander*, *dant*, *jant*, *a* ante *n* melius forsitan pronunciatur a quam *a*.

Reg. 2.

o oa ou profertur ut *oo*, in sequentibus.

Aboard in navi esse
accoutred armatus
afford præbeo
behoves oportet
boar aper
born bajulatus
bourn rivulus
concourse concursus
could possem
course cursus
courses menses profl:
court aula
courtier aulicus
courtliness } curialitas
courtship }
force vis
forces copiæ
move moveo

mourn

mourn lamentor
scourse permuto
should deberem
sourse fons
sword ensis
sworn juratus
tomb tumulus
two duo
uncouth incognitus
who quis
whom quem
whore meretrix
whosoever quisquis
womb uterus
worn attritus
would vellem

In cæteris sonus iste depingitur per *oo*; ut *look* aspectus, *roof* tectum, scribitur quidem *board* tabula, *forth* foras, *prove* probo, *stoup* inclino : itemque *boord*, *foorth*, *proov*, *stoop*.

Blood-i-ly sanguis ; *good-ly-ness* bonus ; *flood* flumen, *hood* cucullus, *brotherhood* fraternitas, *sisterhood* confratrissa, *neighbourhood* proximitas, *falsehood* falsitas, *soot* fuligo, *stood* steti, *wood* sylva, *wool* lana, sonum habent *o* labialis correptum. *O*, in *damosel* puella, quiescit, in *women* fœminæ, profertur ut *i* brevis.

o *pro* u *gutturali* *Cap*. 6. *Reg*. 6.
o *pro* ou *labialibus* *vid*. *Cap*.7 *Reg*: 4.

CAP. VI.

De Vocali u.

U Apud nos nunquam in proprio sono producta legitur, correpta tamen frequentissimè : pro longâ ejus vocali sibi datur dipthongus *eu*, quando claudit

claudit ſyllabam vel poſtponitur *e* quieſcens; ut *curious* curioſus, *cube* cubus; ni ſonus conſonæ ſequentis duplicatur.

Reg. 1.

Verba Anglicana & latina derivativa quæ in origine ſcribuntur cum *er* ſcribimus item *er*, pronunciamus autem *ur*, non quia ſic proferri debet, ſed quia propter literæ *r* vibrationem vix aliter efferri poteſt; ut *adder* coluber, *prefer* præfero, *ſlender* tenuis. Et omnia ſubſtantiva perſonalia, quæ derivantur à verbis, & adjectiva comparativi gradus, ut *lover* amator; ſpeaker *locutor*: *harder* durior; *ſofter* mollior; Sed *fearn* filix, *pillar* columna, *medlar* meſpilum, *pedlar* circumforaneus; ſcribuntur cum *er* vel *ar*: at ſemper *mortar*-ium, ut diſtinguatur à *morter* cæmentum.

Quæ derivantur à latinis in *aris* ut *ſchollar* ſcholaris, *cubicular* cubicularis ſemper ſcribuntur cum *ar*. Sic *buſtard* otis, *cuſtard* artogalum, & *vinegar*, quaſi *wine eager*, acetum. *Satyr* Satyrus, *martyr* martyr cum *y*.

Reg. 2.

Reg. 2.

Quædam ejuſdem ſoni ſcribuntur cum *ir* ; ut

Beſtir conor
bird avis
birth partus
chirp pipilo
confirm confirmo
Elixir
Fir-tree abies
firkin amphora
firm firmus
Firmament Cœlum
firſt primus
flirt impetus
circuit circuitus *&c.*
infirm infirmus
lair locus quo cubant feræ
miracle miraculum
mirrour ſpeculum
mirth hilaritas
mirrh myrrha
Nadir
ſhirt ſubucula
Sir dominus
ſirname cognomen
ſirrup ſyrupus
skirt fimbria
skirmiſh dimico
ſmirk ſubrideo
ſpirt } ſypho
ſquirt }
ſquirrel ſciurus
ſtir moveo
ſtirrop ſtapes
third tertius
thirſt ſitio
virgin virgo
virginals eſpineta
whirl-pool vortex
whirry linter

Compoſita cum *ir* pro *in*, proprium obtinent ſonum ; ut *irrational*, *i* in *ſirrah* heus ! ſonatur ut a.

Reg. 3.

Quæ derivantur à nominativo caſu in *or*, quamvis anglicè ſonantur ut *ur*, ſcribuntur tamen *or* vel *our*, ut *anceſtor* anteceſſor, *anchor* anchora, *armor* arma, *bachelor* baccalaureus, *chancelor* cancellarius, *diſhonor* dehonoro, *governor* gubernator, *Savior* ſalvator, *ſa-*

vor

vor ſapor, *traitor* traditor; aliæq; hujuſmodi voces, quæ integræ retinentur; quarum formam ſequuntur *ambaſſador* legatus, *neighbor* proximus, *parlor* conclave.

Reg. 4.

Quæ derivantur à ſupinis, ſcribuntur cum *ure* ut

Adventure ſuſcipio	*preſſure* preſſura	*ſepulture* ſepultura
impoſture impoſtura	*poſture* poſitura	*ſtructure* ſtructura
juncture junctura	*picture* pictura	*tincture* tinctura
lecture lectura (um	*pourtraicture* effigies	*torture* torqueo
manufacture opifici-	*rapture* extaſis	*texture* textura
nature natura	*rupture* ruptura	*veſture* veſtitus
peradventure forſitan	*ſcripture* ſcriptura	Et *pleaſure* voluptas
paſture pabulatio	*ſculpture* ſculptura	*tenure* tenura

Ita *figure* figura, *future* futurus, *injure* lædo, *meaſure* menſura, *mixture* mixtura. Quorum formam ſequuntur *feature* forma, *furniture* utenſilia, *indenture* ſyngrapha, *leaſure* otium, *ordure* ſtercus, *treaſure* theſaurus; at *murmur* murmuro, *occurr* occurro ſine *e*.

Quæ terminantur in *ire*, & cætera in *ure* ſonantur *iur* & *euur*: ut *fire* ignis, *entire* integer, *cure* cura, *lure* palpum,

ſic *re*, *centre* centrum, *lucre* lucrum, *ſepulchre* vel *cher* ſepulchrum. *Premunire* confiſcatio bonorum, dividitur *pre-mu-ni-re*; & *ſhire* comitatus ſonatur *ſheer*. Præterita verborum tempora quæ terminantur in *red*; ut *numbred* numeravi, *ſcattred* diſperſi, &c. ponuntur pro *numbered*, *ſcattered*, quæ quidam brevitatis causâ pronunciant *numburd*, &c.

Cætera, præter *her* ipſam, & iſta quæ poſtea excipiuntur, ſcribimus cum *u*; ut *bur* lappa, *burn* uro, *burl* enodo.

Reg. 5.

O ante *m n* præcipuè finales & *r v* ſonatur, ut *u*.

Abandon deſero
abov ſupra
acorn glans
among inter
becom fio
beſom ſcopa
bloſſom flos
beyond ultra
bottom fundus
canons canones
colour color
colander colum
combat duellum
com venio
combuſtion combuſtio
comly decorus
comfort ſolatium
command mando
companion comes
conjurer exorciſta
covenant pactum
cover-let operio
coral corallium
covet cupio
cuſtom conſuetudo
dragon draco
fathom ulna
fellon felo
honey mel
hover fluito
incom vectigal
lordan ſegnis homo
lov amor
money moneta
month menſis
mongrel hybrida

monk-ey

monk-ey ſimia caudata
plover pluvialis
other cæteri, alius
pomgranate malum granatum
pomel pomulum
random paſſim
ranſom lytrum
ſeldom raro
ſermon ſermo
ſexton æadituus
ſhovel rutrum
tranſom tranſtra
venom venenum
wolf lupus
wonder miror
word verbum
world mundus
work opus
worm vermis
worry morti venor
worſhip adoro
worſ-t pejor
worſted genus panni
wort liquor incoctus cerevisiæ
worth valeo

Item adjectiva in *ſom* & ſubſtantiva in *dom*; quæ parte tertiâ capite primo videantur. *Buſie buſines* ſonantur *bizzy bizneſs*.

Reg. 6. de *ou*

Ou in ſequentibus ponitur pro *u*; ut

Adjourn prorogo
attourney cauſidicus
country regio
couple par
courage audacia
courteous humanus
double duplex
doublet diplois
flouriſh floreo
gournet cuculus
journey iter
journal diarium
nouriſh nutrio
redouble reduplico
ſcourge flagello
ſcoundrel vilis homo
trouble turbo
young juvenilis

ut *eu*

You tu
your veſter
youth juventus

Courteſan mæcha, *couſen* illudo, *douzen* duodecim, *floud* flumen, *gougeon* gobio, ſcribuntur item *curtezan*, *cooſen*, *doſen*, *flood*, *gudgeon*; at in *fourty* quadraginta *u* quieſcit.

In polyſyllabis ante *us* finale inſeritur *o* quieſcens; ut *gorgeous* ſplendidus, *hainous* deteſtabilis, *hideous* horridus, *piteous* miſerabilis, *riotous* nepotinus, *venturous* audax, aliiſq; quam plurimis quæ à latinis derivantur, præcipuè in *us* vel *oſus* terminatis; ut *conſpicuous* conſpicuus, *ſeditious* ſeditioſus.

CAP. VII.

De *Dipthongis.*

QUando duæ concurrunt vocales, 1. Vel in duas dividuntur ſyllabas; ut *real* realis, *coaction* coactio, *ruin* ruina, *brier* vepres, & terminationes *eſt*, *eth*, *ed*, *edſt*, *er*, *ing*; ut *crieſt* ploras, *&c.* (ubi ſignum diviſionis, quale duo puncta apponeretur) 2. Vel conjunctus utriuſq; ſonus in dipthongum coaleſcit; quæ vocatur dipthongus propria (ubi indicium unionis, quale in Græcâ υἱὸς; conjunctionem exprimere debet.) 3. Vel unica pronunciatur, dum alter character (olim forſitan pronunciatus, jam) indicat ſyllabam productam, quæ dipthongus agnominatur.

Reg. 1,

Reg. 1. de *ai.*

Ai leniùs prolata ſonatur ut *a* in *cane*; fortius, plenum aſſumit ſonum dipthongi *ai*; ut *brain* cerebrum, *frail* fragilis; *ay* finalis ut *a*, ſic *day* dies. *ai* ante *r* ſcribitur pro *a* in

Affairs res	dus	*hair* crinis
air-y aereus	*deſpair* deſpero	*pair* par
dairy lactarium	*fair* pulcher	*repair* reparo
debonair candi-	*fairy* lamia	*ſtairs* ſcala

Cætera cum *are*; ut *are* ſunt, *dare* audeo, *fare* ligurio, *hare* lepus, *pare* ſubſeco, *ſtare* aſpecto.

Ai in *bargain* pactum, *captain* dux, *certain* certus, *chaplain* capellanus, *curtain* velum, *forrain* extraneus, *fountain* fons, *mountain* mons, *villain* furcifer & prior *ai* in *maintain* ſonatur ut *a* correptum ſive *e* breve.

ei ante n *pro* ai *quidam male ſcribunt, genuinus enim ejus ſonus apud nos non auditur*

Reg. 2. de *oi.*

Oi pronunciatur cum *o* linguali, ſive *ai*; præterquam in *anoint* unguo, *broil* torreo, *boil* coquo, *join* jungo, *jointure* dos, *moil* vel *toil* allaboro, *poiſon* venenum, *point* punctum, in quibus *o*

ſonatur labialis, vel *oi* ut *i* dipthongus.

Reg. 3. de *eu.*

De au nihil amplius dicendum eſt.

Eu ſcribitur *ue* vel *ew* finalis ; alibi *u* niſi in *euchariſt* euchariſtia, *grandeur* magnificentia, *feud* animoſitas, *pleuriſie* pleuritis, *rheum*-a *rheumatiſm*-us.

ue

Accrue accreſco
ague febris
argue diſputo
continue duro
enſue ſequor
glue glutino
gruel pulmentum
iſſue exitus
perdues prima acies
purſue proſequor
reſcue venire ſubſidio
reſidue reſiduum
retinue ſequela
revenue vectigal
tiſſue trilix
value valor
virtue virtus

per *ew*

Brewer potiſex
brewes adipatum
cadew phrygamen
curlew curulinus
eſchew fugio
ew ovis fæmina
ewer aqualis
feverſew febrifuga
few pauci
jewel gemma
lewd nefarius
mildew ros melleus
morſew morphea
naphew napus
nephew nepos
new novus
newt ſalamandra
pew ſubſellia templi
pewter ſtannum
renew renovo
anew de integro
ſewer canalis
ſhew monſtro
ſhrew linguacula
ſhrewd ſubdolus
ſinew nervus
ſtew macero
ſteward ſeneſcallus
ſtews lupanar
ſtrew ſterno
tew catena ferrea
Yew taxus

Sic præterita verborum ; ut *ſnew* ninxit à *ſnow*, *drew* traxit à *draw*, *flew* fugit à *fly*. *Boutefew* incendiarius , *clew* glomus , *crew* turba, *crewet* phiala, *embrew* tingo, *mew* ergaſtulum,

jewry

jewry inquiſitio, *ſcrew* clavus, *ſewet* ſebum, *skew* vel *askew* obliquus, *ſpew* vomo ſcribuntur item cum *u*. At *blew* flavit, *blue* lividus, *dew* ros, *due* debitus, *hew* dolor, *hue* color, *ſew* ſuo, *ſue* proſequor ita diſtinguantur, & *endow* doto, ab *endue* induo.

Reg. 4. de *ou*.

Ou compoſita ex *o* & *oo* labialibus, in quibuſdam exprimitur per *o* ante *l*; in aliis per *ou*; & in his tantùm auditur.

Behold aſpicio
bold audax
bolſter pulvinar
bolt obex
cold frigus
colt pullus equinus
dolt hebes
droll jocor
enroll conſcribo
fold plico
gold aurum
hold teneo
inholder hoſpes
jolt exagito
knoll tumulus
manifold multiplex
molten liquefactus
poll tondeo
roll volvo
roller cylindrus
rolls archivum
ſcold rixor
ſcroll ſcheda
ſold venditus
told numeratus
Upholſter plumarius

per *ou*.

Coulter vomis
four quatuor
moulter plumas exuere
poultice plaſma
poultry pullities
ſhoulder humerus
ſoul anima

Quidam ſcribunt *troll* vel *trowl* læviter eo, ita *controll controul* redarguo, *joll jole* caput, *toll tole* vectigal, &c. *mold* vel *mowld* humus, at *mould* typus, *bowl bole* patera.

Ou composita ex *u* gutturali & *oo* labiali sonatur in cæteris; ut *boul* globus, *gout* podagra, &c. quæ scribitur item *ow* in

Advowson advocatio	*crown* corona	*plow* aro
allow probo	*down* planities	*prow* prora
avow assevero	*dowry* dos	*rowel* stimulus
bow torqueo	*drown* mergo	*rowin* { fœnum serotinum }
bowels viscera	*frown* frontem ca- (pero	*shower* imber
bower umbraculum	*gown* toga	*sow* sus
brow palpebra	*how* quomodo	*towel* mantile
brown fuscus	*howl* ululo	*tower* turris
browze frondo	*lower* frontem capero	*town* oppidum
carowze epoto	*mow* fænile	*trowel* trulla
cow vacca	*now* nunc	*vow* votum
coward pusillanimus	*owl* bubo	*vowel* vocalis
cower decido		

Bounce crepo, *bouser* thesaurarius, *cloun* colonus, *drousie* somnolentus, *loud* sonorus, *louse* pediculus: *renoun* gloria, *rouze* excito, *souse* omasum, *touze* plurimùm vello; &c. scribuntur item cum *ow*.

W quiescens adjungitur post *o* finale (præter in *do* facio, *go* eo, *no* non, *so* sic, *to* ad) ut *bowe* arcus, *dowe* farina subacta, *owe* debeo, *sowe* sero, *towe* lini floccus, &c. & in *own* assero, *disown* denego, *bellows* follis, *gallows* patibulum, *towardness* indoles.

C A P.

C A P. VIII.

De *Dipthongis impropriis* ea oa eo ie. *In quibus unica vocalis pronunciatur, cui addatur* ui, *prout vulgò accipitur.*

Regula 1. de *ea.*

E*A* ponitur 1 pro *e* brevi. 2 pro *e* longa*:* 3 pro *ee*: 4 pro *a* : pro a.

e brevi
Already jam.
behead decollo
bread panis
breadth latitudo
breakfaſt jentaculum
breath ſpiritus
cleanſe purgo
deadly mortifer
dearth fames
death mors
dread terror
earth terra
endeavour conor
feather penna
head-y præceps
health ſalus
heaven cœlum
heavy gravis
leather corium
leaven zyme
leaver vectis
leaveret lepuſculus
pageant ſpectaculum
reachles negligens
ready paratus
realm regnum
ſpread diſtendo
ſtealth furtum
threaten minor
treachery perfidia
tread calco
wealth opes

e longâ

Appeal appello
appeaſe placo
beacon pharus.
bead ſphærula
beadle bedellus
beagle catulus ſagax
beak roſtrum
beaker crater.
beam trabs
bean faba
beaſt beſtia
beat cædo
beleaguer obſideo
beneath infra
bequeath lego
bereave orbo
bleach dealbo
breach incurſio
break frango
bream abramis
ceaſe ceſſo
cheap vilis
cheat prædor
clean mundus

clave

cleave findo
cleaver malleus
conceal celo
congeal congelo
creak crepo
cream flos lactis
creature creatura
deacon diaconus
deal diſtribuo
dean decanus
deceaſe decedo
decreaſe decreſco
defeat decipio
demeanor habitus
diſeaſe morbus
dream ſomnium
eaſe ſublevo
ean enitor
eaſt eurus
Eaſter paſcha
eat edo
eavs ſubgrunda
encreaſe augeo
entreat precor
eſcheat mulctam committere.
eſtreat extractium
extream extremus
fealty fidelitas
feaſt convivium
feat vel *neat* } mundus
forſwear perjuro
freak facetiæ
glean-er ſpicilegus
great magnus
heal ſano
heap acervus
heat calor
heath planities
heathen ethnicus
heav extollo
impeach accuſo
implead cauſas ago
leach medicus
leaf folium
leam lampas
lean macer
leap ſalto
leaſt minimus
leaſe formula locutionis
leav linquo
mead hydromeli
meal farina
mean mediocris
meat cibus
plea actio
plead-er litigator
peach malum Perſicum
peacock pavo
peal claſſicum
preach prædico
quean ſcrapta
queaſie faſtidioſus
reach porrigo
ream ſcapus
reap meto
reav retexo
releaſe remitto
repeal aboleo
repeat repeto
retreat retrocedo
reveal revelo
ſea mare
ſeam axungia
ſeal ſigillo
ſeat ſedes
ſheaf faſcis
ſheat rope pes
ſheath vagina
ſneak clam ſe ſurripere
ſpeak loquor
ſqueak ejulo
ſqueal exclamo
ſqueamiſh faſtidioſus
ſteal furor
ſtream amnis
ſtreamer vexillum
ſweat ſudo
teach doceo
teal querquedula
team dextro
treat tracto
veal caro vitulina
weak imbecillis
weal res
wean ablacto
wear texo
wheal puſtula
wheat triticum

ee

Arrear reſiduum debiti
beſmear illino
blear-ey'd lippus
dear charus

ear-

ear-wig fullo
fear timor
gear materia
hear audio
near propè
sear inuro
shears forfex
spear hasta
tear lacryma
weary fessus

a
Bear ursus
beard barba
Earl comes
early præmaturus
earn lucror
earnest vehemens
learn disco
rehearse repeto
scream clamo
searce cribrum

search scruto
shear detondeo
potsheard testa
swear juro
tear lacero
wear tero

a
Heart-les excors
hearten animo
hearth focus

Quædam hujusmodi aliter, & forsitan melius scribuntur; ut *brest* pectus, *bever* merenda, *ech* alteruter, *eger* acidus. *Appeer* appareo, *beech* fagus, *cleer* clarus, *cheer* dapes, *yeer* annus, *sphere* sphæra, *&c.*

Aliaq; pauca eandem sequuntur analogiam, quæ majori suadente ratione, alibi locantur, ne exempla nimis essent numerosa; prout in aliis item fecimus: ut *pleasure* voluptas, quæ 1 habet *ea.* 2 *ure* ubi inveniatur: 3 *s* pro *zh.*

Regula 2. de *oa.*

Oa, ponitur pro *o* labiali productâ; quorum plurimæ à quibusdam, scribuntur cum *o* & *e* finali productionem innuente; ut *cloak cloke* pallium; ita *core* volva, *dote* deliro, *fole* pullus equinus; *sope* sapo.

Approach

Approach accedo
boast glorior
boat cymba
broach relino
coach currus
coal carbo
coast ora
coat tunica
encroach irrepto
float fluctuo
foam ſpumo
goad ſtimulus
goal meta
goat hircus
groan gemo
harticboak cinara
hoan cos
hoary canus
hoarſe raucus
loach gobites barbatus.
load onero
loaf panis
loath faſtidio
moan lugeo
moat foſſa
oath jusjurandum
oats avena
poach coctillare ova
reproach exprobro
roach rutilus piſcis
ſhoal multitudo
ſhoar littus
ſoak maceror
toad buſo
woad glaſtum

In *abroad* foris, *broad* latus, *groat* drachma *oa* ſonatur ut *a*.

Reg. 3. de *eo*.

In *feodary* feudatarius, *feoff* vel *enfeoff* alicujus fidei committo, *jeopardy* periculum, *leopard* leopardus *o* quieſcit. In *people* populus *eo* ſonatur *ee*.

Reg. 4. de *ie*.

Ie in quibuſdam pronunciatur ut *ee*, in aliis ut *e* tantùm.

Achiev potior
believ credo
caſhiere exauctoro
chief principalis
curaſier cataphractus
field ager
fierce ſævus
frontier confinium
grievous gravis
kerchief rica
liege ſubditus
lieutenant præſes
mulitier mulio
piece fruſtum
pierce penetro
prieſt presbyter
reliev relevo

re-

repriev reum amplio
shield ſcutum
siege obſidium
siel camero

In cæteris idem ſonus exprimitur per *ee*; ut *feet* pedes, *meet* occurro, præter illa ſub *ea*. *Brief* brevis, *grief* dolor, *wield* rego, *yield* dedo, cum *ie* vel *ee*.

i quieſcit in

Adieu vale
conceiv concipio
deceiv decipio
either vel
fieldfare collurio
forfeit mulctam committo
friend amicus
heifer juvencus
inveigle pellicio
lieu in loco
neither nec
rampier vel *rampire* munimentum
receiv recipio
seise apprehendo
spaniel canis accipitrarius
surfeit crapula
Tierce $\frac{2}{3}$ dolii
view ſpeculor

Reg. 5. de *ui*.

Ui ponitur 1. pro *i* brevi, 2. pro *i* longâ vel dipthongo, 3. pro *eu*.

pro *i* brevi.

Build ædifico
conduit aquæductus
circuit circuitus
guild ſodalitium
Guildhall curia municipalis
guilty reus
verjuice omphacium

pro dipthongo

Beguile fallo
disguise refingo
guid duco
guil fraus

pro *eu*.

Bruise contundo
fruit fructus
juice ſuccus
recruit ſuppleo
suit vel *sute* cauſa
suitable congruus

Suter

Suter procus, petitor; at *suture* sutura, *nuisance* Gallicum, melius *nusance* nocumentum.

CAP. IX.

De B.

B Quiescit in *Ambsaoe* ambo asses, *climb* scando, *comb* pecten, *coxcomb* homo vilis, *debt* debitum, *doubt* dubito, *undoubted* manifestus, *dumb* mutus, *lamb* agnus, *limb* membrum, *thumb* pollex, *subtil* subtilis, *tomb* monumentum, *womb* uterus

CAP. X.

De C.

C Ante *a o u* vel aliam consonantem semper ponitur pro *k*. Ante *e i* vel *y*, & in fine dictionis *ce* frequenter ponitur pro *s*. Quando autem *c* & quando *s* scribenda sit ex sequentibus innotescat

Ubi scribitur *c* vel *t* latinè, scribimus *c* Anglicè; ut civis *citizen*, pretium *price*, elegantia *elegancy*. *Nec*

Nce pro *ns* finali; præter *condenſe* condenſo, *immenſe* immenſus, *incènſe* ab incenſu; irrito; *ſenſe* ſenſus; & *hanſe* mercatorum ſocietas, *rinſe* eluo: At *diſpence* diſpenſo, *expence* expenſa, *ſuſpence* ſuſpenſus, *fence* præſepio, ſi derivationem reſpiciamus, ſcriberentur cum *s*.

Ace; ut *embrace* amplector: niſi in *baſe* vilis, *embaſe* adultero, *abaſe debaſe* humilio, *caſe* caſus; & in brevibus; ut *maſs* maſſa, *braſs* æs, *treſpaſs* tranſgreſſio.

Ice; ut *office* officium, *apprentice* tyro, excipiuntur *bliſs* fœlicitas, *conciſe* brevis, *promiſe* promiſſum, & *amiſs* malè, miſs prætermitto, *remiſs* remiſſus. Et *Mis* pro *Miſtris* Magiſtra.

Uce in *de re ſe tra-duce* de re ſe traduco, *ſpruce* comptus, *truce* fœdus, at *truſs* ſubſtringo; *uſe abſtrûſe* abſtruſus, *reclûſe* recluſus, *profûſe* profuſus; *ece* nunquam ſcribimus ſed *eſs*.

Scribimus *s* Anglicè ubi ſcribitur *s* latinè, & in principio ſyllabarum; niſi in illis quæ à latinis derivantur in *c*; ut *ceaſe* ceſſo, *celebrat* celebro, *cement* cæmentum, *center* centrum, *dilacerat* dilacero: & in *celandine* aquilegia, *cereloth* emplaſtrum, *crucible* vas fuſorium,

rum, *grocer* aromatarius, *larceny* latrocinium, *parcel* particula, *rouncival* permagnus, *ſorcery* veneficium.

Rſe non *rce*, ut *horſe* equus ; niſi in *force* vis, *enforce* impello.

Oſe quod pronunciamus *oze* ; ut *cloſe encloſe* claudo, *diſcloſe* recludo, *ap com de diſ ex im inter op re-poſe*, ap com de dis ex im inter op re-pono ; *proſe* proſa, *roſe* roſa, *thoſe* illa, *noſe* naſus, *hoſe* caliga.

Sy ; in *apoſtaſie* apoſtaſia, *controverſie* controverſia, *courteſie* benevolentia, *epilepſie* epilepſis, *extaſie* extaſis, *fanſie* fantaſia, *gipſie* babylonius, *hereſie* hereſis, *jeloſie* zelotypia, *leproſie* lepra, *pleuriſie* pleuritis, *purſie* obeſus. Sed in *buſy* occupatus, *eaſie* facilis, *tanſie* tanacetum, *palſie* paralyſis, *poſie* faſciculus florum, *ſ* ſonatur ut *z*. In cæteris quæ derivantur à latinis in *tia* vel *cia*, per *cy* ; ut *conſtancy* conſtantia, *efficacy* efficacia, *prophecy* prophetia, &c. ſic *legacy* legatum, *ſupremacy* primatus.

Semper ſcribimus *eſs* vel *eſſe*, ſed

e quieſcit in	non autem in
Cleanes purgat	*clean-neſs* mundities
coines cudit	*coi-neſs* averſatio
darkens offuſcat	*dark-neſs* tenebræ

fines

fines mulctat
greenes vireta
leanes acclinat
lightens fulgurat
needles acus

fine-ness elegantia
green-ness viriditas
lean-ness macies
light-ness levitas
need-less supervacaneus

Scribimus *sc* in derivativis latinis quæ scribuntur cum *sc*; ut *acquiesce* acquiesco, *scepter* sceptrum; in cæteris ubi sonus *s* duplicatur, *ss*; ut *asses* asini, *assemble* congrego, *assize* sessio, *cresset* trulla.

Reg. 2.

S frequenter scribitur pro *z*, 1. inter duas vocales, ut

Apposit appositus
basil ocimum
basilisk basilicus
brasil acanthinum lignum
casement transenna
chisel scalper
closet abditorium
commiserat misereor
crosier pedum
ising-glass icthyocolla
desire desidero
exquisit exquisitus
musick musica
peasant rusticus

2. Et in

Accuse accuso
advertise admoneo
appease placo
arise surgo
because quia
bruise contero
cheese caseus
clause clausula
cleanse purgo
confused confusus
damsel puella
demise reloco
despise despicio

phesant phasianus
physick medicina
poison venenum
present præsens
preserve præservo
president præsul
recusant sacrifugus
reside assideo
resist resisto
visard larva
visage facies
visit visito
usage usitatio
usual usualis
weasand gula
diffuse diffundo

disguise dissimulo
enfranchise emancipo
espouse desponso
excise vectigal
exercise exercitium
hoise in sublime dare
infuse infundo
merchandize mercatura
noise strepitus
peruse recognosco
phrase phrasis
poize libro
precise exactus
praise laus
prison ergastulum
raise erigo
revise reviso
rise orior
surmise auguror
these hæc
venison caro ferina
wise sapiens
yes etiam, *this* hoc, *thus* sic, *us* nos; sonatur ut *s*.

s retinet sonum in
beside præter
hesitat hæsito
prosecute prosequor
proselyte proselytus
design designo
desist desisto
isickle stiria

Quibus addantur *sacrifice* immolo, *suffice* sufficio, *fecible* facilis: *vid. observ.* 3. *Sect.* 2.

Ita *s* ad finem dictionum adjecta, sive substantiva sint pluralis numeri, sive adjectiva possessiva, vel verba tertiæ personæ; ut *Masters* magistri, *Kings palace* regis palatium, *uses* utitur: sic *as* ut, *is* est, *was* eram.

Reg. 3.

Cum *z*.

Amaze stupefacio
azure cæruleus
blaze-on divulgo
breez aura
buz bombilo
buzzard buteo
canonize canonizo
cantonize divido
dizzy vertiginosus
drizzle } stillo
mizzle } stillo
embezil consumo
gaze aspecto
guzzle ingurgito
horizon horizo
lazer leprosus
lazy segnis
lozinge pastillus
magazine thesaurus
maze labyrinthus
mazer patera
muzzle obturare

nam-

naturalize { civitate donare	cum *s* vel *z*	*hazard* periculum
pulverize pulvero		*hasle* corylus
patronize patronizo	*Artisan* artifex	*noose* laqueus
solemnize celebro	*assize* sessio	*rasor* novacula
squeez comprimo	*comprise* comprehendo	*recognisance* agnitio
stigmatize muro	*crasie* infirmus	*snees* sterno
temporize { servire tempori	*dasy* bellis	*sise* mensura, gluten
whimzy conceptio	*disseise* detrudo	*whees* rauceo
whizz strideo	*glose* dissimulo	*orison* oratio at
wizard hariolus	*grisly* horridus	*price* pretium
		prize æstimo

Reg. 4.

C In syllabis brevibus inseritur ante *k*; ut *crack* crepito, *neck* collum, *stick* hæreo, *block* truncus pro *nec*, &c. si alia præcedat consona omittitur *c*; ut *dark* tenebrosus, *dank* madidus. Et in syllabis longis: ut *creak* strido, *oke* quercus, *like* similis, *seek* quæro, *nook* angulus: Et in propriis nominibus, A*malek*, A*nak*, A*phek*, B*ezek*, Z*orek*.

Kn sonatur ut *hn*; *knave* nebulo, *knead* malacisso, *knee* genu, *kneel* ingeniculor, *knife* culter, *knight* eques, *knit* necto, *knock* tundo, *know* nosco, *knuckle* articulus; quasi *hnave*, &c.

CAP. XI.

De G.

G Ante *a o u*, & sola in fine syllabarum semper sonatur *g* dura vel *γ*. Et frequentissimè ante *e i*: sed aliquando ante *e*, rarius ante *i* sonatur *J* [vel *dzh*.]

Ge in syllabis longis, & *dg* vel *dge* in syllabis correptis ponitur semper pro *J*, in fine dictionum.

g ante e

Agent actor
charger patina
surgeon chirurgus
congeal gelo
congee { incurvatio corporis
emergent emergens
engender genero
exigent exigens
gender genus
genealogy genealogia
general generalis
generous generosus
generation generatio
gentile concinnus
gentle mansuetus
gentry primores
geography geographia
german germanus
gesture gestus
gorget mamillare
indigent, indigens
legerdemain præstigiæ
manger præsepe
stranger alienus

ante *i*

Agility agilitas
engin machina
giant gigas
gibbet patibulum
ginger gingiber
legible legibilis
legion legio
legitimate legitim[us]
rigid rigidus
virgin virgo
virginals espinet[a]

cum *j*

jeer derideo
jeopardy periculum
jerkin tunicula
jest jocus
jewry judæa
jewel gemma
jet vagor
jill triental
ab de e ob-ject
ab de e ob-jicio

In

In cæteris (præter pauca latina linguæ Anglicanæ ascripta) *g* sonatur dura; ut *get* acquiro, *gils* branchiæ, *linger* cunctor.

G Quiescens semper adjicitur substantivis & adjectivis concretis activis, ut *speaking* locutio, loquens; & in dictionibus quæ vim habent literæ *ng*; ut *sing* cano, *rung* tinniebat: non autem in aliis; ut *kitchin* culina, *Tomalin*.

Vid. Part 3. Cap. I. Sect. 2.

Regula 2.

Gue ponitur pro *g* in

Collegue collega	*Intrigue* difficultas	*rogue* circumvagus
collogue blandulor	*league* fœdus	*synagogue* synagoga
catalogue catalogus	*plague* pestis	*theologue* theologus
decalogue decalogus	*prologue* prologus	*tongue* lingua
dialogue dialogus	*prorogue* prorogo	*vogue* rumor
harangue oratio		

Oblique obliquus, & *pique* odium. Invenitur item *antique* antiquus, *apostolique* apostolicus (qualem scripturam a Gallis accepimus) pro *antick*, &c.

CAP. XII.

De H.

H Est aspirationis nota, quæ vocalibus præponitur, & consonantes comitatur.

Reg. 1. de *Ch.*

Ch anglicè potestatem habet *tsh*, & post vocalem correptam inseritur *t*, ut *snatch* rapio, *fetch* peto, *ditch* fossa, *notch* divisura : non autem in *such* talis, *much* multum, *rich* dives, aut in syllabis productis, vel cùm alia consona præcedit ; ut *beech* fagus, *bench* scamnum, scriberetur *chanel* canalis, vectes maris ; & *kennel* cloaca, latibulum caninum.

Ch in Græcis derivativis pronunciatur ut *k* (præter *arch* compositam cum *bishop* episcopus, *priest* bresbyter, *deacon* diaconus, *deanary* decania, *Cherubim*, *Rachel*, *Tychicus.*) Sic *archangel* archangelus, *antioch*, *eunuch* ; in *schism*, *drachm* quiescit.

Reg. 2. de *gh.*

Hodiè apud nos desuevit pronunciatio *gh*, retinetur tamen in scripturâ; ut

Alight resido
almighty omnipotens
burrough vel *burrow* pagus
bough ramus
delight delectus
dight orno
doughty strenuus
drought ariditas
eight octo
fight pugno
flight fuga
fright terreo
height altitudo
high altus
inveigh vel *invey* insector
light-er rates
lights pulmones
neigh hinnio
neighbour proximus
nigh prope
night nox
plight spondeo
plough aratrum
right rectus
sight visus
slight dolus
slough lacuna
sprightly vivax
streight rectus
thigh femur
thorough vel *thorow* per
tight strictus
upright integer
weight onus
wight homo
wrought operatus

G quiescit in *sign* signum, *as con de re-sign*, as con de re-signo, *daign* dignor, *essoign* causor, *reign* regno, *soveraign* supremus, vid. Cap. 5. Reg. 1.

Gh in *cough* tussio, *laugh* rideo, *rough* asper, *tough* tenax, *trough* lacus, & in *enough* quantitatem denotans, pronunciatur ut *f*. *Enough* numerum denotans sonatur (& melius scriberetur) *enow*.

Reg. 3. de *Ph.*

Ph occurrit tantùm in verbis à Græco fonte in φ derivativis; ut *epitaph*, *euphony*, *prophet*. Et in *orphan*-us, *triumph*-o, *prophane* profanus.

Reg. 4. de *Th.*

Th exprimit *t* vel *d* aſpiratam, quod à ſequentibus liquet exemplis ſecum comparatis; ut

Th	*Dh*	*Th.*	*Dh.*
Bath balneum	*Bathe* balneo	*Thief* fur	*Thee* te
both ambo	*booth* velarium	*thick* craſſus	*thence* inde
breath ſpiritus,	*breathe* ſpiro	*thigh* femur	*thy* tuus
broth jus	*brother* frater	*thin* tenuis	*thine* tuus
cloth pannus	*clothe* veſtio	*thiſtle* carduus	*this* hoc
loth gravatus	*lothe* faſtidio	*thong* corrigia	*thither* illuc
ſee'th videt	*ſeethe* coquo	*thouſand* mille	*thou* tu
ſith that quum	*ſithe* falx	*thought* cogita-	*though* quamvis
forſooth verè	*ſoothe* aſſentor	*with* cum (vi	*wither* exareo
thanks gratiæ	*that* iſtud		

Th.		*Dh*
Betroth deſpondeo	*moth* tinea	
blith alacris	*mouth* os	
cathedral baſilica	*ſtrength* vires	*Father* pater
death mors	*Theater* Theatrum	*Feather* penna
doth agit	*thiller* veredus	*gather* colligo
growth incrementum	*tilth* ager aratus	*hither* huc
length longitudo	*truth* veritas	*leather* corium
		lither iners

other

other cæteri
smooth lævis
the [articulus]
they illi
there illic
those illi
weather cœlum
wreath contorqueo

at

farthing quadrans
further ulterius

sonantur cum *d*
Burden onus
murder homicidium
rudder clavus
potius scribi debent cum *d* quam *th*.

Th in cæteris, dictiones inchoans; & ante aliam consonam; & in terminatione tertiæ personæ verborum, exprimit *t* aspiratam.

De *th*, *hn*, *hw*, *j*, *k*, *m*, *n*, *p*, *q*, satis in primâ parte locuti fuimus.

CAP. XIII.

De *L*.

Reg. 1.

L Quiescit in sequentibus.

ALmond amigdalus
calf vitulus
half dimidium
halm culmus
psalm psalmus
salmon salmo
salve medicamentum. & in
Chaldron 36 modii
chalk creta
falconer falconarius
malkin peniculus
qualm deliquium
shalm melina
stalk caulis
walk ambulo
a sonatur *au*

Reg. 2.

Reg. 2.

In Monosyllabis *l* finalis duplicatur, nisi præcedit dipthongus, vel *ee* aut *oo*, vel *e* quiescens fini apponitur. Non autem in polysyllabis.

CAP. XIV.

De *R*.

R Sonatur post *o* in *apron* gremiale, *citron* citreum, *environ* circundo, *gridiron* craticula, *iron* ferrum, *saffron* crocus; quasi scriberentur *apurn*, &c.

CAP. XV.

De *T*.

Ti ante vocalem ponitur pro *sh*; ut

EGyptian babylonius
engratiat concilio
equinoctial equinoctium
essential essentialis
martial martialis
nuptial nuptialis
patience patientia
stationer bibliopola

Quando

Quando tamen *s* præcedit *t*, *i* pronunciatur ut *y*; ut in *bestiality*, vid. Cap. 3. Reg. 1. Excipiuntur item verba exotica; ut *pelatial*, *phaltiel*, *shealtiel*. Et quando terminatio additur dictionibus in *ty*; ut *pi-ti-ed* misertus sum, *pitiable* miserabilis, *mightier* potentior.

Reg. 2.

Dictiones plurimæ, quæ terminantur in *tion* vel *sion*, (præter *situation* situs, & *carnation* color carnosus) derivantur à latinis; quæ à supinis in *tu*, scribuntur cum *tion*; quæ in *su* cum *sion*: & *si* in *de ir-rision*, *incision*, *provision*, *inhesion*; æquivalet *zh*; in cæteris *ti* & *si* sonum habent *sh*; sic *fashion* formo, *cushion* pulvinus.

CAP. XVI.

De *W*.

Reg. 1.

W quiescit in

Answer respondeo
bewray prodo
sword ensis
sworn juratus
who quis

whole

whole totus
whom quem
whore meretrix
whose cujus
wrack damnum
wrangle altercor
wrap involvo
wrath indignatio
wreath contorqueo
wrest torqueo
wretched miser
wry distortus
wriggle sinuo
wring stringo
wrinch luxo
wrist carpus
wrinkle rugo
write scribo
wrong injurior
wrought operatus

At scribimus *rack* præsepe, &c. *rap* ictus, *rest* quies, *ring* annulus, *retch* distento.

Reg. 2.

In latinis derivativis & post *q*, *u* ponitur pro *w*; ut *dis per-suade* dis persuadeo, *quaff* pergræcor, *quick* agilis. In aliis scribitur *w*; ut *swagger* paratragædio, *swage* mitigo, *swarthy* fuscus, *swath* series.

CAP. XVII.

De *X*.

Reg. 1.

SCribimus *x* pro *ks*; ut *ax* securis, *text* textus, cum autem *s* pluralem nu-

numerum, actionem tertiæ personæ vel possessionem denotans 'additur dictionibus in *k* terminantibus; retinetur *k*; ut *brooks* rivuli, *sticks* hæret, *ducks head* anatis caput.

Reg. 2.

Post *x* non scribitur *s*, sed *c* frequenter; ubi sonus *s* duplicatur: ut *excellent* excellens, *except* excipio, *excise* vectigal. In latinis derivativis, quæ componuntur cum *ex*, quæque à vocali vel *s* incipiunt, neque scribitur *c* nec *s*; ut *execute* exequor, *exemplar* exemplum, *exempt* eximo, *exercise* exercitium, *exigent* exigens, &c.

CAP. XVIII.

De Y.

Regula 1.

SCribitur *y* in græcis derivativis pro *i* brevi, vel longâ; ut *cymbal* κύμβαλον, *cypress* κυπάρισσος.

Reg. 2.

Reg. 2.

Y ponitur pro *e* in fine dictionum; at in monosyllabis & post *f* pro *i* longâ; ut *airy* aereus, *cry* clamo, *edifie* ædifico; & in *awry* obliquus, *descry* discerno, *apply* applico. Quæ aliquando scribitur *ie* præcipuè post *s* & *f*. In paucis *ey*; ut

Abbey abbatia	*hackney* equus meritorius	*linsey woolsey* linostena
alley ambulacrum	*journey* iter	*malmsey* arvisium
barley hordeum	*cursey* { pannus rasus	*medley* mixtura
causey via strata	*kidney* ren	*motley* variegatus
comfrey { consolida major	*lamprey* lampreta	*Ox-ey* bupthalmus
galley phaselus		*valley* vallis

Quando terminatio additur vocibus in *y* exeuntibus *y* vertitur in *i*, nisi *i* sequitur; ut *dry-ing* siccans, *dryed* siccatus, &c, quando *s* additur, scribitur *ie*, ut *eies* oculi, *cries* clamat, *armies* exercitus.

CAP.

C A P. XIX.

De Barbarâ dialecto.

SI accuratè ſcribere velimus, vitanda eſt bàrbara dialectus.

Buſhop	*Biſhop* Epiſcopus	*ſkimer*	*ſcummer* ſpatha
Chorles	*Charles* Carolus	*ſhet*	*ſhut* claudo
dud	*did* fecit	*ſarvice*	*ſervice* ſervitus
eend (cenſe	*end* finis	*tunder*	*tinder* igniarium
frankun-	*-incenſe* thus	*throſh*	*threſh* trituro
furmity	*frumenty* frumen-	*treuel*	*trowel* trulla
fut	*foot* pes (tum	*widſt* }	*wouldſt* vellem
faw	*few* pauci	*woudſt* }	
gove, gon	*gave* dedit	*wull*	*will* volo
hild	*held* tenui	*wuth*	*with* cum
lat	*let* ſine	*hwutter*	*hotter* calidior
mought, med	*might* poſſem	*whuther*	*whether* ſive
leece	*lice* pediculi	*wurry*	*weary* defeſſus
meece	*mice* mures	*yerb*	*herba* herba
nother	*neither* nec	*yerth*	*earth* terra
ommoſt	*almoſt* ferè	*yau*	*you* tu
wuts	*oats* avena	*yeuſeles*	*uſeleſs* nullius uſus
ap to	*up to* tenus	*yeuſary*	*uſury* uſura
ſtomp	*ſtamp* contundo		

Facilitatis cauſa dicitur

Bellis	*Bellows* follis	*'ent*	*is not* nonne eſt
dander	*dandruff* furfuraceæ ſquamulæ	*grudgins*	*gurgians* cibarium ſecundarium
extre	*Axletree* axis	*git*	*get* acquiro

hundurd

hundurd	*hundred* centum		*ſcrupelous*	*ſcrupulous* ſcrupuloſus	
howzever	*howſoever*		*poſſable*	*poſſible* poſſibilis	
hankecher	*hankerchief* ſudarium		*maracle*	*miracle* miraculum	
reddiſh	*raddiſh* raphanus		*terrable*	*terrible* terribilis	
ſez	*ſaies* dicit		*vitles*	*victuals* victus	
ſed	*ſaid* dixi		*wuſted*	*worſted* tenuia ſtamina lanæ.	
ſhure	*ſure* certus				
ſhugar	*ſugar* ſaccarum				
ſqurge	*ſcourge* flagello				

CAP. XX.

De variis Scripturis.

1 QUædam ſcribuntur vel cum *c* vel *ſ*; ut *dace* apua, *ice* glacies, *farce* farcio, *race* ſtadium, *rice* oriza, *ſauce* condimentum, *ceſſer* cenſor, *ſcarſe* vix, *ſciſſors ciſers* forfex, *cellar* cella, *ſinders* ſcoria ferri, *ſives* porrum ſectile, *civet* zibethum, *ſluſe* emiſſarium, *ſourſe* fons, *ſyder* melites, *nourſe* nutrio, *pencil* penicillus, *chace* lucus, fugo, &c.

2. Cum unicâ literâ finali, vel iſtâ duplicatâ; ut *fir*, *firr*, *firre*, abies: Sic *er* *erro*, ſon *filius*, *ſum* ſumma, *ſtar* ſtella, *treſpaſs* tranſgreſſio, *war* bellum.

3. Cum

3. Cum *dg* vel *ege* aut *age*; ut *allege* allego, *college* collegium, *privilege* privilegium; vel *alledg* &c. *cabbidg* brasſca, *ſaucidg* tomaculum; vel *cabbage*, *ſauſage*.

4. Cum *im in* vel *em en*; ut *empoveriſh* depaupero, *endure* ſuſtento; vel *impoveriſh*, *indure*, &c.

5 Cum *ea* vel *ee*, *ea* vel *e* ut in capite 8. Reg. 1. cum *ai* vel *ei*. Cap. 7. Reg. 1. cum *au* vel *a*; ut *chance* caſus, *gard* ſtipo, *mall* malleus; *prance*, ſuperbe ſalio; vel *chaunce*, &c.

6 Cum unicâ literâ vel ipſâ duplicatâ; ut *herring* halec; at *later* tardiùs, *latter* poſterior diſtingui debent. Latina derivativa ut plurimùm primitivorum in ſcriptione ſequuntur formam; quamvis ſimplex latinè auditur ſonus conſonæ, & anglicè duplicatur; ut *aboliſh* aboleo, *canel* canalis, *amity* amicitia, *miniſter* miniſter, *mariner* à mare navigator, & *liturgy* liturgia.

Si varia hominum ſcripta præſertim privata conſulamus, tantam libertatem, tantam varietatem, tantam incongruentiam & imperitiam videamus; quod ſatis hujuſmodi ſuſcepti tum neceſſitatem tum utilitatem demonſtrare

possit: In quo analogia & optimè scribendi regulæ exhibeantur. Legitur

Apricock abricot malum armenium.
Balet balad canticum
Bankrupt bankrout decoctor.
Butcher boucher lanio.
Butler boiteler promus.
Budget bouget bulga.
Charet chariot currus.
Clot clod gleba.
Cumber comber impedio.
Curd crud coagulum.
Faign feign fingo
Fraight frait velatura.
Hartechoak artichoak cynara.
Imposthume apostem apostema.
Licorice liquorish glycyrrhiza.
Plaight pleit plico
Slabber slaver conspergo.
Squinsy squinancy angina.
Vat fat labrum.
Yelk yolk vitellus.

Cum plurimis aliis; in quibus omnibus *relegare* literas supervacaneas, atq; eas, quæ veram pronunciationem proximè attingunt, *seligere* debemus; nisi quædam alia *privata ratio* aliter *suadet*; ut in sequentibus observationibus.

Observatio 1.

Voces quæ *eandem* habent *pronunciationem*, sed diversam *significationem* & scribendi *modum*.

A *All* omnes, *awl* subula: *altar* altare, *alter* muto: *are* sunt, *air* aer, *heir* hæres, *ere long* statim: *ant* formica, *aunt* âmita: *ascent* ascensus, *assent* assensus: *assault* invado, *a salt bit* bolus salitus.

Baies

Baies lauri, *baiz* pannus villosus: *Ball* pila, *baul* vocifero: *bare* nudus, *bear* fero: *be* sum, *bee* apes: *berry* bacca, *bury* sepelio, *bil'd* rostratus, *build* ædifico: *bitter* amarus, *bittour* butio: *bows* torquet, *boughs* rami, *bowze* perpoto: *bread* panis, *bred* nutritus: *browz* frondo *brows* palpebræ: *borne* portatus, *bourn* rivulus: *buy* emo, *by* per: B

Calender lævitas præsertim panni, *Calendar* Calendarium: *call* voco, *caul* omentum: *censer* thuribulum, *censor* censor, *censure* judico: *centory* herba centaria, *century* centuria *sive spatium centum annorum*: *chair* cathedra, *chare* negotiolum, *chas'd* fugatus, *chast* castus: *chews* masticat, *chuse* eligo: *clause* clausula, *claws* unguis: *coat* tunica, *quote* cito: *cozen* illudo, *cousin* germanus: *chord* chorda subtensa, *cord* funis: *collar* capistrum, *choller* bilis: *comming* veniens, *cummin* cuminum: *cool'd* refrigeratus, *could* possem: *coughing* tussiens, *coffin* sandapila: *coarse* levidensis, *course* cursus: *counsel* consilium, *council* curia: *colors* colores, *cullers* ovis rejicula: *car'd* curabam, *card* pectino. C

D *Dam* mater, *damn* condemno: *dear* carus, *deer* fera: *dissension* dissensio: *doe* dama, *do* ago, *dow* massa farinaria: *don* factus, *dun* fuscus: *dew* ros, *due* debitus.

E *Emrald* smaragdus, *emrods* hæmorrhoides.

F *Flea* pulex, *flay* vel *flea* excorio: *fleam* phlebotomum, *phlegm* vel *fleam* phlegma: *forth* ex, *fourth* quartus: *fair* pulcher, *fare* ligurio: *fir* abies, *fur* pellis, *far* longè, *furz* genista spinosa: *fit* aptus, *fight* pugnabat.

G *Gest* gesta, *jest* jocus: *jester* jocator, *gesture* gestus: *go'st* vadis, *ghost* spiritus: *grone* gemo, *grown* accretus:

H *Hair* crinis, *hare* lepus: *hake* screo, *hawk* accipiter: *hart* cervus, *heart* cor: *hard* durus, *heard* auditus, *herd* grex: *hear* audio, *here* hic: *holy* sanctus, *wholy* totaliter: *hew* scindo, *hue* color: *hy* festino, *high* altus: *higher* altior, *hire* stipendium: *hollo* vocifero, *hollow* concavus.

I *Ire* ira, *eyer* observator: *insight* prospectus, *incite* incito: *i'le* volo, *Isle* insula, *oil* oleum: *in* in, *inn* diversorium, *jerkin* tunica, *jirking* flagellans.

Lamb

Lamb agnus, *lamm* verbero: *lead* plumbum, *led* ductus: *leaſe* charta redemptionis, *leaſh* ternio canum, *leaper* ſaltator, *leper* leproſus: *leſſen* diminuo, *leſſon* lectio: *leaſt* minimus, *leſt that* ne; (ſed potius vice verſâ *leaſt* ne:) *leman* pellex, *lemon* malum heſperium: *limb* membrum, *limn* miniculor: *lo* en, *low* humilis: *line* linea, *loin* lumbus: *luſtre* ſplendor, *luſter* luſtrum. L

Manner mos, *manour* prædium: *male* mas, *mail* lorica: *meat* cibus, *mete* metior: *meſſage* nuncium, *meſſuage* villa: *mouse* [*mouze*] mures capto, *mows* fœnilia: *muse* meditor, *mues* accipitrem in ergaſtulum compingit; *ſea mews* fulicæ, *muſe* cum *ſ* foramen per ſepimentum: M

Nether inferior, *neither* nec: *naught* malus, *nought* nihil: *a notion* notio, *an ocean* oceanus. N

O interjectio vocandi, *oh* doloris vel vehementiæ, *ow* debeo: *oar* remus, *oar ore* balluca, *o're* ſuper: *our* noſter, *hour* hora: *own* agnoſco, *one* unus: *order* ordo: *ordure* ſtercus. O

Pair par, *pare* reſcindo, *pear* pyrus: *pause* pauſo, *paws* ungues: *Paſtor*: *paſture* paſcuum: *pleas* cauſa, *please* placeo: *pickt her* eam elegit, *picture* pictura: *prophet* propheta, *profit* commodum: *pray* P

precor, *prey* præda: *plum* prunum, *plumb* perpendicularis: *pour* fundo, *power* potestas.

R *Rain* pluvia, *reign* regno, *reins* renes: *raise* suscito, *raies* radii: *ranker* olidior, *rancour* odium: *race* stadium, *rase* expungo: *rare* rarus, *rear* attollo: *read* lectus, *red* ruber: *read* lego, *reed* arundo: *raisin* uva passa, *reason* ratio: *right* rectus, *rite* ceremonia, *write* scribo, *cart-wright* carpentarius: *ry* secale, *wry* obliquus: *roe* capreolus, *row* series: *rote* memoriter, *wrote* scripsi: *ruff* sinus, *rough* asper:

S *Say* loquor, *sey* pannus rasus: *sævir* parsimonicus, *savor* sapor: *seas* maria, *seize* apprehendo: *sell* vendo, *cell* cellula: *seller* venditor, *cellar* cella: *sight* visus, *site* situs, *cite* cito: *sise* senio, *size* glutino: *season* tempestas, *seisin* possessio: *seat* sedes, *deceit* fraus: *share* pars, *shear* tondeo: *shoo* calceus, *shew* demonstro: *slo* prunum sylvestre, *slow* tardus: *stairs* gradus, *stares* aspectat: *so* sic, *sow* suo: *soar* subvolo, *sore* ulcus: *sought* quæsitus, *saw't* id vidi: *spider* aranea, *spi'd her* observabam ipsam: *sucker* antlia, *succour* suppetior: *some body* aliquis, *sum* summa: *sun* sol, *son* filius: *sure* certus, *suer* candidatus, *sewer*

er prægustator: *sweep* verro, *swipe* tolonus.

Tacks clavi, affigit, *tach* uncina, *tax* tributum: *tenor*, *tenure* tenura: *their* suus, *there* ibi: *time* tempus, *thyme* thymus: *tide* fluxus & refluxus maris, *ti'd* ligatus: *to* ad, *tow* stupa, *toes* digitus pedis, *toze* gradatim solvo: *tower* turris, *towre* subvolo: *tract* tractatus, *track't* per vestigia secutus: *throne* solium, *thrown* jactus, *tire* lasso, *ty her* ligato illam. T

Vein vena, *vain* inanis: *vial* phiala, *viol* pandura. V

Ware merces, *wear* tero, *were* essent: *weigh* libro, *way* via; *weight* pondus, *wait* expecto, *waits* spondiaules: *woo* proco, *woe* calamitas: *whoop* ehodum, *hoop* vieo. *Use* usus, *use* utor, *ews* oves fœmineæ; *ewer* aqualis, *ure* assuetudo: *Yea* ita, *ye* vos. W

Sequentes item *distinguantur*, quas autem *omnes* non distinguunt.

Bruit fama, *brute* brutum: *desert* meritum, *desart* eremus: *doun* lanugo, *down* deorsum: *foul* sordidus, *fowl* volucris: *friese* pannus villosus, *freez* congelo, semper *frees* liberat: *moat* fossa, *mote* atomos: *savoury* satureia, *savoury* sapidus vel odoratus.

Observa. 2.

Voces, quæ *diversum* habent *sonum* & *sensum* sed *eandem* plerumq; *scripturam*; quæ tamen melius *hoc modo* semper distinguantur.

Acorn glans, *a corn* granum : *attack* obsideo, *attach* prehendo: *bore* ferebam, *boar* aper: *barn* parturitus, *borne* latus: *bow* torqueo, *bowe* arcus: *boul* globus, *bowl* patera: *convert* converto, *convert* proselytes : *form* forma, *foorm* classis: *guest* hospes, *gest* gesta, *jest* jocus: *get* adipiscor, *jet* gagates: *gives* dat, *gives* compedes, *lead* plumbum, *leade* duco: *light* residi, *lîght* lux: *live* vivo, *alive* vivus: *lived* vixi, *long lîved* longævus: *lives* vivit, *lîves* vitæ: *mow* acervus, *mowe* meto: *past* præteritus, *paste* pastillus: *rebèl* rebello, *rèbbel* rebellator: *Rome* Roma, *roam* vago: *sow* sus, *sowe* suo: *sing* cano, *singe* amburo: *tear* lacryma, *teare* lacero: *tost* agitatus, *toste* panis tostus: *wast* eras, *waste* consumo: *wild* efferatus, *wil'd* volui: *jill* triental, *gils* branchiæ.

Exemplorum sequentium *priora* sonum habent *s*, *posteriora*, quæ scribuntur cum *s* finali, sonum *z*.

Use

Use usus, *use* utor: *abuse* abusus, *abuse* abutor: *close* clausus, *close* claudo: *cruse* pocillum, *cruse* prædor: *diverse* diversi, *divers* urinatores: dose *dosis*, *dose* dormito: *else* præterea, *ells* ulnæ: *excuse* apologia, *excuse* excuso: *false* falsus, *falls* cadit: *hiss* sibilo, *his* suus: *loose* remissus, *loose* solvo: *premises* præmissæ, *præmise* præmitto: *refuse* quisquiliæ, *refuse* abnuo; *house* domus, *house* stabulo; *mouse* mus, *mouse* mures capto; *louse* pediculus, *louse* pediculos capto. *Brass* æs, *braze* subæro; *glass* vitreum, *glaze* invitreo; *grass* gramen, *graze* pasco. vid. *cap.* 12. *Reg.* 4. de th.

Observ. 3.

Propria nomina cum *communibus*, quæ eundem vel *affinem* habent *sonum*.

Achor, *acre* juger; *Bede*, *bead* corona, *bede tree* azedarach. *Barbara*, *barberry* oxyacantha. *Brux*, *brooks* rivuli. *Cain cane* canna. *Diep*, *deep* profundus. *Francis* mas, *Frances* fœmina. *Joice*, *joies* gaudia. *Eaton*, *eaten* pastus. *James Jambs* parastades. *Marshal*, *Martial* Martialis. *Martin*, *Marten*, cypselus. *Mede*, *mead* hydromelum. *More*, *moor* maurus, palus, *more* plus. *Maurice* vel *Mor-*

rice, *morris dance* chironomica ſaltatio. *Naſh*, *gnaſh* ſtrido. *Noahs*, *noſe* naſus. *Ny*, *nigh* prope. *Paul*, *pall* palla, *palid* mucidus. *Pilate*, *pilot* nauclerus. *Rhode*, *road* via publica, *rode* equitavi. *Rome* Roma, *room* ſpatium. *Styx* flumen infernale, *ſticks* bacilli. *Thamar*, *tamer* manſuetior. *Walter*, *water* aqua.

Observa. 4.

Voces quæ *affinem* habent *ſonum* ſed *diverſum* ſenſum & *ſcripturam*.

A *Alone* ſolus, *a loan* vel *lone* mutuatum: *advice* conſilium, *adviſe* conſulo; *device* inventum, *deviſe* comminiſcor: *adieu* vale, *adoo* conatus: *alley* ambulacrum, *ally* affinis; *aroſe* reſurrexit, *arrows* ſagittæ.

B *Baren* ſterilis, *baron* baro; *begin* incipio, *biggin* capital; *batle* pingueſco, *battel* prælium: *beholding* aſpiciens, *beholden* obligatus: *bor'd* terebratus, *boord* tabula; *bos't* gibbus, *boaſt* glorior; *bile* ulcus, *boil* coquo; *bawble* nugæ, *bable* garrio.

C *Candid* candidus, *candyed* conditus ſaccharo; *cauſeys* viæ ſtratæ, *cauſes* cauſæ; *carrion* cadaver, *carrying* portans; *Champion* pugil, *champain* campus;

pus; *cittern* cithara, *citron* citreum; *colleague* ſocius, *colledg* collegium; *colors*, *colures* coluri; *copies* exemplar, *coppis* nemus; *curants* uvæ corinthiacæ, *currents* amnes; *crown* corona, *coroner*, *crowner* quæſtor; *craven* puſillanimus, *craving* rogans.

D *Dauphin* primogenitus regis Galliæ, *dolphin* delphinus; *decent* decens, *deſcent* deſcenſus; *doer* actor, *door* oſtium.

E *Exerciſe* exerceo, *exorciſe* conjuro.

F *Fellows* ſocii, *fellies* apſides, *file* limo, *foil* ſterno; *fence* ſepimentum, *fenns* paludes; *find* invenio, *fiend* dæmon; *flax* linum, *flakes* flocculi; *floor* pavimentum, *flower* flos, *flour* pollen; *fold* plico, *foal'd* peperit equa; *froiz* vel *phraſe* fricta, *phraſe* phraſis.

G *Gliſter* mico, *glyſter* vel *clyſter*; *garner* granarium, *gardian* gardianus, *gardener* hortulanus.

H *Hence* hinc, *hens* gallinæ; *home* domus, *whom* quem, *hollow* cavus, *hallow* ſanctifico; *hoſe* caliga, *whoſe* cujus.

I *Idol* idolum, *idle* ignavus; *employ* impendo, *imply* intimo; *ingenious* ingenioſus, *ingenuous* ingenuus; *inure* aſſueſco, *in your* in veſtrâ; *juice* ſuccus, *joice* tranſtrum.

Lain

L *Lain* poſitus, *lane* viculus; *latin* latinitas, *lattin* orichalcum; *lettice* lactuca, *lattice* tranſenna; *leaſour* locator, *leſſer* minor; *laud* laudo, *out-law'd* proſcriptus; *leaf* folium, *leave* libertas; *medal* ſigillum fuſile, *medle* tracto.

M *May'ſt* poſſis, *maſt* malus; *mines* fodinæ, *minds* mentes; *mole* talpa, *mold* humus; *moan* gemo, *mown* meſſus; *mower* meſſor, *more* plus; *melon* melo, *million* 1000000 ſive *centum myriades*; *mote* atomos, *moth* tinea; *mile* miliaria, *moil* laboro.

N *Neigh* hinnio, *nay* non.

P *Pallat* pallatum, *pallet* grabatus; *paraſite* paraſitus, *parricide* homicidium; *parſon* paſtor, *perſon* perſona; *patent* literæ patentes, *patine* patina, *pattens* ſubcalceus, *peece* fruſtum, *peace* pax, *peas* piſa; *place* locus, *plaice* paſſer marinus; *poplar* populus, *popular* popularis; *potion* potio, *portion* dos; *preſident* exemplum, *precedent* precedens; *princes* principes, *princeſs* princeps; *principal* principalis, *principle* principium: *price* pretium, *prize* præda; *prowеſs* virtus, *proſe* proſa: *pulls* vellit, *pulſe* pulſus.

Quean

Quean ſcrapta; *queen* regina. Q

Race progenies, *raze* oblitero; *rice* R
oryza, *rise* orior; *riſe* origo; *wrote* ſcripſi, *wrought* operatus; *raiſer* ſ[u]ſcitator, *raſor* novacula; *royal* regalis, *rial* nobilis roſatus; *rough* aſper, *roof* palatum, tectum.

Saphire ſaphirus, *ſafer* tutior; *ſeam* S
ſutura, *ſcheme* ſchema; *ceaſe* ceſſo, *ceſs* taxo; *ceaſed* ceſſatus, *ſeized* apprehenſus; *ſerious* ſerius, *ſerous* ſeroſus; *ſhire* comitatus, *ſhear* tondeo, *ſhare* partio; *ſighs* ſuſpiria, *ſithes* falces meſſoriæ; *ſows* ſues, *ſouſe* omaſum; *ſex* ſexus; *ſects* diviſiones; *ſorel* trimus, *ſorrel* acetoſa; *ſpies* emiſſarii, *ſpice* aromata; *ſaws* ſerræ, *ſauce* condimentum; *ſoled* ſolea affixa; *ſold* venditus; *ſound* ſanus, *ſwoon* lypothimia; *ſore* ulcus, *ſower* ſator, *ſour* acidus, *ſwore* juravi; *ſeal* ſigillum, *ſeel* ca[n]ero; *ſteak* offula, *ſtake* depignero; *ſymbol*-um *cymbal*-um, *ſtricter* ſeverior, *ſtricture* ligamentum.

Tongs forceps, *tongues* linguæ; *trea-* T
tiſe tractatus, *treaties* pacta; *throw't* projice iſtud, *throat* jugulum.

Vale vallis, *vail* velum; *value* valor, V
volley bombardarum ſimul exploſio; *vane* triton, *vain* vanus; *vitals* vitalia, *victuals* victus.

Wer't

W *Wer't* esses, *wart* verruca; *wîle* stratagema, *wîld* indomitus; *whey* serum, *way* via,

Y *Your* vester, *euer* aqualis; *yield* præbeo, *guild gild* societas, inauro.

Quædam ex his aliter scribuntur, nec in omnibus *semper* observatur *eadem distinctio*; scribitur enim *gesses* pitacia; pro *jesses*; & *gesses* cum *g* dura vel *guesses* conjecturam facit; *get jet jeat* gagates, & *get* cum *g* durâ acquiro; *gelosy jealousie jelosy* zelotypia, *girk jirk* flagello, *gelly jelly* coagulum, *&c.* *Corants corinths currants* uvæ corinthiacæ. Tantâ itaq; *ruderis* mole semotâ; istam *scripturam* quæ *nativam* scribendi *rationem*, & linguæ *analogiam* maximè adstruit; elegi.

Pars

Pars Tertia.

In quâ de singulis partibus orationis, earumq; Etymologiâ, diversis relationibus, variis modis & syntaxi; tractatur.

CAP. I.

De partibus orationis.

CUm in primâ parte de *elementis* earumq; *accidentibus*, in secundâ de *scribendi* & *pronunciandi methodo* tractavi; jam in tertiâ de *singulis* orationis *partibus*, & diversis *relationibus* variisq; *modis*, (in ordine ad syntaxin) quæ latinè per varias *inflexiones* exprimuntur; in nominibus nuncupantur *declinationes* & *casus*, in verbis *conjugationes* *Sect.* I.

gationes

gationes, *modi*, *tempora*, *numeri*, & *perſonæ*; *tractare* deſignavi; quæ omnia per paucas *particulas* anglicè exprimuntur; quæq; *brevi faciliq;* methodo *citò* perficiam.

Dictiones quæ principales conſtituunt ſententiæ partes, *integrales* vocantur; quæ circumſtantias ſenſum modificantes, *particulæ* nuncupantur.

Integrales vel nomina ſunt vel verba.

Nihil, nemo & ſimilia ſunt compoſitæ partes orationis nempè nulla res, nullus homo.

Nomen eſt vocabulum quod rem ipſam vel qualitatem indicat; id quod *rem ipſam* vel *qualitatem* per ſe *ſubſiſtentem* denotat, *ſubſtantivum* nominatur; id, quod ſubſtantivi *naturam* demonſtrans de eo prædicatur, *adjectivum* (id eſt, *adjuncta natura*) vocatur.

Nomina, quæ varias rerum ſpecies exprimunt vel notiones reales aut fictitias, appellativa denominantur; quæ individuis aſſignantur, propria. Nomina collectiva, fictitia, interrogativa, numeralia, cardinalia, ordinalia, diſtributiva, partitiva, univerſalia, particularia, verbalia, diminutiva, poſſeſſiva, materialia, localia, participialia, quæ abundantiam, ſimilitudinem ſignificant, explicare, ad noſtrum propoſitum non facit, quæq; in aliis Grammaticis ſatis explicantur, quorum item definitiones in nominibus continentur. Etymologia reſpicit verborum originationem, ſive ſint primitiva vel derivativa.

Diviſio

Divisio nominum in *concreta* & *abstracta*, maximè nostram meretur disquisitionem, ut *intima* eorum *natura* magis illucescat.

Sect. 2. sive simplicia vel composita sunt.

Id, quod significat *ens* vel *rem ipsam*, denominetur *concretum* ; quod *essentiam* significat, *abstractum* : concretum, quod *nudè* denotat rem vel ens, est substantivum neutrum ; quod simul actionem consignificat est substantivum activum ; *passionem*, substantivum passivum ; & *singula* horum *trium* formant item abstracta sibi correspondentia : quibus *totidem* respondent *adjectiva*.

Nulla generalis & certa, in ullâ forsitan linguâ, constituitur analogia ; quæ varias notiones entis & essentiæ rerum exprimere possit : nec ullum dictionarium, in quo, ab aliquâ primitivâ dictione, tot deducuntur derivationes ; quamvis literati homines pro arbitrio derivativa formant de novo, quæ hasce exprimant notiones plerumq; tamen per periphrasin explicamus.

Quædam substantivorum *genera* derivationes activas & passivas non habent ; ut lapides, metalla & hujusmodi, quæ propter defectum materiæ in res alias non agunt, ideoq; tantùm sunt neutra (ni externa causatio illis sensum dat transitivum, ut *petrifying*, *metallifying* quod actus est naturæ non lapidis) di-

cimus *becoming* vel *becom* a *stone* fit petra: & ita de cæteris. Sic *heating* attribuitur calori sicut proprius ejus actus; & coquo, per causationem; *baking* fornaci & pistori.

Situs: oriens, occidens, obliquus, &c. dicimus *setting*, *placing*, *situating*, *east*, locans occidentaliter.

Dimensio: linea, superficies, corpus, &c. *making a line* faciens lineam. *Lining* non derivatur à *line* lineâ, sed à verbo *to line* duplicare.

Figura: longus, latus, rotundus, &c. *making*, *fashioning long*, faciens longum; dicimus *rounding*, *squaring* faciens rotundum, quadratum.

Numerus: unus, duo, tres, &c. numerans unum, duo.

Magnitudo: pollex, pes, ulna, &c. metiens per pollicem. Dicimus *thumbing* at significat plurimùm tractans pollice, *footing* pro proficiscor.

Gravitas: granum, drachma, uncia, &c. ponderare per granum; *pounding* non à *pound* libra, sed à *pound* contundo.

Duratio: novitas, vetustas, &c. agens in istis temporibus, pueritia, juventus, &c. durans tempus pueritiæ. *Childing* pro parturiens dicitur.

Quædam

Quædam diversos habent actus; ut homo, spiritus, Deus, &c. ubi dicimus *acting* vel *doing* agens vel faciens ut homo. Dicimus *horse-ing* in equum mittere activ: ascendere neutr: *cow-ing* intimido, *man-ing* duco.

Nomina activa maximâ ex parte derivantur â dictionibus, quæ significant actus vel qualitates, quæ insunt subjectis; ut *tooth* dens, *bit* morsus, *biting* mordeo; *tongue* lingua, *lick-ing* lingo lingens *Oven* fornax, *bak-ing* pinso, pinsens. Aliquando à subjectis; ut *fire* ignis, *heat* calor, *firing heating* accendens calefaciens. *Water* aqua, *wet* mador, *watering* irrigans, *wetting* madidans.

De his itaq; *tantum* loquar, *quantum* nominum *notitiam* reddat *claram* & *distinctam*, nempe quomodo *derivantur*, qualis sit eorum *analogia*, quid *significant*, quotuplex est *methodus* easdem *exprimendi* notiones. Quod ut melius nostrum prosequamur institutum, duo proponam exempla, in *quibus* novæ quædam fingendæ sint dictiones, secundum vulgarem analogiam, quæ *hasce notiones* optimè exprimere possunt; in quibus observandum est *adjectiva* respondere *substantivis* in numero & significa-

 tione

tione *eademq;* ſunt verſa in adjectiva, quæ demonſtrant *naturam* vel iſtam qualitatem, quam adjectiva denotant, ineſſe vel pertinere *ſubſtantivis*, de *quibus* affirmantur.

Subſtantiva.

	Concreta.	Abſtracta.
Neutrum	*Heat* calor	*hotneſs* coloritas
Activum	*Heating* calefactio	*calefactivity* calefa-(ctivitas.
Paſſivum	*The being Heated* (To calefieri	*calefactibility* calefa-(ctibilitas.

Adjectiva.

	Concreta.	Abſtracta.
Neutrum	*Hot* calidus	*caloritative* calorita-(tivus
Activum	*Heating* calefaciens	*calefactive* calefac-(tivus.
Paſſivum	*Heated* calefactus	*calefactible* calefac-(tibilis.

Subſtantiva.

	Concreta.	Abſtracta.
Neutrum	*Love* amor	*Amity* amitas
Activum	*Loving* amatûs	*Lovingneſs* amativitas
Paſſivum	*The being loved* (To amari	*Loveli neſs* amabilitas.

Ad-

Adjectiva.

Concreta	Abstracta.	
Loveful vel in *love* } amatorius	*amitative* amitativus.	*Neutrum*
Loving amans	*amorous* amativus	*Activum*
Loved amatus	*lovely* amabilis.	*Passivum*

1. *Heat* calor, *love* amor significant *qualitates* ipsas, quæ *insunt* subjectis, sine *respectu* ad actionem vel passionem; ideoq; vocantur substantiva concreta neutra. Hujusmodi substantiva semper radices esse debent, à quibus *cætera* etiam formari debent: res enim primùm existere necessum est, priusquam agere vel pati vel essentiam [id est potentiam vel aptitudinem] habere possunt; aliquando tamen verba vel adjectiva sunt radices, ut statim patebit. Quando hujusmodi substantiva desunt, locum eorum supplent nomina activa; ut *lightning* fulgur, fulgurans, fulguratio; *dwelling* habitatio, habitans; *hearing* auditus, *hunting* venatus, venatio, venans: latina derivativa in *on*; ut *destruction, plantation, potion, dominion*; *Sect.* 3. *Substanti. Concretum Neutrum.*

on; ſubſtantiva abſtracta; ut *ſurlineſs* ferocitas, *ſturdineſs* contumcia. Ubi *obſervandum* occurrit, quod Adjectiva concreta neutra & ſubſtantiva neutra abſtracta, quæ ab illis derivantur, ope dictionum auxiliarium, periphraſticè omnes notiones, neceſſitatis vel varietatis gratia poſſunt explicare; ut *making*, *made ſurli-neſs*, &c. quod amplius ex ſequentibus innoteſcet. In linguâ, Græcâ, Latina, Anglicanâ eandem habent vim *modi infinitivi* abſolutè ſumpti, in voce activa.

Derivatio. Hujuſmodi ſubſtantiva plerumq; eadem ſunt cum verbis, quæ ſi *ſubjecta* denotant *inhæſionis*, tum nomina activa ab illis derivata non ſignificant actum ſubjecti, ſed actum alterius; ut *fiſh-ing* piſcis, piſcor, piſcans; *planting* planta, planto, plantans; *drink-ing* potus, poto, potans; *hedg-ing* ſeps, ſepio, ſepiens, *houſ-ing* ſtabulum, ſtabulo, ſtabulans. Sic *act* ago, actus; *aſſent* aſſentio, aſſenſus; *appeal* appellatio, appello; *aray* veſtio, veſtitus; *ſhake* moveo, motus; *light* accendo, lux, item lucidus; *light* vel *vain* levis; *oil-ing* unguo oleum, unguens; *rul-ing* regno, &c.

in *th.* Ex his quædam derivantur ab adjectivis vel verbis quaſdem mutando literas,

ras & addendo *th*; ut *broad* vel *wide* *breadth* vel *width* latus, latitudo; *dear* charus, *dearth* caritas [fames] *deep* profundus, *depth* profunditas; *dry* aridus, *drith* vel *drought* ariditas; *high* altus, *height* altitudo; *long* longus, *length* longitudo; *merry* hilaris, *mirth* hilaritas; *moon* luna, *month* mensis; *slow* tardus, *sloth* tarditas, *true* verus, *truth* veritas; *young* juvenis, *youth* juventus; item à verbis *bear* pario, *birth* partus; *dy* morior, *death* mors; *drink* poto, *draw* haurio, *draught* haustus, tractio, delineatio; *fly* volo alis, *flee* fugio, *flight* volatus, fuga; *defray* solvo, *fraight* naulum; *fray* terreo, *fright* timor; *grow* cresco, *growth* incrementum; *rue* lugeo, *ruth* luctus; *see* video, *sight* visus; *till* colo, *tilth* cultus; *warm* tepefacio, *warmth* tepor; & à substantivis *well* bene, *weal* bonum, *wealth* opes; room *spatium*, *roomth* capacitas.

Dictiones in *ment* & *age* finitas à *Gallis* mutuamur, vel saltem formam; ut *commandment* mandatum, *conducement* auxilium, *government* imperium vel regnum, *judgment* judicium, *management* administratio, *punishment* pœna, *parlament* parlamentum, *settlement* collocatio. *Bondage* captivitas, *dotage* deli- in *ment* & *age*.

delirium, *herbage* paſcuum, *parentage* parentela, *uſage* conſuetudo.

in ance & *ence* & in *dom.* Et in *ance* & *ence*; ut *repentance* reſipiſcentia, *penitence* penitentia. Cum derivantur a poſteriori ſupino in *ſu*, ſcribimus item *enſe*; ut *ſuſpenſe* vel *ſuſpence* hæſitatio. In *dom*; *wiſdom* ſapiens, *freedom* libertas.

Adjectivum concretum neutrum. Quibus reſpondent adjectiva *hot* calidus, *loveful* amatorius: id eſt, id quod habet calorem vel amorem; *that which hath heat or love.* Hujuſmodi adjectiva exprimuntur per ſubſtantivum concretum cum præpoſitione *in* prefixâ; ut *in danger* in periculo, *in priſon* in carcere, *in love* in amore. Cum copiam denotant, dicimus *full of*; ut *woody* ſaltuoſus, *full of woods* vel *very woody* ſylvarum plenus.

Derivatio. Hujuſmodi adjectiva aliquando eadem ſunt cum verbis, aliquando cum ſubſtantivis; ut *warm* tepidus, tepido; *light* lucidus, accendo; *cold* frigidus, frigus; *good* bonus, bonum; *ſalt* ſalſus, ſal.

Quædam variis modis à ſubſtantivis vel adjectivis derivantur, ſignificantiâ tamen paululum variatâ, *In ſom.* in *ſom*; ut *burdenſom* oneroſus, *delightſom* jucundus, *gameſom* jocoſus, *handſom* dexter vel elegans,

hu-

humorsom morosus, *lightsom* lucidus, *toilsom* laboriosus, *troublesom* molestus. Et ab adjectivis, *alonesom* solitarius, *fulsom* nauseosus, *wholesom* salubris.

In *full*: *Careful* studiosus, *delightful* jucundus, *fruitful* fœcundus, *hateful* odiosus, *helpful* auxiliaris, *hurtful* noxius, *joyful* hilaris, *lustful* libidinosus, *pitiful* misericors vel miser, *plentiful* copiosus, *scornful* fastidiosus, *rightful* justus, *spiteful* malitiosus. in *full*, copiam

In *y earthy earthly* terrestris, *handy* dexter, *hearty* sanus, *lusty* vegetus, *mighty* potens, *watery* aquosus, *wealthy* opulentus, *witty* ingeniosus, *worthy* dignus, *woody* sylvosus; in *ly timely* opportunus, hæc similitudinem denotant *giantly* giganteus, *godly* pius, *goodly* pulcher, *heavenly* cœlestis, *worldly* mundanus; sed *lovely* amabilis est abstractum passivum. in *y* vel *ly*.

In *ish*: si *radix* sit substantivum, derivativum *similitudinem* denotat; sin autem adjectivum, diminutionem; ut *childish* puerilis, *currish* caninus, *devilish* diabolicus, *foolish* fatuus, *hellish* infernalis, *lumpish* vel *blockish* stupidus, *slavish* servilis, *softish* vel *somewhat soft*, tenellus, *sotish* stupidus, *thievish* furax, *waterish* aquosus, *wolfish* lupinus, *apish* in *ish*

or

or like an ape inſtar ſimiæ; *blackiſh* ſubniger, *reddiſh* rubellus, *whitiſh* candidulus.

In ous & al vid. Sect. 7. Cap. 1. In *ous*, *gorgeous* ſplendidus, *hainous* immanis, *hideous* horridus, *outragious* veſanus, *riotous* luxurioſus, *venturous* audax. Cum plurimis aliis, quæ maximâ ex parte derivantur a latinis in *us* vel *oſus*. In *al*. *ſpiritual* ſpiritualis, *temporal* temporalis, *eccleſiaſtical* eccleſiaſticus. Hæc omnia, præter iſta in *al*, formant ſubſtantivum *abſtractum* addendo *neſs*, ut *carefulneſs* ſolicitudo, &c. & adverbium addendo *ly*, ut *carefully* ſollicitè.

Sect. 4. Subſt. concre. activ. 2. *Heating* calefactio: id eſt *the cauſing of heat*; qualis actus exprimitur per *doing*, *making*, *cauſing*, *giving*: ut *making wiſe the ſimple* afferens ſapientiam imperito; *giving glory to* [*glorifying*] *God* tribuens gloriam Deo, eadem etiam eſt ratio ſubſtantivorum.

Derivatio. Quæ ſemper derivantur a verbis, (quibus numero æqualia ſunt) addendo *ing*; ut *harden* obduro, *hardening* obdurans; *believe* credo, *believing* credens; ſic obduratio, credentia, *the hardening*, *the believing*.

Adjectivum Cui reſpondet adjectivum *heating* calefaciens; quod frequentiſſimè occurrit

rit in linguâ Anglicanâ, quando loquimur de præsenti actu, in Græcâ non raro ; ut *he is reading*, *going*, *brewing*, *taking away*. Sic πορευόμενος ἦν τὴν ὁδὸν· ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου· τοὺς ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. Raro autem in latina ; potius enim dicimus ille legit, proficiscitur, pandoxatur, aufert ; quàm ille est legens &c. Quando autem loquimur de habitu, vel de actibus frequenter repetitis ; vel brevitatis causâ, præsertim si tempus præsens minus accurate observetur ; adjectivum cum copulâ exprimitur in uno vocabulo, quod verbum activum nuncupatur ; ex. gr. *he is loving to his friend* hoc modo contrahitur, *he loves his friend* diligit amicum.

Quando denotat habitum, artem, officium vel munus alicujus personæ, tum persona tum adjectivum uno verbo exprimitur ; ut *he is drinking*, *he drinks* prior de actu, posterior de habitu, *he is a drinker* ille est potator dicitur de personâ ; si in excessu *a drunkard* bibax. Sic *baker*, *ruler*, & similia ; quæ fere omnia formantur a verbis, addendo *er* ; excipe pauca ; ut *king* rex, *tyrant* tyrannus, *magistrate* magistratus, *judge* judex, *parent* parens, *butcher* lanius, *Substantivum personæ.*

nius, *grocer* aromatarius, *drugſter* aromatopola, *vintner* vinarius: Cum quibuſdam aliis quæ artes denotant.

Sect. 5. Subſtantivum concretum paſſivum

3. *The being heated* Τὸ calefieri, id eſt recipiens calorem. Conſimilem habent ſignificationem, *the ſuffering*, *enduring*, *bearing*, *undergoing*, & ſimilia; huic æquïvalet infinitivus pâſſivæ vocis abſolutè ſumptus. & aliter latinè aut græcè explicari non poteſt; idem eſt cum adjectivo ſibi reſpondenti cum (*the being* vel *being*) præpoſito, ut ejus Τὸ puniri *his being* puniſhed; quando adjectivè ponitur, idem ſignificat ac ablativus abſolutè ſumptus; ut principali tranſgreſſore caſtigato, timent cæteri; *the chief offender being puniſhed the reſt fear*; id eſt, *when the chief offender is puniſhed*:

Adjectivum.

Cui reſpondet *heated* calefactus; quod regulariter formatur à verbo activo, addendo *ed* vel *en*. *Exceptiones locantur ſub caput quartum, & ſectionem quartam de præterito tempore activo*; (nam eadem ſunt.) Per hoc adjectivum invariatum tota formatur vox paſſiva, cum copulà, quæ exprimat eſſentiam ſubjecti, & aliis particulis, quæ diſtinguant modos & tempora; ex. gra. *I love* amo format, *I loved* amabam, *I am*

am loved amor, *I was loved* amabar, *have been loved* amatus fui, *ſhall be loved* amabor, *I may* vel *can be loved* amer, *I ſhould be loved* & ita de cæteris modis, temporibus & perſonis.

Sicut prius adjectivum ſæpe vertitur in verbum activum; ut *he is pilfering* ille eſt ſurripiens; *he pilfers* ille ſurripit; & quando artem, habitum, vel officium reſpicit, vertitur in ſubſtantivum perſonale, *he is a pilferer.* Ita quando rei applicatur, ſicut item adjectivum paſſivum, propter ſermonis convenientiam exprimitur per ſubſtantivum; ut perſona regnans dicitur rex *a king*; res regnans, authoritas *power*; res regnata, regnum *a kingdom* (eandem ſequuntur analogiam, *princedom* principatus, *dukedom* ducatus, *earldom* comitatus, *popedom* papatus, *chriſtendom* chriſtianiſmus) Epiſcopus *biſhop* eſt perſona gubernans, canon res gubernans, Epiſcopatus res gubernata. Judex *Judg* perſona Judicans, lex *law* res Judicans, judicium *judgment* vel ſententia, res judicata.

Secunda claſſis ſubſtantivorum, quæ ſumunt ſenſum à prioribus, eorumq; naturam denotant abſtractam. *Sect. 6.*

1. *Heat*

Substantivum abstractum Neutrum. 1. *Heat* calor, *hotness* caloritas; id est potentia vel aptitudo caloris: explicatur etiam per adjectivum concretum neutrum, cum *temper* temperamentum, *nature* natura, *constitutio*-n, *dispositio*-n, *facult*-as-*y*, *virtu*-s; & hujusmodi: ut

Derivatio. *cold temper*, *coldness* frigiditas. Derivatur item ab adjectivo concreto addendo *ness*, secundum analogiam Anglicanam; secundum vero latinam terminatur in *ty*; ut *nimble* activus, *nimbleness* activitas; *active*, *activity*: *frail-ness*, *frailty* fragilitas. Excipiuntur pauca

in head vel hood in *head* vel *hood*; ut *false-ness-hood* falsitas, *Godhead* deitas, *likely-ness-hood* probabilitas, *manhood manli-ness* virilitas, *maiden head maidenliness* virginitas, *brotherhood brotherliness* fraternitas, *neighbourhood neighborliness* proximitas; semper dicimus *knight-hood* equestris ordo, *Priesthood* sacerdotium *widowhood*,

in ship. viduitas. Quibus addantur quædam in *ship*; *Chancellorship* cancellariatus, *fellowship* societas, *gardianship ward* vel *wardenship* tutela, *kingship* vel *kingliness* regalitas, *lordship* dominatio, *partnership* participatio, *stewardship* dispensatio, *worship* à *worth* dignitas.

Adjectivum. Cui respondet *caloritative* caloritativus; id est quod habet caloritatem; hu-

hujuſmodi derivatio in uſu non eſt, formari tamen poteſt à vocibus latinis in *tas* (quæ ſignificant ſubſtantiva neutra abſtracta) mutando *s* in *tive*; ut amitas *amitative*: dicimus itaq; quod habet amitatem et ſic in cæteris.

2. *Calefactivity* calefactivitas, poteſtas vel aptitudo producendi calorem, huic æquivalent *ability*, *proneneſs*, *diſpoſition*, *inclination*, *tendency* propenſitas, &c. Hujuſmodi derivationes paucæ occurrunt. *Lovingneſs*, *ſparingneſs*, *willingneſs*, *obligingneſs* derivantur ab adjectivis concretis activis, *loving* amans, &c. *amorouſneſs*, *credulouſneſs* credulitas, *obſequiouſneſs*, *querulouſneſs* ab adjectivis ſibi reſpondentibus in proximo paragrapho: quæ lingua latina in unâ dictione non attingit. *Sect. 7. Subſtant. abſtractum activum.*

Calefactive calefactivus; id eſt potens, vel aptus ad calefaciendum. *Amorous*, *credulous*, *obſequious*, *captious*, *querulous*, pronus vel aptus ad amandum, ad credendum, ad obſequendum, ad capiendum, vel cavillandum, ad querendum; cætera formantur à poſteriori ſupino, mutando *u* in *ive* ut ab amatu *amative*, ſic *diminutive*, *ſignificative*, *demonſtrative*. *Adjectivum.*

Cale-

Sect. 8. Substanti. Abstractum passivum.

Calefactibility calefactibilitas; id est aptus ad calefactandum. Secundum anglicanam analogiam terminantur in *ness*, secundum latinam in *ty*; ut *credibleness credibility*, *sensibleness sensibility*, *fallibility*. Derivantur ab adjectivis abstractis passivis sibi correspondentibus.

Adjectivum.

Calefactible calefactibilis; id est aptus ad recipiendum calorem, explicatur per *that may be*, *capable to be*, *apt to be* &c. ut *penetrable*, *effable*, *accessible*, *comprehensible*, *evitable*; *that may be penetrated* vel *pierced*, &c. Quæ maximâ ex parte derivantur à posteriori supino mutando *tu* in *bilis ble*, vel *su* in *ibilis ible* & verbalia vocantur, passiva; quæ à primâ deducuntur conjugatione, scribuntur cum *able*, anglicana item composita; ut *saleable* vendibilis, *warrantable* præstabilis; cætera (præter *capable* capax) cum *ible*. Ex his quædam analogiam non sequuntur; ut *lovely* amabilis, *mortal* tum activum tum passivum est, mortifer vel quod mori potest: sic *pitiful* misericors, miserabilis; *fearful* timidus, formidabilis; *conducible* conducibilis, *amicable* amicabilis, *reasonable* rationalis, *equitable* æquus, *charitable* benignus, sunt neutra.

Hu-

Hujuſmodi derivationum formatio in plurimis exemplis difficilis eſt.

1. Quia nulla datur certa analogia vel regula in linguis inſtitutis, quæ linguarum meliorationem maximè promoveat, illaſq; certas, perſpicuas ac copioſas reddat.

2. Quia plura ſunt vocabula ſynonima, quædam anglica, quædam à latinis derivata; à quorum uno partim formantur, partim ab altero, partimq; à voce inuſitatâ; ut *belief*, *faith*, *credit*: ſubſtantiva concreta *Belief* fides, *believing* credentia, *being believed* τò credi. Adjectiva *faithful* fidelis, *believing* credens, *believed* creditus. Subſtantiva abſtracta; *faithfulneſs* fidelitas, *credulity* credulitas, *credibility* credibilitas. Adjectiva *creditative* (à creditas quod non eſt in uſu) creditativus, *credulous* credulus, *credible* credibilis.

3. Quia quædam ab analogiâ excipiuntur; ut *ſerviceable* officioſus, *reaſonable* rationalis, *creditable commendable* laudabilis ſunt adjectiva concreta neutra: *odious* odibilis abſtractum paſſivum. Aliquando abſtractum ponitur pro

concreto; ut *hardness* duricies, *emptiness* vacuitas. Et *sturdy* robustus, *sturdiness* robur; *surly* ferox, *surliness* ferocitas, omnium supplent locum.

Dictionarium itaq; callidè compositum ad perfectiorem linguæ anglicanæ notitiam acquirendam, necessarium est; quod triplex fiat. 1. Unum in quo definitiones omnium rerum contineantur sub diversis generibus ordine distributæ, simul & derivativa & synonyma sub singulis definitionibus addantur; prout in tabulis libro, de reali charactere & linguâ philosophicâ, præfixis. 2. Alterum Anglo-latinum de vocabulis alphabetico ordine dispositis, & variis significationibus distinctè explicatis, cum notâ quæ demonstret sive abstractum sit aut concretum; sive neutrum, activum aut passivum; prout in dictionario, quod libro prædicto subjungitur, videre licet. 3. Tertium de originatione dictionum saltem earum quæ *originis* sunt *Teutonicæ*, in eâdem methodo, quâ, Scapula lexicon ejus composuit Græco-Latinum. Opus fateor arduum & accuratum, non minus tamen utile aut laudabile, & ad nostræ linguæ honorem aliorumque utilitatem plurimùm conducibile.

Sect. 9. De *Etymologiâ Verborum.*

Verba, maximâ ex parte, sunt primitiva, eademq; cum aliis orationis partibus; ut *farther* porro, *forward* prorsum, *to farther*, *to forward* promoveo; De quibus prius dictum est. Formantur

mantur quædam à ſubſtantivis vel adjectivis addendo *en*; ut *black* niger, *blacken* nigreſacio; *hard* durus, *harden* obduro; *haſte* celeritas, *haſten* accelero; *length* longitudo, *lengthen* produco; *moiſt* humidus, *moiſten* humecto; *ſoft* mollis, *ſoften* mollio; *ſharp* acutus, *ſharpen* acuo; *ſhort* brevis, *ſhorten* abbrevio; *white* albus, *whiten* dealbo; Et *rich* dives, *enrich* dito; *bold* audax, *embolden* adhortor, *courage* animus, *encourage* animo; *light* lux, levis; *lighten* fulguro, allevo, *enlighten* illumino.

De Adverbiorum Etymologiâ. *Sect.* 10.

Adverbia formantur ab adjectivis addendo *ly*, & modum denotant actionis, quæ ſolvantur in ſubſtantiva cum præpoſitione *cum*; ut ille alacriter fungitur officio, *he diſcharges his duty chearfully* vel *with chearfulneſs*. Cæteræ partes orationis in ſuis locis nominatim recenſentur, *In hoc itaq; loco, de hiſce rebus amplius loqui nihil reſtat.*

CAP. II.

De *Substantivorum Accidentibus.*

Sect. 1. ACcidentia sive variæ relationes quæ substantivorum circumstantias variosq; modos describunt, dum primarium retinent sensum; quod syntaxis vocatur; sunt quatuor generum. 1. Articuli. 2. Numeri. 3. Genera, 4. Præpositiones.

De *Articulis* a & the.

a individuum denotat vagum, the *individuum determinatum.*

1. *A* & *the* anglicè respondent ad ὁ ἡ τὸ Græcè, quiq; linguam reddere distinctam plurimùm conducunt; quamvis non absolutè sunt necessarii, latini enim nullos habent.

2. *A* est enunciativus & plenam dat expressionem rei sequentis; hic tantùm numero singulari præponitur, & quando dictio subsequens à vocali incipit, dicimus *an*, & quando adjectivum substantivo præponitur, *a* præponitur adjectivo; ut *a learned man* doctus homo; Excipe tamen quando *such* talis est adjectivum, vel *too* nimis, *so* adeo, vel *as* tam

tam præcedunt adjectivum; *so gracious a Prince, too merciful for so rebellious a people*, princeps adeo gratiosus, nimis misericors gubernator, pro tali populo contumaci. *A* aliquando propter pronunciandi facilitatem ponitur pro *in*; ut *a bed* pro *in bed*; pro *of*; *a measure a barly* modius hordii, pro *of barly*. Aliquando redundanter ante adjectiva; ut *a going* proficiscens, *a dying* moriens, *a doing* agens, pro *going*; nisi diceremus *about*, vel *in going* profecturus. *Afraid* territus a *fray* terreo, *afeard* timidus à *fear* timeo.

3. *The* additur utrisq; numeris, quando singulari, demonstrativus est & emphaticus, eo etenim utimur, quando loquimur de re vel personâ, quam lector vel auditor scit vel scire supponatur, quia eminens est, vel antedicta; ut *the king* rex: loquens de rege Angliæ.

4. *a* Non ponitur 1 ante voces quæ significant res homogeneas, quæ dividi non possunt in distinctas partes & differentes, ideoq; carent plerumque numero plurali: ut ante diversa genera herbarum, frugum, liquorum, metallorum, virtutum, vitiorum: Quia *a* individuum reddit & particularem.

Cum autem accipimus *water* aquam pro *a flood* flumine, & *iron* ferrum pro instrumento ferreo, vel hujusmodi; individuationem indicabit; *a great water overflowed Roterdam* 1682*, permagna aqua inundavit Roterdamum. *Bring me the iron* affer mihi ferrum. 2. *a* Vel *the* non ponuntur ante Propria Nomina neq; 3. Ante pronomina, vel adjectiva quæ circumscribunt substantivum & individuum reddunt; ut *one* unus, *thy* tuus, *my* meus, *this* hic, *that* ille, &c. neq; 4. Quando dictio generaliter & indefinitè significat; ut *piety* pietas, justice *justitia*, *sobriety* sobrietas faciunt homines maximè securos & felices & dilectos à Deo & hominibus. *Many a man*, *never a man* sunt idiomata, id est, *many men* plures homines; *no men* nulli homines. Sed in hoc *The clemency of the king makes him beloved, the maintenance of justice will make him rever'd and establish his Throne*, clementia regis reddet eum charum bonis, conservatio justitiæ venerandum, soliumq; ejus firmatum: Verba concomitantia *of the King*, *of Justice* definita faciunt *the clemency*, *the maintenance*.

Sect. 2.

De *Pronominibus.*

Pronomen eſt nominis vicarius: ſicut enim nomen eſt ſignum rei, ſic pronomen eſt nota nominis. Quorum tria ſunt genera. Perſonale. Relativum, Demonſtrativum.

1. Pronomina iſta, quæ immediatè denotant rem ipſam quæ non referuntur ad nomen, nuncupantur Perſonalia; ut ego vidi te & illum ſimul, *I thee him* immediate repræſentant perſonas; ubi nomina ſibi non adjiciuntur, neq; ad illa referuntur, puta *Georgium* qui loquitur, *Robertum*, cui alloquitur, *Richardum*, de quo loquitur.

2. Iſta, quæ nomen concomitantur, prout fere accidit, quando primùm fit mentio rei, vocantur demonſtrativa: ut *this ground and that houſe are my Landlords*, hoc ſolum & iſta domus ſunt domini mei fundi.

3. Iſta, quæ ſupplent locum nominum, ut frequens evitetur ejuſdem vocis repetitio, breviorq; fiat ſententia; Relativa vocantur; ut *you know, Thomas, who, under the cloak of Religion deluded ſo many, he is in the plot.* Thomam cognoſcis, qui ſub prætextu religionis, tot

illudit, ille conſpirationis reus inveni-tur ; *qui* & *ille* ponuntur pro *Thomâ* cui reſpiciunt,

Perſonalia. 1. *I* ego. 2. *Thou* tu. 3. *He* ille, *ſhe* illa, *it* illud. 1. *We* nos. 2. *Ye* vos. 3. *They* illi, illæ, illa. Quæ duos habent caſus, primarius ponitur pro nominativo, ſecundarius pro cunctis aliis caſibus. Et ab his formantur poſſeſſiva & reduplicativa, nempe quando emphaticè loquimur, voces reduplicantur, quæ unicum habent caſum.

	1. Perſona.		Poſſeſſiva.
Singularis	*I* ego.	*mee* me.	*my* vel *mine* meus.
Pluralis	*Wee* nos.	*us* nos.	*our* vel *ours* noſter.

	Reduplicativa.	Poſſ. Redupl.
Singularis	*I my ſelf* egomet.	*my own.*
Pluralis	*We our ſelves* noſmet.	*our own.*

	2 Perſona.		Poſſeſſiva.
Singularis	*Thou* tu	*thee* te	*thy* vel *thine* tuus.
Pluralis	*Ye* vos	*yee* vos	*your* vel *yours* veſter.

	Reduplicativa.	Poſſ. Redupl.
Singularis	*Thy ſelf* tu ipſe	*thy own.*
Pluralis	*Your ſelves* vos ipſi	*your own.*

3. Perſona.

3 Persona.			Possessiva.		
M.	*Hee* ille	*him* ipsum	*his*		
F.	*shee* illa	*her* ipsam	*hers*	suus vel ejus.	*Singularis*
N.	*it* illud	*it* illud	*its*		
M.	illi	*them* illos			
F.	*They* illæ	*them* illas	*theirs*	suus vel eorum:	*Pluralis*
N.	illa	*those* illa			

I, *thou*, *he*, *she*, *we*, *ye*, *they*, verbis anteponuntur *me*, *thee*, *him*, *her*, *us*, *you*, *them*, postponuntur verbis & præpositionibus.

	Reduplicativa.	Poss. Redupl.	
M.	*He himself* ille ipse	*his own.*	
F.	*She her self* illa ipsa	*her own.*	*Singularis*
N.	*its self* illud ipsum	*its own.*	
M.	illi ipsi		
F.	*They themselves* illæ ipsæ	*their own.*	*Pluralis*
N.	illa ipsa		

Pro *thou*, *thee*, & *ye* dicimus *you* in communi sermone, nisi emphatice, fastidiosè, vel blande dicimus *thou*. Quando vocalis sequitur aliquando dicimus *mine*, *thine*, pro *my*, *thy*. Et quando nullum sequitur substantivum; semper, *mine*, *thine*, *ours*, *yours*, *hers*, *theirs*. Et quidam malè *ourn*, *yourn*, *hern*, *theirn*. *Self* & *own* in compositione

tione tantum habentur ; pro *his ſelf* ſcribimus *himſelf* ; *its ſelf*, *it ſelf* ; *their ſelves*, *themſelves*.

Quæ ſequuntur, adjectiva ſunt, hæc tria ad identitatem referunt, *this* hic, *that* ille, *the ſame* idem.

		Poſſeſſiva.	Reduplicativa.
Singularis	*This* hic	*belonging to this* hujus	*this very* hic ipſe
Pluralis	*These* hi	*belonging to theſe* horum	*theſe very* hi ipſi
Singularis	*That* ille	*belonging to that* illius	*that very* ille ipſe
Pluralis	*Thoſe* illi	*belonging to theſe* illorum	*thoſe very* illi ipſi
Singul. *Plural.*	*The ſame* idem	*belonging to the ſame* ejuſdem	*ſelf-ſame.*

Hæc quatuor ſunt ſingularia indefinita.

Another alius, *anothers* alterius, *quite another*.

A certain quidam, *belonging to a certain* cujuſdam.

Som aliquis, *ſombodies* alicujus.

Any, *ought*, *ever a* ullus, *any ones*, *any bodies*, ullius.

Generale diſtributivum.

Every one unusquiſq; *every ones* uniuſcujuſque.

Gene-

Generale collectivum.

All omnis, *belonging to all.*

Interrogativum.

Who? which? what quis? *whom* quem? *whose* cujus? quod componitur (& solvatur in) *such a one of all you?* talis è vobis?

Relativum.

Who, which, that qui, *whom* quem, *whose* cujus, id est *and he* & ille, *whosoever* quicunque: Hæc pronomina denominant sententiam vel partem ejus universalem vel indefinitam; singularem vel particularem.

Secundum pronominis definitionem, horum unumquodq; pronomen haberet, quod exprimeret tempus, locum, & morem; ut interrogativum *who?* facit *where?* id est *in what place* in quo loco? *when? at what time* quo tempore? *how? after what manner* quo modo? Et ita de cæteris. Sed secundum usum vulgatum, inter adverbia numerantur, ubi ista invenias.

Hæc

Hæc ſæpe ſubſtantivè ponuntur : ut *what is that* pro *what thing*, quid eſt illud? *which is he*? quis eſt ille? *what is the matter*? quid eſt rei? Et pro *of this* dicimus aliquando *hereof* hujus vel de hoc, pro *of that*, *of theſe*, *of thoſe*; *thereof* ejus, horum, illorum: *of which*, *whereof* cujus vel de quo; *by this*, *hereby* hac re; *by that*, *thereby* eâ re; *by which*, *whereby* quo vel quibus; *upon this*, *hereupon* hac de cauſâ; *thereupon* illâ de cauſâ; *whereupon* quâ de cauſâ. *thenabout* circa iſtud tempus; *thereabout* circa iſtum locum; *hereabout* &c. *wherefore* quare; *therefore* itaque; *herein* in hoc, &c. *herewith* cum hoc.

Sect. 3.

De Generibus.

Prout genus denotat ſexum, propriè loquendo duo tantùm eſſe poſſunt; ideoque omnes voces cujuſcunq, terminationis, quæ ſignificant marem, ſunt maſculini generis; quæ fæminam, fæminini; Cætera nullum habent genus; impropriè itaq; dicuntur eſſe neutrius generis. Latinè genera numero ſeptem, propter veræ concordantiæ neceſſitatem, multum afferunt difficultatis; Cùm neq; terminatione

neq;

neq; senſu genus ſemper dignoſcatur: Nam mancipium *a ſlave*, ſcortum *a harlot* ſunt neutrius; ſcriba *a ſcrivener*, gladius *a ſword*, maſculini: ſcriblita *a tart*, acus *a needle* fœminini.

Anglice genera variis exprimuntur dictionibus, ſicut aliquando accidit latine; ut maritus *a husband*, uxor *a wife*; ſed *prince princeſs* princeps; *Duke* dux, *dutcheſs* duciſſa; *Count* comes, *counteſs* comitiſſa; Neque concordantiam minime reſpiciunt, ſi cognoſcamus. itaq; ſive vox ſignificat marem vel fæminam, ſufficiat; Nam anglicè planè ridiculum eſt dicere *a hedg* ſepes, vel *hatchet* ſecuris eſt fæminini generis. Quando duæ non ſuppetunt diſtinctæ voces, dicimus *male* mas, *female* fœmina vel *hee* ille, *ſhe* illa; ut *a male* vel *female hare* lepus *a hee* vel *ſhee goat* caper, capra. Quædam neutra per metaphoram habentur pro maſculinis ob eminentiam; quædam ob ſimilitudinem pro fœmininis; ut quando loquimur de ſole dicimus *His going forth is from the end of the Heaven, and his circuit unto the ends of it*; ab extremitate cælorum exortus ejus, & revolutio ad extremitates eorum eſt. De ecclesiâ, *ſhe hath nouriſhed children, but they have rebelled againſt her*, ipſa educavit

filios;

filios, ipsi antem deficientes rebellaverunt in ipsam.

Sect. 4. *De Numeris.*

1. Pluralis numerus plerumq; fit addendo *s*; ut *a pea* pisum, *peas* vel *peasen* pisa. In vocibus quæ terminantur in sono *s* vel *z* pronunciatur *es* ut *house* domus, *houses* domus, aliter enim sonus posterioris audiri non posset: *de quo locuti fuimus Parte* 1. *Cap.* 3. *Paragrapho* 1. *de usu & sono e.*

2. Quædam terminantur in *en*; ut *child* puer, *children* pueri. *Man* homo, *men* homines. *Woman* mulier, *women* mulieres, *A brother* frater, *Cow* vacca, *sow* sus, dicimus *brothers* fratres, *cows* vaccæ, *sows* sues; & *brethren kine*; at *swine* singularis & pluralis est in utroque genere. *Eyen* oculi, *housen* domus & similia jam desueverunt.

3. *Feet* pedes, *geese* anseres, *mice* mures, *lice* pediculi, fiunt à *foot* pes, *goose* anser, *mouse* mus, *louse* pediculus. At *hose* caliga caligæ, *sheep* ovis oves sunt singularia & pluralia.

4. Hæc semper observanda sit regula, quando singularis exit in aspiratâ, ipsa in plurali, ob pronunciandi facilitatem

litatem, vertitur in semivocalem (idem accidit possessivis & verbis quæ fiunt à nominibus) Ita *f* vertitur in *u*; ut *calf* vitulus, *calves* vituli; *half* dimidium, *halves* dimidia; *life* vita, *lives* vitæ; *knife* cultellus, *knives* cultelli; *sheaf* fascis, *sheaves* fasces, *shelf* abax, *shelves* abaces; *self* ipse, *selves* ipsi; *wolf* lupus, *wolves* lupi; *wife* uxor, *wives* uxores: *s* in *z*, *house* domus, *houses* domus.

Sic *th* in *dh*; quamvis scriptura non mutatur, tamen mutatur sonus; ut *path* semita *paths* [*padhs*] semitæ; *sheath* vagina, *sheaths* [*sheadhs*] vaginæ, *clôth* pannus, at *clóthes* [*clodhs*] vestes. Excipe *earth* terra, *earths* terræ; ubi sonus *r* non facile transibit ad *dh*.

De *Præpositionibus*. *Sect.* 5.

Præter præpositiones in linguâ latinâ, quæ nostris respondere debent in numero & usu; quinq; sunt declinationes, duo numeri in singulis, sex casus in ambobus numeris, atq; irregularia quam plurima; Adjectiva tres substantivorum sequuntur declinationes: quorum omnium præpositiones anglicè supplent locum; & de his tota ferè dependet

pendet

pendet ſyntaxis, præter regulas loquendi principiis communes; quæ ad ſyntaxin referuntur. Particulariter itaq; præpoſitiones enumerare, eorumque uſum deſcribere ſt debimus; quæ quia ſubſtantivorum circumſtantias limitant, in eorum variis reſpectibus, nuncupentur *adnomina*. Ex his quædam cauſalitatem denotant, quædam locum.

I. *Præpoſitiones cauſales.*

1. *Of* reſpondet caſui genitivo in linguâ latinâ, & denotat Authorem; ut Opera Ciceronis, *the works of Cicero*; Poſſeſſorem; palatium regis, *the Palace of the King*; (quæ vertantur in adjectiva poſſeſſiva: *Cicero's works, the Kings Palace.*) Subjectum, *a cup of water*, poculum aquæ; *a piece of bread* fruſtum panis: vel Relationem, *The ſon of an Earl* vel *an Earls ſon* filius comitis.

3. *Of* [ex è] denotat materialem cauſam; ut *a building of marble*, ædificium marmoratum vel ex marmore conſtitutum; item *a marble building*. *vide Cap. proximum.*

3. *Of* [de circa] idem cum *concerning, upon, about*, [circa quam] denotat objectum;

objectum ; ut *he is writing a treatiſe of philoſophy*, ſcripturus eſt tractatum philoſophiæ ; *concerning metaphyſicks*, de metaphyſicis ; *about mathematicks* circa mathematicam ; *he treats upon a Divine ſubject*, tractat ſuper ſubjecto divino.

Subjectum & objectum idem ſint, ſed cum diverſis reſpectibus ; iſtud enim circa quod mens verſatur dicitur objectum : idem, reſpectu proprietatum, quæ de illo per cauſas demonſtrantur ſubjectum eſt. *De quibus logica.*

4. *With*, *by* exprimitur latinè per caſum ablativum & ſignificat inſtrumentalem cauſam, vel formalem, vel modum actionis.

5. *With* [cum] ſignificat concomitantiam.

6. *Without*, *void of* [ſine, abſq;] contrarium priori.

7. *By* [ab à per] cauſam efficientem.

8. *For*, *by reaſon of* [ob, pro, propter] cauſam finalem.

9. *According to* [ſecundum, inſtar] exemplar, ſimilitudinem vel ideam rei.

10. *For*, *inſtead of* [pro, vice] ſubſtitutionem.

11. *For* [pro] auxilium & concordantiam ex unâ parte.

12. *Againſt* [contra] oppoſitionem ex altera parte.

II. Hæc ſequentia referuntur ad locum & tempus, & quædam ad comparationem: prout ad locum pertinent; quædam motum, quædam quietem, quædam utrumq; denotant, ſex ſequentia motum tantùm ſignificant.

1. *To* [ad] reſpicit terminum ad quem, *quid* proficiſcens vel transferens; exprimitur latinè per caſum dativum.

2. *From* [à ab] reſpicit terminum à quo, *aliquid* veniens vel procedens.

3. *Into* [in] ſignificat ingreſſum.

4. *Out of* [ex] egreſſum.

5: *Up*, *upwards* [ſurſum] aſcenſum.

6. *Down*, *downwards* [deorſum] deſcenſum.

III. Sex ſequentia quietem tantùm.

1. *At* [apud] vicinitatem aut contiguitatem; *nigh*, *near to* juxta.

2. *Off* [procul] diſtantiam.

3. *Within* [intra] terminus eſt præpoſitionis *into* in.

4. *With-*

4. *Without* [extra] terminus est *out of* ex.

5. *Above* [supra] terminus *upwards* seorsum, denotat item eminentiam.

6. *Below*, *beneath* [infra] terminus *downwards*.

Duodecim sequentia motum aut quietem. IV.

1 *Over* [trans] transversum in directâ lineâ.

2. *About*, *round about* [circum] in circumferentiâ.

3. *Thorow* [per] in directo spatio intermedio.

4. *Beside* [præter] vicinitatem collateralem.

5. *Before* [ante] respicit frontem.

6. *After* [post] tergum vel posteriorem partem.

7. *Upon* [super] locum superiorem, propinquum vel contiguum.

8. *Under* [sub] locum aliâ re inferiorem propinquum vel contiguum.

9. *On this side* [citra] alio loco propinquiorem.

10. *Beyond* [ultra] alio loco longinquiorem.

11. *Between* [inter] spatium intermedium extremas partes respiciens.

12. *Againſt, over againſt* [adverſus] alicui oppoſitum.

Toward [verſus] ſignificat proclivitatem ſive motum ad locum, vel ſitum in loco ; & ſenſum habet indeterminatum ; ut *backward* retrorſum, *forward* antrorſum, *upward* ſurſum, *downward* deorſum , *hitherward* huc-verſus, *thitherward* illuc verſus, *heaven ward* vel *toward heaven* cœlum verſus.

Præpoſitiones ſæpè ſine caſibus, ſive adverbialiter ponuntur.

C A P. III.

De Adjectivorum Accidentibus.

Sect. 1. ADjectiva nullas declinationes, caſus, genera , vel numeros habent, neq; poſtulat ratio vel neceſſitas ; Primùm enim, eâdem ratione adverbia modos, tempora, numeros & perſonas haberent : Adjectiva itaq; unicum habent caſum, niſi iſta quæ comparantur.

De comparatione. 1. Primarius caſus, qui qualitatem (quam denotat adjectivum) alicui rei in-

inesse demonstrat, sine respectu ad augmentationem vel diminutionem; vocatur positivus gradus; ut *sharp* acutus.

2. Quando cum aliâ re comparatur, ejusq; significatio augetur vel diminuitur, comparativus vocatur gradus; & formatur præponendo *more* vel adjiciendo *er* finalem; ut *more sharp*, *sharper* acutior.

3. Quando res omnes, cum quibus comparatur, excedit, superlativus nuncupatur, qui propriè de tribus saltem affirmari debet; formatur præponendo *most* vel adjiciendo *est* finalem; ut *sharpest*, *most sharp* acutissimus: cui æquivalent *very*, *exceeding*, *surpassing*.

Excipiuntur *good*, *better*, *best*; bonus melior, optimus; *bad*, *worse*, *worst*; malus, pejor, pessimus: *little*, *less*, *lest*; parvus, minor, minimus: *much*, *more*, *most*: multum, plus, plurimum.

Formantur quædam ab adverbiis & præpositionibus; ut *late* tardè, *later* tardiùs, *latter* tardior, *last* pro *latest* tardissimus. *Up* supra, *upper* superior, *uppermost* supremus; vel *above*, *over*, *overmost*. *Behind* post, *hinder* posterior, *hindermost* postremus, *before* præ, *former* prior, *formost* primus, *beneath* in-

infra, *nether* inferior, *nethermost* infimus. *Oft* sæpe, *oftner* sæpiús, frequentior, *oftnest* frequentissim-è-us. At hæc sunt adverbia vel adjectiva *Well* bene, *good* bonus, *better* meliùs, *best* optimè. *Ill*, *badly*, *naughtily* malè, *worse* pejùs, *worst* pessimè. *Before* ante, *formerly* prior priùs, *first formost* prim-ò-us. *Soon* citò, matutinus; *sooner* citiùs, *soonest* citissimè. Adverbia item in *ly* comparantur, ut *freely* liberè, *more freely* vel *freelier* liberiùs, *most freely* vel *freeliest* liberrimè.

Præter hujusmodi adjectiva, de quibus locuti fuimus, substantiva adjectivorum naturam sibi assumunt; in quibus item præpositionum vis continetur: ut 1. Possessiva. 2. Materialia. 3. Adjectiva in compositione sive respectiva.

De Possessivis.

Sect. 2. 1. Possessiva indicant efficientem causam, possessorem vel relationem; quæ per *of* innui possint, hujusmodi formantur, ut pluralis numerus, post substantiva, addendo *s* aliisq; præponuntur
1 substantivis. Si vocabulum sit plurale in *s*, prior *s* supprimatur; ut *the two warriors arms*, id est *the arms of the two*

war-

warriors, arma duorum bellatorum. Cùm singularis numerus exit in *s*, ambo plerumq; exprimuntur; ut *Thomas's vertues were as many as James's vices*, Thomæ virtutes tot fuerunt quot vitia Jacobi, *the witnesses credit* fides (testis) testium. Quando duplex est relatio vel possèssio, si prius substantivum vertitur in possessivum; *s* formativum additur post secundum: ut *the King of Englands dominions*, regna regis Angliæ: quia *the King of England* pro uno quasi vocabulo accipitur. Aliquando ambo vertuntur in possessiva; ut *his brothers wives portion*, vel *the portion of his brothers wife*, vel *the portion of the wife of his brother* portio uxoris ejus fratris.

Hic observandum occurrit, quòd *s* non ponitur pro *his*, ut quidam falsò opinantur, quamvis distinctonis gratiâ cum apostropho notetur, ille tamen ibi pro notâ elisionis non sit habendus; solæcismus enim in gramaticâ est, si quis diceret *the wife his portion*, *for the wives portion* uxoris portio; dicimus *hers* quod nullo modo supponatur esse *her*, *his*, vel *its* pro *it his*; & plurali additur numero, *ours* noster, *yours* vester, *theirs* suus. Possessivum *his* vel

of him vel *belonging to him* ſuus derivatur ab *he* ille ; & *whoſe* (verè ſcriptum *who's*) à *who*, quis.

De Adjectivis materialibus.

2. Adjectiva materialia indicant ſubſtantiva, quibus præponuntur, ex iſtâ fieri materiâ, quam ſignificant adjectiva ; & aliquando exeunt in (*en*) ut, *earthen cups* luteæ teſtæ, *hempen* cannabaceus, *flaxen* lineus, *leaden* plumbeus, *wooden* ligneus, *woollen* laneus. Dicimus tantùm *ſilver* argenteus, *iron* ferreus, *horn* corneus, *paper* carteus, at *braſs* vel *brazen* æreus, *gold* vel *golden* aureus ; ita *hay mow* ſtrues fænaria, *ſtraw hat* galerus ex ſtraminibus plexus, *hair cloth* pannus piloſus, *woodpile* ſtrues lignorum, &c.

De Adjectivis erſpectivis.

3. Subſtantiva aliis præpoſita eorum varios reſpectus innuunt, & ſæpe præpoſitionum ſupplent locum ; quæ adjectiva reſpectiva denominentur, & cum *Hyphen* ſæpiſſimè junguntur ; ut *graſs-plot* [*a plot of graſs*] agellus graminis, *hell torment* [*torment of hell*] gehennæ pœna, *man-ſlaughter* [*ſlaughter of man*] homicidium, *ſea-fiſh* [*fiſh of the ſea*] piſcis marinus, *ſhell-fiſh* [*fiſh with a ſhell*] piſcis teſtaceus, *a wine preſs* [*a preſs for wine*] torcular, *water-trough* [*trough for water*] aqualiculum, *weather-*

ther-glaſs [*glaſs to foreſhew the weather*] tuba quæ tempeſtatem præmonſtrat, *ſlaughter-man* [*a man that kills cattle*] cultrarius, ſic *brick kill* fornax lateritia, *moorhen* fulîca, *rainbow* iris, *ſheep-fold* ovile; quædam adjectivis anne-ctuntur; ut *ſea-ſick* nauſeoſus, *ſelf-conceited* nimium ſibi placens, *home-bred* domi educatus; quædam verbis; ut *whirlpool* vortex, *woodbind* periclymenum.

Decompoſita; *a penknife-ſheath* ſcalpelli vagina, *a ſilver watch-caſe* argentea theca horologii, *freſh-water-fiſh* piſcis fluvialis. *De vocibus cum præpoſitionibus vel adverbiis compoſitis Capite 9. de compoſitione loquemur.*

De augmentativis & diminutivis. *Sect.* 3.

Syllabas producendo, ſonum augendo, vel vocem duplicando augetur ſignificatio; ſyllabas producendo vel augendo, diminuitur. Augmentativa ſunt *great* permagnus, *huge* valde ingens, *monſtrous* valde prodigioſum, *ſoop* affatim ſorbeo, à *ſup* ſorbeo, *ſpout* quaſi plenis buccis evomo, à *ſpit* ſpuo; *baby* infantulus à *babe* infans, *booby* βλέπας; *an old old man* multâ ætate provectus.

Dimi-

Diminutiva ſunt *cat* catus, *kitling* catulus; *caſe* capſa, *casket* capſula; *cock* gallus, *cockrel* galliculus; *gooſe* anſer, *goſling* anſerculus; *bill* mons, *billock* monticulus; *lamb* agnus, *lamkin* agnellus, *part* pars, *parcel* particula; *pike* lucius piſcis, *pickrel* luciolus; *pipe* dolium, *pipkin* (quaſi doliolum) exiguum vas fictile culinarium; *poke* vel *pouch* ſaccus, *pocket* ſacculus, *ſup* ſorbeo, *ſip* ſorbillo, *ſippet* offula adipata. Sic *Hawkin* quaſi *Halkin* Henriculus, *Thomkin* Thomulus, *Wilkin* Willielmulus. Cum plurimis aliis, quæ diverſis diſtinguuntur vocibus; ut *houſe* domus, *cottage* caſa, *eat* edo, *devour* devoro.

CAP. IV.

De Verbis eorumq; accidentibus.

Sect 1. VErbis attinent 1. Modi. 2. Tempora. 3. Numeri. 4. Perſonæ. Modi exprimuntur per particulas, quæ denotant poteſtatem, libertatem, reſolutionem, & neceſſitatem. Tempora vel per ſigna, vel per terminationes.

nes. Numeri & personæ innuuntur in casu nominativo.

Incipiendam primò à verbo sum *am*; hoc enim cum adjectivo passivo invariabili, format omnes modos & tempora totius passivæ vocis; ubi signum modale addendum est post personam (nisi sit interrogatio) & ante copulam, vel signum *have*; nam ponitur tantùm ante *bee* & *have been*, non ante *am*, *was*, *were*, *had been*, *shall* aut *will*; ut *I may*, *can*, *must be* sim, *thou mayest*, &c. & *I might*, *could*, *should*, *would*, *have been*, vel *bee*.

1.	2.	3.	1.	2.		
Sum	es	est.	Sumus	estis	sunt	
I am vel	*thou art* / *you are*	*he is*	*we are*	*ye are*	*they are.*	*Præsens*
I bee	*thou beest* / *you bee*	*he bee*	*we bee*	*ye bee*	*they bee.*	
Eram	eras	erat	Eramus	eratis	erant.	
I was vel	*thou wast* / *you was*	*he was*	*We was*	*ye was*	*they was*	*Imper.*
I were	*thou wert* / *you were*	*he were*	*we were*	*ye were*	*they were*	

Fui	fuisti	fuit.	
I have been	*thou hast been* / *you have been*	*he hath been.*	
Fuimus	fuistis	fueruut.	*Præteri.*
We have been	*ye have been*	*they have been.*	

Fueram

	Fueram	fueras	fuerat.
	I had been	*thou hadſt been* / *you had been*	*he had been*
Præterp.			
	Fueramus	fueratis	fuerant.
	We had been	*ye had been*	*they had been*
	Ero	eris	erit
	I ſhall be	*thou ſhalt be* / *you ſhall be*	*he ſhall be.*
Futurum	Erimus	eritis	erunt.
	We ſhall be	*ye ſhall be*	*they ſhall be.*
vel	*I will be*	*thou wilt be* / *you will be*	*he will be*
	We will be	*ye will be*	*they will be.*

I be, you be, he be non uſurpantur niſi in modo ſecundario, nempe poſt adverbia, conjunctiones, vel ſigna modalia. *I were, you were, he were,* tantùm poſt adverbia & conjunctiones ; ut *if I be* ſi ſim &c. *I may be, if I were* ſi eſſem &c.

1. Quando aliquid de alio affirmatur vel negatur, vel quæritur an ita ſit, necnè ; eſt modus indicativus, & exprimitur per ſimplicem unionem ſubjecti & prædicati, vel caſum nominativum & verbum.

Sect. 2. De modis primariis.

2. Ubi mandatum eſt inferiori, perſuaſio æquali vel petitio ſuperiori, modus vocatur imperativus ; qui exprimitur locando nominativum caſum poſt verbum

verbum aut copulam; ut ***prepare thou*** præparato tu, ***be thou prepared***, præparator tu: aliquando per signum *let*, (in primis & tertiis personis) quod innuit concessionem vel mandatum; ut ***let a man examin himself***, exploret quisque seipsum; primamq; anglicè habet personam singularem; ut ***let me bear the whole matter***, sine ut totum audiam.

3. Modi vocantur subjunctivi & optativi, quia conjunctiones & adverbia eis præponuntur, aliter autem apud nos iidem sunt cum indicativo.

4. Potentialis præposita habet hæc signa. *Sect. 3. de modis secundariis.*

1. *Can* denotat absolutam potestatem in causa.

2. *Could* conditionalem.

3. *May* absolutam libertatem ab omnibus impedimentis.

4. *Might* conditionalem.

5. *Will* absolutam inclinationem vel propositum voluntatis.

6. *Would* conditionalem.

7 *Shall must ought* absolutam necessitatem.

8. *Should*, *must if*, *ought-if* conditionalem.

1. *Can*,

1. *Can, may, muſt* ſunt abſoluta, & præcipuè denotant tempus præſens: Quando *hereafter* poſthâc, *by and by* ſtatim, *to morrow* cras, vel ſimilia adduntur; futurum: nunquam vero præteritum; quia denotant abſolutam & inhærentem poteſtatem, libertatem, & neceſſitatem; ut *I can, may, muſt be prepared* præparer; *you can, may, muſt be prepared hereafter*, præparatus fueris; non autem dicimus. *I*, vel *hee, &c. may, can, muſt have been prepared.*

2. *Could, might, would, ſhould* & *ought* (cui ſemper poſtponitur *to, I ought to be prepared*) conditionalia, præcipuè tempus præteritum declarare inſerviunt: Quando *now* nunc, *at this time* jam vel ſimilia adduntur; præſens: cùm *hereafter* poſthac, *to morrow* cras; futurum: quando nulla vox apponitur quæ tempus definiat, præſens plerumq; ſignificant, ni ſenſus aliter innuit.

3. *Shall, will* præcipuè futurum enunciant: cùm autem *have* interſeritur poſt *ſhall*, denotat futurum prout erit præteritum; ſi *when* quando, *then* tum, vel ſimilia præponuntur, aliquando *ſhall* omittitur; ut *when I have prepared* id eſt, *when I ſhall have prepared* cùm præparavero. Hoc tamen obſervandum

dum eſt *ſhall* & *will* non eundem habent ſenſum in omnibus perſonis: Nam

Shall in primis perſonis innuit declarationem, in ſecundis & tertiis, mandatum; ut *I ſhall prepare, we ſhall prepare. You ſhall prepare, ye ſhall prepare, he ſhall prepare, they ſhall prepare.*

Will in primis perſonis denotat promiſſum, intentionem vel reſolutionem; in ſecundis & tertiis promiſſum, declarationem, vel reſolutionem; ut *I will prepare, we will prepare, you will prepare, ye will prepare, he will prepare, they will prepare.* Sive declaratio, promiſſum, mandatum vel reſolutio ſignificatur, à ſenſu & loquentis propoſito & emphaſi, apparet.

Shall & *will* non tantùm futurum enunciant tempus, cujus ſunt ſigna; ſed etiam exprimunt mandatum, promiſſum, intentionem, vel reſolutionem; ideoq; inter modalia ſigna enumeravi

Signa modalia, quando dicimus *thou* in ſecundâ perſonâ, habent terminationem *eſt* fini appoſitam; quæ plerumq; contrahitur in *ſt*; & in *ſhall*, *will* in *t*: cùm autem dicimus *you*, eadem manent in omnibus perſonis. Eandemq; ſequuntur regulam *copula*, *bee*,

was,

was, *were*, ſed in præſenti tempore dicimus *am* ſum, *is* eſt. De ſignorum temporum variatione, *do*, *have*, in ſecundis & tertiis perſonis ſingularibus, & *did*, *had* in ſecundis; vel de variatione verborum, quando ſine ſignis temporum ponuntur; inter tempora loquemur.

Signa modalia anglicè verborum limites vel modos magis accuratè diſtinguunt; ſive denotant *poteſtatem* [poſſum poſſibile] *libertatem* [licet] propoſitum vel *inclinationem* [libet volo] *neceſſitatem* [debeo, oportet, neceſſe] quàm verborum terminationes latinè: Nam ſive præpararem ſignificat *I might*, vel *could*, vel *would*, vel *ſhould*; terminatio non certè deſcribit: ſic præparavero non diſtinguit inter *I may*, vel *can*, vel *muſt prepare hereafter*; aut *I ſhall have prepared*; nec præparabo inter *I ſhall*, vel *will prepare*.

Sect. 4. 5. Modus infinitivus plerumq; habet ſignum *to* ſibi præpoſitum; niſi poſt *bid*, *dare*, *help*, *let*, *make*; jubeo, audeo, auxilior, ſino, facio.

1. Hic modus ſemper ponitur activè pro gerundio in *dum* & priori ſupino; ut, veni propter te redimendum *I came to redeem thee.* Spectatum veniunt,

unt; *they come to see:* Et passivè pro posteriori supino & participio in *dus*, id est, *to be* præponitur adjectivo passivo; ut, vapulandus est, *he is to be beaten*: occidendus est, *he is (ready, like, design'd) to be killed*: Et pro gerundio in *di*; ut quæ tanta causa videndi, *what so great cause to see*, vel substantivum activum concretum; ut, amor urget habendi, *the love of having presses*—Nam antedicta gerundia & supina varii tantùm sunt modi idem exprimendi. Gerundium in *do* semper redditur anglicè per substantivum activum concretum cum præpositione, quæ ejus modificationem describat; ut defessus ambulando, *weary with walking*.

2. Modus infinitivus indifferenter sequitur vel verba, vel substantiva, vel adjectiva; & mutari potest in nomen vel modum definitum, quem aliquando exprimere licet per adjectivum & copulam, vel per verbum; ut, *I command you to depart*, Jubeo te discedere; *that you depart*, ut discedas; *that you be departing*, ut sis discedens, vel esto discessurus. *To avoid [avoiding] vice is the first step to vertue*, vitium fugere [fuga vitii] est primus gradus ad virtutem; *he is fit [for] to serve you*,

id eſt, *for your ſervice*, ille aptus eſt tibi inſervire, pro tuo ſervitio. Latini * aliquando hoc modo utuntur, ubi nos non utimur; ut gaudeo te bene valere, *I am glad [that] you are in good health*; aliter alius in alium modum mutuo reſolvatur, adeo ut potius convenientiæ gratiâ, quàm neceſſitatis, uſurpari videtur.

* *Nam* to be *utimur tantùm in voce paſſivâ.*

3. Verbis (quæ latinè vocantur impersonalia, quamvis in rerum naturâ nulla ſunt) quæ ſententiam habent pro nominativo caſu, vel verbum infinitivi modi *it* exegeticè anteponitur; ut *it is profitable to be diligent*, evigilare prodeſt; id eſt *diligence is profitable*: quando nominativus verbo poſtponitur, ipſi anteponitur *there*; *there is no peace to the wicked*, nulla eſt pax improbis. Ut in exemplo priori *it* redundat, ita aliquando *he* vel *ſhe* vel proprium nomen alteri nominativo caſui apponitur.

Sect. 5.

De Temporibus.

Copulæ *am*, *was*, *been*, *be*, &c. ſigna modalia *can*, *could*, &c. temporumq; ſigna *have*, *had*, *ſhall*, *will* tum activæ tum paſſivæ voci præponuntur: *do did* tantùm verbo activo.

1. Nam

1. Nam vox activa duobus modis exprimitur: vel per adjectivum & copulam; id est, si adjectivum activum in loco passivi ponitur: vel per unum verbum, quod continet adjectivum & copulam: priori modo formatur. *Duobus modis exprimitur vox activa*

I am preparing.	*thou art preparing, he is,* &c.	Præs.
I was preparing.	*thou wast preparing, he* &c.	Imper.
I have been preparing.	*thou hast been preparing,* &c.	Præt.
I had been preparing.	*thou hadst been preparing* &c.	Plup.
I shall vel *will be preparing,*	*thou shalt be pre.* &c.	Fut.

2. Sed hujusmodi adjectiva actum significant tantùm præsentem in actu, non præteritum nec finitum; quamvis enim persona agens dicitur esse vel in præsenti vel præterito, vel futuro tempore, quod denotant copulæ *am, was*; vel signa copulis præposita *have been, had been, shall* vel *will be*: attamen adjectivum *preparing* & hujusmodi semper loquuntur de præsenti; ideoq; hoc modo (quoniam adjectivum, nullum habet præteritum, futurum aut indefinitum tempus) actum absolutum enunciare non possumus. Quandocunq; igitur exprimendus occurrit actus absolutè finitus, fit per unam dictionem, quam emphaticè verbum nuncupamus, quod copulam & actum comprehendit; vel

cum ſigno, quando magis diſtinctè vel emphaticè loqui vellemus, vel aliter abſq; ſigno ; ut

Præſens.	*I prepare.*	*thou prepareſt.*	*he prepareth. we &c.*
	Præparo.	præparas.	præparat.
cum ſigno	*I do prepare.*	*thou doſt prepare.*	*he doth prepare, &c.*
Præter.	*I prepared.*	*thou preparedſt.*	*he prepared, &c.*
	Præparabam	præparabas	præparabat.
cum ſigno	*I did prepare.*	*thou didſt prepare.*	*he did prepare, &c.*
	I ſhall prepare.	*thou ſhalt prepare.*	*he ſhall prepare &c.*
Futurum.	Præparabo,	præparabis.	præparabit.
	I will prepare.	*thou wilt prepare.*	*he will prepare, &c.*

3. Præter hoc tempus præteritum, quod imperfectum vocatur, ut accommodentur tempora latinæ grammaticæ ; duo præterea habemus : unum formatur addendo ***have*** ante ſecundariam terminationem verbi, quod perfectum tempus vocatur ; ut ***I have prepared*** præparavi : alterum præponendo ***had***, ut ***I had prepared*** præparaveram.

4. Vera autem & ſola differentia, ut apparet à ſignorum ſignificatione, noſtræq; linguæ analogiâ ; hæc eſt : ***do did*** emphaticè demonſtrant actum vel ſtatum verbi ; ***do*** præſentem, ***did*** præteritum ; quando ***did*** apponitur, verbum primariam retinet terminationem ; ***I did learn*** diſcebam & ***I learned*** æqui-

æquipollent. Quando *have* ſecundæ terminationi apponitur, per ſe denotat actum jam finitum, vel permanentem ad id uſq; tempus in quo loquimur; ut, *I have prepared* præparavi; id eſt, præparatur à me, *I have ſat here a long while(waited)* hoc loco diu ſedi (expectavi.) *I have dined*, pranſus fui; extendi tamen poteſt ad tempus præteritum, ſi *formerly*, *heretofore*, *in times paſt* olim vel hujuſmodi adjunguntur. Quando loquimur de propoſito vel probabilitate accidentis præterito; apponimus *had*, ut *I had dined*, *learned*, *kept*; pranſus fueram, didiceram, ſervaveram; quæ innuunt, ſi aliquidnon inhibuiſſet: ſin autem *when*, *what*, *why*, *how*; quando, quid, cur, quomodo ante ſignum vel poſt verbum; *then* tum, *not* non vel ſimilia poſt verbum ponuntur, reddunt actum perfectum; *had* diſcernitur à *would have*; quia hoc denotat intentionem vel deſiderium, at illud ſolùm probabilitatem accidentis vel propoſitum.

Si quis accuratè loqui aut ſcribere vellet, hanc differentiam debet obſervare; nam accommodatio temporum anglicè ad grammaticam latinam, in tribus gradibus præteriti, in quibus *did* attribuitur imperfecto, *have* præterperfecto,

fecto, *had* plusquam perfecto; in obscuritatem, errorem & loquendi incongruentiam ducit. In duo itaq; dividantur, tempora, præsentia, & in duo itidem præterita. *Do* denotat actum præsentem vel frequenter repetitum sive habitum: *Have* actum jam finitum: *Did* actum finitum & tempus præteritum: *Had* actum destinatum vel probabilitatem accidentis involuntarii præteritum. A significatione igitur unicuiq; propriâ nomen sumendum sit.

	Signa activa.	Sing. 1	2	3	Plur. 1	2	3
Præsens	Indefinitum.	*do*	*dost*	*doth*	*do*	*do*	*do*
	Finitum.	*have*	*hast*	*hath*	*have*	*have*	*have*
Præteri.	Absolutum.	*did*	*didst*	*did*	*did*	*did*	*did*
	destinatum.	*had*	*hadst*	*had*	*had*	*had*	*had*
Futurum	Declarativum.	*shall*	*shalt*	*shall*	*shall*	*shall*	*shall*
	Promissivum.	*will*	*wilt*	*will*	*will*	*will*	*will*

Copula.

Copula.

		am	art	is	are	are	are
Præsens	Indefinitum vel Finitum.	am be	art beest	is be	are be	are be	are be
		have been	hast been	hath been	have been	have been	have been
Præteritum	Absolutum vel Destinatum	was were	wast wert	was were	was were	was were	was were
		had been	hadst been	had been	had been	had been	had been
Futurum.	Declarativũ Promissivũ	shall be will be	shalt be wilt be	shall be will be	shall be will be	shall be will be	shall be will be

Tempus præteritum accuratissimè describitur per Chronologiam : Anno mundi. Nativitatis Christi. Regni Regis. Domini Henrici Tulsi londinensis præfectoris. Augusti quinto die, &c.

5. Præsens tempus apud Anglos triplex est. Primum constituitur ex copulâ & adjectivo in *ing* ; ut, *I am preparing*, sum præparans ; quod significat actum præsentem in actu. Secundum fit adjiciendo *have* ante secundariam verbi terminationem, & terminus *est* prioris, actumq; denotat jam finitum ; ut *I have prepared* [*it is prepared*] præparavi. Tertium comprehendit copulam & adjectivum; quod significat (si ita lubet) tempus [aoristum]

ſtum] indefinitè præteritum, præſens, & futurum; ut *the brewer brews* Cerviſiarius pandoxatur. *The baker bakes* Piſtor pinſit. *Angels miniſter* angeli miniſtrant. *God lives* Deus vivit. Hoc adjectivum ellipticè poſitum habet ſignificationem futuri in *rus*; ut, profecturus erat, *he was going*; quod indigitat intentionem vel præparationem, ubi interſerenda eſſe debet præpoſitio *about* circa, ante ſubſtantivum verbale in *ing*; ut, *he is about buying an eſtate* empturus eſt poſſeſſionem (ubi obſervandum occurrit; quòd hujuſmodi nomina, quando ſunt tranſitiva, admittunt poſt ſe dictionem, quæ tranſitionis eſt terminus, vel cum, vel abſq; præpoſitione *of* ita dicimus, *he is buying of an eſtate*) quod item exprimitur per *about* adjectivè ſumptum & modum infinitivum, *he is about* [*ready* paratus, *deſigned* determinatus] *to go*; vel *preparing that he may go*.

6 Signa modorum & temporum & copula (præter *am is art*) in ſecunda perſonâ ſingulari habent terminationem *eſt* fini appoſitam (quando dicimus *thou*, non autem quando dicimus *you*) quæ, quando euphonia poſtulat, contrahitur in *ſt* vel *t*; ut, *mayst*,

canſt

canst, mightst, wouldest, shouldest, couldest, oughtest. *Dost, hath, didst, hadst, shalt, wilt.* *Beest, wast.* Et, *do, have* in tertia personâ singulari habent *eth* contractum in *th*; vel *s* ut, *doth, hath*, vel *does, has*. Quando verbum ponitur absq; signis, assumit sibi terminationes; in præsenti vel præterito tempore & in secundâ personâ *est* vel *st*; in præsenti & in tertiâ personâ *eth th* vel *s*.

7. Signa temporum mutuata sunt à verbis facio, habeo, *do, have*: *do* denotat universalem actum; *have* possessionem indefinitam; ideoq; aliis verbis congruè, pro distinctione temporum, applicantur: quæ eodem conjugantur modo, quo verba perfecta; ut, *do, doing, did* pro *doed*; aliud etiam habent tempus præteritum, quod semper format vocem passivam, nempe *doen*, quod contra analogiam scribitur *done* (sic *gone, known*, pro *go'n, know'n*) *Do don* ante se admittunt omnia signa, ut & alia verba; nempe *do, dost, doth*; *did, didst*; *have, hast, hath*; *had, hadst*: ut *I do do, thou* &c. *I have don, thou* &c. *I had don, thou* &c. facio, feci, feceram. *Have, having, had* pro *haved*, ante se non admittunt *do, did*. Quia *De verbis auxiliaribus.*

sig-

ſignificant univerſalem actum: tantùm igitur dicimus *I have* &c. *I have had* &c. *I had had* &c. *Bee, being been* (malè *bin*) denotat exiſtentiam; ante ſe itaq; non admittit *do, did:* ſed *have had. I have been*, &c. *I had been* &c. *Do, have, be*, admittunt *ſhall will* cunctaq; ſigna modalia.

Verba regularia duas ſolummodo habent terminationes; primaria format tempus præſens & futurum; ſecundaria præteritum, quod idem eſt cum adjectivo paſſivo invariabili, quodq; totius vocis paſſivæ ſupplet locum. Tantùm igitur, de modo formandi terminationem ſecundariam & de verbis anomalis, reſtat ut loquamur.

Sect. 6. De *Verborum Conjugatione Primâ.*

Tempus præteritum deducitur à præſenti annectendo *ed*; ut, *prepare, preparing, prepared*; præparo, præparans, præparatus: in hac conjugatione obſervandum eſt, quòd *e* frequenter eliditur, & poſt literas *s, ſh, ch, x*; *f, k, p*: pro *d* (quæ difficulter poſt illas ſonatur) ſcribimus *t* notatum cum apoſtropho, qui aliquando omittitur; ut *gird* cingo, *girded, girt* cinctus: *expreſs* ex-

exprimo, *expressed expreſt* expreſſus: *mark* noto, *marked mark't* notatus: *paſs* prætereo, *paſſed paſt* præteritus: poſt *b*,*d*,*g*,*t*,*v*,*w*, *z*, & *s* inſtar *z* pronunciatum, & *th* inſtar *dh* retinetur *d*: ſic *dawb* lino, *dawb'd* linitus; *dread* formido, *dreaded* formidatus; *bang* fuſtigo, *bang'd* fuſtigatus; *quit* abſolvo, *quitted* abſolutus; *ſave* ſervo, *ſav'd* ſervatus; *gnaw* rodo, *gnaw'd* roſus; *glaze* invitreo, *glaz'd* invitreatus; *amuse* territo, *amus'd* territus; *cloath* veſtio, *cloath'd* veſtitus.

In quibuſdam vocalis longa mutatur in brevem; ut, *bereav* orbo, *bereft* orbatus, *cleav* findo, *cleft* fiſſus; *creep* ſerpo, *crept* ſerpſi, *déal* diſtribuo, *dealt* diſtributus; *dréam* ſomnio, *dreamt* ſomniavi; *feel* attrecto, *felt* attrectatus, *flee* fugio, *fled* fugi *flew*, [*flown*;] *keep* cuſtodio, *kept*; *léap* ſalto, *leapt*; *leav* linquo, *left*; *réap*, meto, *reapt*, *ſleep* dormio, *ſlept*; *ſweep* verro, *ſwept*; *weep* ploro, *wept*; *reach* porrigo, *reached* vel *reacht*. Pro *bereaved* &c. Quibus adjungantur *lend* mutuò do, *lent*; *ſend* mitto, *ſent*; *rend* lacero, *rent*; ſcribitur item *rent-ing*: *ſpend* conſumo, *ſpent*; *bend* flecto; *bended*, *bent*; *mend* reficio ſemper *mended*;

at *méan* intendo ſemper *meant*; *make* facio, *made* pro *maked*.

2. In quibuſdam exeuntibus in *d*, *t*; litera finalis retinetur, & tantùm vocalis longa mutatur in brevem; ut, *bleed* ſanguino, *bled*; *breed* genero, educo, *bred*; *feed* paſco, *fed*; *béat* calefacio, *heat*, [*heated*;] *hold* teneo, *held*, [*holden*;] *lead* duco, *led*; *meet* occurro, *met*; *réad* lego, *read*; *ſhoot* jaculor, *ſhot*; *ſtand* ſto, *ſtood*; *ſwéat* ſudo, *ſweat*, [*ſweated*.]

3. Quædam ſunt invariabilia: Scilicet *caſt* jacio, *coſt* conſto, *burſt* rumpo, *hit* ferio, *hurt* lædo, *ſhed* ſpargo, *ſhred* diſſeco, *ſpred* pando, *béat* verbero *béat* per omnia, *beaten*: quæ ponuntur loco *caſted* &c.

4. Nonnulla; quæ exeunt in *ed*, alteram habent terminationem magis uſitatam; ut *beſeech-ed* oro, *beſought*, *catch-'t* prehendo, *caught*; *hang-'d* pendeo, *hung*; *ſhine-'d* ſplendeo, *ſhon*; *ſting-ed* pungo, *ſtung*, [*ſtang*;] *ſpin-ed* neo, *ſpun*, [*ſpan*;] *ſhrink-ed* contraho, *ſhrunk*, [*ſhrank*;] *ſtick* hæreo, *ſtuck*; *ſwing-ed* libro, *ſwung*, [*ſwang*;] *teach-ed* doceo, *taught*; *win-ed* lucror, *wun*, [*wan*;] *wring-ed* obtorqueo, *wrung*, [*wrang*;] *work-'t*, operor, *wrought*. *Stang*, *ſpan*, *ſhrank*,

ſwang,

ſwang, wan, wrang præteritum ſine ſignis denotant, at melius forſitan prorſus relegentur.

De *Conjugatione Secundâ.*

Secunda conjugatio exit in *en*, quorum nonnulla ſunt anamola & redundantia: in quibuſdam alium præteritum ex alio deducitur, in aliis à præſenti addendo *en*; ut *bee*, ſum, *been*; *bear* pario, fero; *born* (cum o linguali) natus; (cum *oo*) latus: *beget* gigno, *begot-ten* [*begat*;] *bid* jubeo, *bid-en*, [*bade*,] *bind* ligo, *bound-en*; *chuse* deligo, *chose-n*; *cleav* findo, *clove-n*, [*clave*;] *chide* abjurgo, *chid-en*, *chode*; *drive* pello, *driven*; [*drov-n*, *drave*;] *eat* edo, *eaten*, *ate*; *drink* poto, *drunken*, *drank*; *fly* fugio, *flown*, *flew*; *forſake-n* deſero, *forſook*; *get* adipiſcor, *got-ten*, *gat*; *giv* do, *given*, *gave*; *hide* abſcondo, *hidden*; *ly* jaceo, *lyen*; *overflow* inundo, *over-flow* atq; *flow* emano tantùm *flowed*; *ride* equito, *rid-den*, *rode*; *riſe* vel *ariſe* ſurgo, *ris-en*, *roſe*; *ſee-n* video, *ſaw*; *ſit-en* ſedeo, *ſat*; *ſhake-n* quatio, *ſhook*; *ſlay-n* interficio, *ſlew*; *ſlide* labor, *ſlid-en*; *ſmite* percutio *ſmit-en*, *ſmote*; *ſpeak* loquor, *ſpoke-n*, *ſpake*; *ſeethe* coquo,

quo, *ſod-en*; *ſnow-n* ningo, *ſnew*; *ſtride* varico, *ſtridden*; *ſtrive* litigo, *ſtriven*, *ſtrove*, *ſtrave*; *take-n* capio, *took*; *tear* lacero, *tore*, *torn*; *tread* calco, *trod-en*; *wear* tero, *wore*, *worn*; *weav* texo, *woven*; *go-'n* proficiſcor, *went*; *wake-d* expergiſcor, *awoke* neutrum, unde *waken* expergefacio, *wakened*.

Quæ terminantur in *en* uſurpantur pro adjectivis paſſivis, & pro temporibus; ſive præſenti cum *have*, vel præterito cum *had*. Alia præterita (quæ à præteritis in *en* apocopata eſſe videntur) ponuntur cum ſignis vel abſq; & pro adjectivis paſſivis; præter iſta, in quibus *a* conſtituit ſyllabam & in *ew*; quæ omnia, item ſequentia; abſq; ſignis ſolùm habentur pro tempore præterito: Exempli gratiâ, *bid* jubeo eſt primaria terminatio, *bid* ponitur etiam pro ſecundariâ apocopatâ, quod demonſtrat hyphen; majoremq; habet latitudinem quàm ipſa ſecundaria, *I bid* abſq; ſigno jubebam, [*I did bid*] *I have bid* juſſi, *I had bid* juſſeram, *I am bid* jubeor, juſſus ſum: ita de cæteris præter *chode*, *clove*, *rode*, *roſe*, *ſpoke*, *ſtrove*, *tore*, *wore*, *wov*, quæ adjectivorum naturam non aſſumunt.

2. Quæ-

2. Quædam exeunt in *ed* & *en*; ut *hew* aſcio, *hew'd*, *hew'n*; *mow* falco, *mow'd*, *mown*; *lade*, [*lode*;] onero, *laded*, [*loaded*;] *laden*, [*loaden*;] *ſhear* tondeo, *ſhear'd*, *ſhorn*, *ſhore*; *ſhew*, [*ſhow*;] monſtro, *ſhew'd*, [*ſhow'd*;] *ſhew'n*, [*ſhown*;] *blow* flo, *blow'd*, *blown*, *blew*; *draw* haurio, *draw'd*, *drawn*, *drew*; *crow* canto, *crow'd*, *crown*, *crew*; *grow* creſco, *grow'd*, *grow'n*; *throw* jacio, *throw'd*, *throw'n*, *threw*; *rot* putreo, *rotted*, *rotten*; at *know* noſco, *know'n*, *knew*.

3. Excipiuntur *begin* incipio, *begun*, *began*; *com* venio per omnia, *came*; *fling* jacio, *flung*; *find* invenio, *found*; *grind* molo, *ground*; *ring* pulſo Act. tinnio Neut. *rung*, *rang*; *ſling* fundâ peto, *ſlung*, *ſlang*; *ſtink* fœteo, *ſtunk*, *ſtank*; *ſtrike* percutio, *ſtruck* [malè *ſtroke*;] *ſpring* germino, *ſprung*, *ſprang*; *ſwim* no, *ſwum* *ſwam*; *wind* contorqueo, *wound*; *wring* torqueo, *wrung*, *wrang*; *fight* pugno, *fought*; *buy* emo, *bought*.

Ex his quædam præterita variis formari modis videre licet, at anamola plura non ſunt; (plurima enim exeunt in *ed*, quædam in *en*,) Nam brevi recitantur ſpatio, nec tantum habent difficultatis, quin facilè addiſcantur; neq; tantum varietatis quin doctiſſimi cujuſcunq; regionis ut plurimùm, in eâdem ſcribendi analogiâ concordant; quæq; pri-

quæq; primùm ob euphoniam vel nimis frequentem ejusdem soni concursum evitandum instituta essent.

Sect. 7. Neutrorum duo sunt genera: Nonnulla, quæ à grammaticis vocantur neutra, sunt tantùm activa absoluta; quæ actionem & passionem in eodem subjecto denotant; adeo ut intransitiva sint, necessariò sequitur, dici tamen possit *I make my self go*, me ipsum ire cogo; & hujusmodi, quæ grammatici vocant accusativum cognatæ significationis, & ad illa extendunt exempla, quæ aliter explicari debent, ut curro stadium *I run a race*; iter facio *I go a journey*; *I go home* domum adeo: id est, *in a journey*, *in a race*, *to home*; Nam *go*, *run* non transeunt actum in *journey*, *race*, *home*, hæc enim tantùm demonstrant circumstantias eundi currendi: ita longam sum iturus viam, *I am about to go a long way*, id est, *to the end of a long way* vel *far*, ad finem longæ viæ, longè.

Activa absoluta actum transire possunt in aliud subjectum à se distinctum, & ita fiant transitiva; ut *walk my horse*, id est, *make my horse walk* fac equum meum ambulare, *spit*, *bespit*, *spue*, *bespue* spuo conspuo.

Absoluta.

Absoluta.	Activa.	Passiva.	Neutra.
I sit down	*I set down* sedere facio.	*I am set down* sedere fio.	*I sit still.* sedeo.
I ly down	*I lay down* depono	*I am laid down* jaceor	*I ly still.* decumbo,
he hangs himself pendit seipsum	*he hangs up* pendere facit	*he is hung* penditur	*he hangs.* pendet.

Quæ propriè sunt neutra, id est, quæ neq; actionem nec passionem respiciunt, ut & alia passiva, per adjectiva passiva & copulam exprimuntur; ita neutra anglicè per adjectiva neutra & copulam; ut, *I am sick* ægroto,; *I am glad*, gaudeo; *I am pale*, palleo: eorum activa sunt, *it makes me sick* me ægrotare facit; *he rejoyces my heart*, vel *makes glad* cor meum gaudere facit; *it makes me pale* me pallidum facit; *he is quick* viget [vegetus est] *he quickens* [*makes quick*] animat. Inceptiva sunt, *he sickens*, ægrotare incipit; *he begins to rejoyce* gaudere incipit; *he waxes pale* pallescit; *he begins to quicken* animare incipit: Neutra tam latè patere debent quàm activa vel passiva; ubi autem desunt, usurpamus adjectiva in *ing*, vel præpositionem *in* cum substantivo neutro; ut *I am in suspence* hæreo, in dubio sum. *Com gon* sunt neutro-passiva.

CAP. V.

De Adverbiis.

Sect. 1. ADverbiorum duo sunt genera: prioris generis adverbia deducuntur ab adjectivis addendo *ly*, quæ ferè totidem sunt numero, quot sunt adjectiva neutra; (atq; si eorum respiciamus usum & naturam, unumquodq; adjectivum suum formaret adverbium.) Hæc verbis & adjectivis adjunguntur, & eandem indigitant qualitatem eis pertinere, quam adjectiva à quibus derivantur, significant; ut, *that was nobly done*, istud heroicè factum erat; *that was a noble deed*, id heroicum erat factum. *God's mercy is infinit*, dei misericordia est infinita; *God is infinitely merciful*, Deus est infinitè misericors.

Sect. 2. Adverbia plura posterioris generis propriè sunt vel conjunctiones, vel præpositiones sine casu, vel pro integralibus ponuntur.

Ad-

Adverbia affirmandi & negandi.

1. *Yea, yes, I* [immo] denotat affirmationem.

2. *No, not, nay* [non] negationem.

3. *Perhaps, peradventure, perchance* [fortè] conjecturam in rebus dubiis & fortuitis, & de utroq; affirmari poteſt.

4. *Indeed, verily, truly, in truth, ſurely* [profectò] confidentem aſſeverationem, quæ veritatem prædicare videtur.

Comparandi. *Sect.* 3.

5. *As, even as, in like manner* [ut] ſimilitudinem.

6. *So, in the ſame manner, ſemblably* [ſic] iſti reſpondet.

7. *How* [quam] æqualitatem.

8. *So* [tam] iſti reſpondet.

9. *More* [magis] inæqualitatem augmentativam.

10. *Moſt* [maxime] ſuperlativam omnia ſuperantem.

11. *Leſs* [minus] inæqualitatem diminutivam.

12 *Least* [minimè] superlativam.

13. *Rather* [potius] electionem præ aliis.

14. *Than* [quàm] minorem æstimationem, vel renunciationem.

Sect. 4. *Temporis.*

15. *Yet*, *still*, *hitherto* [adhuc] durationem comprehendentem tempus præteritum nondum elapsum.

16. *Till*, *until* [donec] periodum futuram.

17. *At length*, *at last* [tandem] periodum effluxam.

18. *While*, *whilst*, [dum] durationem tantùm.

Sect. 5. *Propinquitatis.*

19. *Together* [unà] existentiam plurium in eodem tempore vel loco.

20. *Onely* [tantùm] exclusionem rerum aliarum.

21 *Almost* [ferè] defectum sed minutum.

22. *Scarce* [vix] negationem summæ perfectionis.

23. *Thereabouts* [circiter] vicinitatem vel in loco vel quantitate sed indefinitam;

finitam; *Thenabout* circiter iſtud tempus.

24. *Again* [iterum] repetitionem ejuſdem rei, vel additionem cujuſdam novi ad idem propoſitum ſpectantis.

25. *As if* [quaſi] æqualitatem, vim, valorem vel ſimilitudinem.

26. *Un, dis*, privationem, negationem, vel deſtructionem formæ rei.

Plura ſunt alia, quæ pro integralibus ponuntur; ut, adverbia loci: *Here* [*in this place*] hîc. *There* [*in that place*] ibi. *Where* [*in what place*] ubi. *Hither* [*to this place*] huc. *Thither* [*to that place*] illuc. *Whither* [*to what place*] quò. *Hence* [*from this place*] hinc. *Thence* [*from that place*] illinc. *Whence* [*from what place*] unde. *Any where* ubivis, *every where* ubiq; *no where* nullibi; pro *in any place*, &c. *elſewhere* [*in another plaoe*] alibi, *any whither* ad ullum locum, *ſom whither* ad aliquem locum, *no whither* ad nullum locum, &c. dicimus, *from thence*, *from whence*. Sect. 6.

Adverbia numeri, *Oft*, *often*, ſignificant plura, ideoq; ſibi poſtponantur *times*, plerumque tamen omittitur; *how oft* [*how many times*] quoties. *So* Sect. 7.

oft toties; *very oft* frequentiſſimè. *Once* ſemel, *twice* bis, *thrice* ter; pro *one time*, &c. At dicimus *four times* quater, &c. *rarely*, *ſeldom* raro, *alwaies* ſemper.

Sect. 8. Temporis: *now* [*at this time*] nunc. *Then* [*at that time*] tunc. *When* [*at what time*] quando. *Ever* [*at all times*] ſemper. *Never* [*at no time*] nunquam. *To day* [*on this day*] hodie. *Yeſterday* [*on the day foregoing*] heſterno die. *Heretofore*, *already* [*in times paſt*] olim. *Long great while ago* [*a long time paſt*] jamdiu. *Since* [*before or after this time*] ex quo, paulo ante. *Hereafter* [*in time to come*] poſthac.

Sect. 9. Ordinis. *Firſt*, *ſecondly*, *thirdly*, *fourthly*, &c. primò, ſecundò, tertiò, quartò, *Next* proximè. *Afterwards* deinde. *Ab one* 1. *two* 2. *three* 3. *four* 4. *five* 5. *ſix* 6. *ſeven* 7. *eight* 8. *nine* 9. *ten.* 10. *eleven* 11. *twelve* 12. *thirteen* 13. *fourteen* 14. *fifteen* 15. *ſixteen* 16. *ſeventeen* 17. *eighteen* 18. *nineteen* 19. *twenty* 20. *In the firſt place*, *ſecond place*, primo loco, ſecundo loco, &c.

CAP.

C A P. VI.

De Conjunctionibus.

COnjunctio sententias jungit; vel dictiones, quæ sententiarum supplent locum. E quibus nonnullæ sunt *Sect. 1.*

Causales.

1. *That, to the end that* [ut] indigitat propositum præcedentis actionis.

2. *Least, lest that* [nè] conjunctioni priori est negativa.

3. *For* [nam] reddit rationem cujusdam prædicti.

4. *Because* [quia] reddit rationem alicujus rei quæ indifferenter antè vel pòst dici potest.

5. *Why, wherefore, for what cause* [cur] quærit rationem ejus rei, quæ sequitur.

6. *Therefore, for that cause, reason* [ergo] deducit consequentiam à præmissis: demonstrat id quod sequitur.

Sect. 2. *Maximè ſimplicia quæ denotant.*

7. *Whether yea* [an] interrogationem affirmantem.

8. *Whether no* [nonne] negantem.

9. *And, both*[&]conjunctio affirmans.

10. *Neither, nor* [nec] negans.

11. *If* [ſi] conditionalis affirmans.

12. *Unleſs* [niſi] negans.

13. *Indeed* [equidem] ſignificat approbationem.

14. *But* [ſed] differentiam & reſtrictionem.

15. *Altho* [etſi] conceſſionem.

16. *Yet* [tamen] exceptionem.

17. *Whether* [ſive] disjunctionem indefinitam.

18. *Either, or,* [vel] disjunctionem definitam. (*Or*) explanationem.

19. *Whereas, ſince, ſeeing that, ſith that* [quum] declarationem rationis ejus rei, de quâ poſtea dicetur.

20. *Here-there-where-upon* [exinde] declarationem conſequentiæ ab antedicto deductæ.

21. *Likewiſe, again, mereover, alſo, together with* [etiam] additionem & tranſitionem ſermonis continuati.

M

22. *And*

22. *And so forth* [& cætera, &c.] supplementum ejus, quod præterea dici possit.

23. *To wit* [videlicet viz.] expositionem per synonyma.

24. *For example, as* [exempli gratiâ, ex. gr. ut] expositionem per instantiam vel exemplum.

CAP. VII.

De Interjectionibus.

INterjectio est inartificiale signum internarum apprehensionum mentis & passionum, quod exprimitur per sonum imperfectum & vocem inconditam, quodq; supplet locum sententiæ; quarum plurimæ brutis sunt communes: & sicut passiones hominum varias nationes habitantium, ita etiam earum signa, plurimùm concordant. *Sect.* 1.

1. *Oh, Soho* interjectio vocandi vel exclamandi. 2. *St hush* postulandi silentium. 3. *Ho, oh* excitandi attentionem. 4. *Ha, hm* exprimendi attentionem. 5. *Now* insinuandi attentionem. *Sect.* 2.

nem. 6. *VVo* minandi, mæſtitiæ. 7. *Ha ha he* lætitiæ. 8. *Ah oh hoi* doloris. 9. *Ah, alack, alas* miſericordiæ cum amore. 10. *Hau, vauh* odii cum indignatione, 11. *O, O that* deſiderii. 12. *Phy* averſandi. 13. *Heigh* admirationis. 14. *Hem, hm, hy* dubitandi; conſiderandi. 15. *Piſh, ſhu, tyſh* aſpernandi. 16. *Uu, uh* doloris miſericordiæ.

Prout paſſiones variæ ſunt & indefinitæ, ita earum ſunt ſigna; at hæc ſunt præcipua & maxime uſitata.

Sect. 3. Ut conceptio ſermonis magis ſit clara & diſtincta, (quod plurimùm à cognitione particularum dependet) obſervandum eſt; quòd plurimæ particulæ (ut & aliæ dictiones in omnibus linguis) ſunt homonymæ; id eſt eadem vox plures habet ſignificationes, quæ ad diverſas orationis partes pertinent; ut *For* 1. ſignificat cauſam finalem [ob pro propter] *Capite ſecundo Sect. quinta numero octavo.* 2. Subſtitutionem [pro] *ib. numero decimo.* 3. Auxilium & concordantiam [pro] *ib. numero undecimo.* 4. Ratiocinationem *Capite ſexto Sectione ſecunda numero tertio.* Ita *ſince* [quum] *Capite ſexto Sectione ſecunda numero tertio decimo.* Et [ab hinc] *Cap. quinto Sect. octava.* Sic *yet* adhuc; tamen. *Now* adverbium temporis: interjectio inſinuandi attentionem.

Synonymorum plurima, at non omnia adjunxi: iſta enim a dictionario, ſenſu,

ſenſu, & communi obſervatione addiſcenda ſunt, ut *almoſt*, *even*, *towards*, *well nigh*, *within a little of*, ferè. *VVhy*, *for what cauſe*, *for what reaſon*, *to what end*, cur. *Yet*, *however*, *notwithſtanding* tamen; & ſimilia.

C A P. VIII.

De Syntaxi. *Sect.* 1.

SYntaxis *linguæ Anglicanæ*, ferè ſemper à *præpoſitionibus* dependet; (Nam terminationum ſive caſuum variationes in pronominibus & verbis pauciſſimi ſunt, quos in ſuis locis jam recenſuimus.) Et à tribus regulis ſequentibus: quæ omnium linguarum conſtituunt fundamentum, nempe.

Verbum perſonale cohæret cum nominativo.

1. Subſtantivum, de quo aliquid affirmatur aut negatur, ad verbum ſive copulam refertur; quod denotat eſſentiam vel actionem vel paſſionem: Et hoc à *grammaticis* nuncupatur caſus nominativus, à *logicis* ſubjectum. Ubi non datur affirmatio aut negatio; ut *Ariſtotles works* Ariſtotelis opera: *Ci-*

cero

cero a most eloquent man, Cicero homo eloquentissimus, ponitur absolutè, vel per appositionem.

Verba substantiva, &c. 2. Id, quod affirmat aut negat, vocatur prædicatum; quod si duobus verbis exprimitur, substantivum vel adjectivum subsequens copulam in regimine, à gramaticis vocatur casus nominativus, qui vel concordat cum subjecto sive casu nominativo præcedenti, vel ei apponitur per appositionem; ut *a man is rational*, homo est rationalis; *vertue is the only nobility* nobilitas sola est atq; unica virtus. Eodem modo quædam activa absoluta & passiva post se nominativum habeant, ut Johannes incedit erectus, Thomas habetur traditor.

Verba transitiva. 3. Si verbum sit transitivum (sive exprimitur per verbum activum sive per copulam & adjectivum activum) substantivum quod actionem recipit, dependet à verbo (vel adjectivo,) & nuncupatur casus accusativus, ut, *he writes* [*he is writing*] *a grammar* scribit [*scribens est*] grammaticam. Verba Neutra latinè; activa absoluta, & passiva anglicè sicut in omnibus linguis, actum in aliud transire non possunt; quandocunq; igitur dictio subsequens

videtur

videtur esse casus accusativus, à præpositione necessariò dependet, si sermo proprius sit & nulla dictio per eclipsim subaudiatur.

Præpositiones frequentissimè exprimuntur. Sect. 2.

1. Excipe *to*, quæ, post *give* do, *pay* solvo, *yield* dedo præbeo, *owe* debeo & similia, aliquando omittitur; ut, *I give him a book* do illi librum: Ubi persona præponitur rei, sin autem fiat supplementum; dicimus *I give a book to him.*

2. Excipe phrases quasdam peculiares. *A building fifty foot high*, id est, *to the measure of fifty foot*; ædificium 50 pedes altum, ad mensuram 50 pedum. A *tree five foot diameter, that hath the length of five foot in diameter* arbor 5 pedes in diametro; quæ habet longitudinem 5 pedum. *He went* 20 *miles*, *to the end of* 20 *miles*; proficiscebatur 20 miliaria; ad finem 20 miliarium. *He goes home*, *to his home* proficiscitur [ad] domum. *He is eighty years old*, [*of age*] *he hath lived to eighty years* annos ad 80 natus. *He is endebted twenty crowns*, *to the value of twenty Crowns* debet 20 coronas. Et hujusmodi

modi improprias & ellipticas ſententias, quæ, ut melius intelligi poſſint in ſyntaxim propriam mutari debent.

Sect. 3. Id, quod amplius hîc dicendum reſtat, ad ordinem verborum pertinet, in quo, nativus ordo, ſive grammaticus minimè perturbatur.

Sententia perfecta ex caſu nominativo & verbo conſtituitur, atq; ſi verbum ſit tranſitivum, item ex accuſativo ejus in quod tranſit actio verbi; ſin autem ſit neutrum aut paſſivum, ex alio caſu nominativo ejus quod reſpicit caſum verbo præcedentem. Quæ ſunt partes ſententiæ principales, & variis augeantur dependentibus; nempe concordantiâ, appoſitione, ſubſtantivo cum præpoſitionibus, modo infinitivo, ſubſtantivo abſolutè poſito, adverbiis, conjunctionibus, vel interjectionibus.

Particulariter

1. In principio ſermonis voces excitandi attentionem, & perſona cui alloquimur cum ſuis dependentibus primum locum vendicant. Cum autem inchoatur ſermo, *and* cum cauſali vel illativa conjunctione, ſeu alia particula connexiva,

nexiva, primo loco ponitur. *And therefore thou O son of man*, tu itaq; fili hominis.

2. Sequitur casus nominativus, vel quod ejus supplet locum; nisi 1. Ubi *there* demonstrativè aut expletivè anteponitur verbo. 2. Ubi fit interrogatio. vel 3. Ubi est mandatum aut permissio; tum enim nominativus verbo aut ejus signo postponitur. 4. Nominativus aliquando postponitur præsenti tempori vel *had* quod concessionem vel suppositionem innuit ut, *speak I*, [*let me speak* vel *if I speak*] *never so often, they will not obey*; quamvis frequentissimè illis alloquar, non auscultabunt. *Had I* [*if I had*] *known, he should not have don it*; si ego scivissem, ipse non fecisset.

3. Verbum cum suis dependentibus proximè locatur; quando nominativus casus subauditur, sive indigitatur; verbo anteponitur *it*.

4. Casus verbi proximè sequitur, qui, post transitivum, vocatur accusativus; post neutrum aut passivum nominativus, qui ad casum verbo præcedentem refertur. At *relativa* & *interrogativa*, cum suis substantivis ante nominativum & verbum ponuntur.

De

Sect. 4 *De Depedentibus.*

1. Adjectivum unum aut plura ſubſtantivo apponuntur; ut, *three very wiſe grave philoſophers*, tres ſapientiſſimi graves philoſophi; quod immediatè ſubſtantivum ſequi debet; quia res ipſa prius nuncuparetur, quàm natura ejus vel qualitas innueretur: at plerumq; ſubſtantivo præponitur, niſi aliquid addatur, quod ab adjectivo dependet; ut *a man skil'd in all manner of learning*, homo peritus in omnigenâ literaturâ. Si adjectivum ſit activum, aliud poſt ſe admittet ſubſtantivum; ut, *The General too confident of his Victory, purſuing his Enemies fell into their ambuſh.* Imperator nimis fretus obtinendi victoriam inſectans [dum inſectabatur] inimicos incidit in inſidias.

2. Articuli *a*, *an*, *the*, ſubſtantivis & adjectivis anteponuntur; ut, *a leared man* doctus homo: *niſi ubi excipitur Capi.* 2. *Sect.* 1. *Para.* 2.

3. Præpoſitiones immediatè articulis præponuntur, niſi articuli inter ſubſtantivum & adjectivum interſeruntur; ut *the happineſs of ſo peaceful a government is not ſufficiently valued* tanta fœlicitas tam

tam mitis imperii non ſatis æſtimatur: vel niſi dependet à præpoſitione, quæ, etſi relativum verbo præponitur, aliquando poſteriorem poſſidet locum; ut, *The man, whom I ſpake of*, vel ellipticè, *the man I ſpake of is dead*; homo de quo locutus fui, mortuus eſt. *The work he was about, is finiſhed*, pro *the work about which he was imployed*; opus, circa quod occupatus erat, confectum eſt.

4. Præpoſitio *of* cum ſuo ſubſtantivo, aliis ſubſtantivis, verbis aut adjectivis poſtponitur.

5. Ita modus infinitivus qui vim habet modi finiti.

6. Adverbia (quæ, poſt verba, ut & adjectiva poſt ſubſtantiva; poni debent) ante ſignum vel verbum vel poſt caſum verbi tranſitivi ponuntur; ut, *he greatly feared, he did greatly fear* vehementer timebat; *he feared him not*, illum non metuebat.

In artificiali ordine præſertim in poeſi, nominativus, verbum, accuſativus, vel ſubſtantivum cum præpoſitione; in principio, medio, aut fine locanda ſint, vel clauſula inter nominativum & verbum interſeratur, ut ſententiæ *Sect.* 9.

conclusio reddatur, magis *euphonica* at *inaffectata*; ut nimis frequens consonantium asperarum, vel tumidarum vocalium concursus evitetur: ut sermo lævis à linguâ fluat & placidus, & æquali inæqualium sonorum harmoniâ aures demulceat, fortiterq; mentem afficiat & persuadeat; quod *artis oratoriæ* institutum est; at *maxima* adhibenda sit *cura*, nè sensus simul reddatur obscurus & constructio intricata; ut latinè frequentiùs accidere solet ob diversitatem casuum & concordantiæ; ut,

Sunt oculos clari qui cernis sydera tanquam.

Whatsoever dividi possit & dictio vel clausula interseratur; ut, *what person soever*, quæcunq; persona. *What management of affairs soever*, qualiscunq; rerum administratio.

CAP. IX.

De *Vocabulorum accidentibus.*

PArtibus orationis pertinent derivatio, compositio, accentus. *De derivatione*, quatenus ad grammaticam spe-

ſpectat, jam ſatis alibi diximus: de variis ramis *ex eâdem radice* oriundis, quales ſunt *kin* affinis, cognatus; *kindred* affinitas, cognatio; *kind* genus, humanus, *kindneſs* humanitas; *unkind* inhumanus. *Babe* infans, *baby* infantulus, *babble* garrio, *babler* garrulus, *bawble* nugæ, &c. ad dictionarium Skinneri Etymologicum, lectorem allegabo.

De Compoſitis.

De compoſitione integralium ſuperiùs *Cap.* 3. *Sect.* 2. item de pronominibus & præpoſitionibus inter ſe connexis in ſuis locis dictum eſt. Præpoſitiones quæ in compoſitione uſurpantur, ſunt 1. *Con* [*cog. co. col. com.*] ſignificat ſimul, cum; ut *commerce* commercium, *concourſe* concurſus: Præter *cohibit* cohibeo, *commit* committo, *compaſs* complector, *complaiſance* urbanitas, *conſolation* conſolatio, *contemn* contemno, *content* ſatisfactio, *conſerv* conſervo, quæ tamen concomitantiam innuere videntur. 2. *dis* [*di*] privationem, ſeparationem vel negationem; ut *diſlike* reprobo, *diſeaſe* morbus, *diſquiet* ægritudo. 3. *de* plerumq; privationem vel deorſum, ut *deſpair* deſpero, *deveſt* deveſtio,

vestio, *depose* depono, *descend* descendo, in his autem sensum auget *demonstrat* demonstro, *denominat* denomino, *denote* denoto; atq; his sensum dat transitivum; *delineat* delineo, *demean* gero, *deprave* depravo, *deride* derideo, *defraud* defraudo, *deplore* deploro, *depopulat* depopulo, *design* statuo. 4. *ex* [*ef ē*] plerumq; terminum à quo, vel eundem sensum, quem obtinet extra compositionem; ut, *example* [*ab exemplo*] exemplum, *explain* explico; in verbis aliquando sensum auget; ut, *exceed* excedo, *excel* excello, *exalt*-o, *exagitat*, *exaggerat*, *exasperat*. 5. *In* [*il. im. en. ir.*] ingressum, at frequentissimè destructionem vel non; ut *insensible* insensibilis, *insight* inspectio: & verba constituit transitiva, quæ usitatiùs in anglicanâ compositione scribimus cum *em en*; ut *embase* deprecio mixturâ, *embolden* animo, *emboss* lamino, *immure* intra muros occludo, *enable* corroboro, *encamp* castra metari, *encounter* mutuò aggredior, *endamage* noceo, *endebt* debitum contraho, *endent* sinuo, pacificor; *indurate* induro, *endorse* in dorsum scribo, *inflame* inflammo, *infeeble* debilito, *endanger* periclitor, *enforce* impello, *engender* genero, *engraft* insero,

ro, *enrage* irrito, *enrich* dito, *enſnare* illaqueo, *enroll* conſcribo, *endow* doto, *endue* induo. 6. *Ob* [*oc of*] variè accipitur, *object* objectum, *obſcene* obſcœnus, *obſolete* obſoletus, *obſerv* obſervo, *obtain* obtineo, *oblong* oblongus, *obliterat* oblitero. 7. *Over* locum vel ſtatum ſuperiorem, aut exceſſum; ut *overſee* inſpicio, *over-rule* ſuperintendo, *over-charge* opprimo, *over-*[*upper*] *moſt* ſupremus, *overhaſty* præproperus. 8. *Under* locum inferiorem; ut, *undermoſt* infimus, *underprop* ſuffulcio: Excipe *underſtand* intelligo, *undertake* ſuſcipio. 9. *Out* exceſſum vel extra; ut, *outlandiſh* extraneus, *outlawed* proſcriptus, *outrage* furor, *outcry* exclamatio. 10. *Pre* prioritatem vel ante; ut *preſume* præſumo, *preſuppoſe* præſuppono, idem *fore*; ut *foreſpeech* præfatio, *foreknow* prænoſco, *foreman of a Jury* præ-Jurator, *forego* præeo, at *forgo* [*let go*] dimitto. 11. Pauca cum *poſt*, *poſterity* poſteritas, *poſtſcript* poſtſcriptum. 12. *With* contra, retro; ut *withſtand* reſiſto, *withhold* detineo, *withdraw* [*draw back*] detraho. 13. *Re.* iterum, retro; ut *reclaim* [*keep back*] reduco, *abſtain* [*keep back* neutrum] abſtineo, *repeat* [*ſay again*] repeto. 14. *Un.* frequentiſſimè

tissimè non; ut [*untrue*] falsus, *unpossible* impossibilis, cum pluribus aliis: aliquando dissolutionem aut privationem ut *unty* denodo, *unlace* refibulo, *unlearn* dedoceo, *unpeople* depopulor.

Ad hæc, 1. *Miss* male, *misgive* malè ominari, *mistake* erro. 2. *Monger*, *cheesmonger* casearius, *fishmonger* piscarius, *ironmonger* mercator ferrarius. 3. *Less*, *bootless* inanis, *comfortless* desolatorius, *doubtless* indubitatè, *heartless* excors, *speechless* elinguis, *restless* inquietus, *witless* insulsus. 4. *A at* seu *in*; ut *abroad* foras [seu in amplo] *a-bed* in lecto, *abov* supra, [in super] *amongst* inter [in misturâ] vel *in* seu *about*; ut, *a-dying* in moriendo, moriturus; *a-going* in eundo, iturus. * 5. *Be* id est *by* in, propè, juxta (sicut *dis. re. un.*) extra compositionem non usurpatur; *before* ante, *behind* post, *beside* juxta, *beyond* ultra, *below* infra, *beneath* subter, *between* intra, *by-cause* quia. Verba item constituit transitiva, nempe, *becalm* sedo, *becom* decoro, *behead* decollo, *behold* [quasi oculo teneo] aspicio, *bely* calumnio, *bemoan* deploro, *beset* obsideo, *besmear* illino, *besot* infatuo, *bespawl* conspuo, *bespeak* præcuro, *besprinkle* aspergo, *betoken* portendo, *bewitch*

* Vel ponitur expletivè, *he was a speaking of*, &c.

witch fascino, *beshrew* imprecor; at *bethink* præmeditor, *bestir* conor sunt neutra. 6. *Counter* contrarietatem exadversùs; ut, *countermand* contrarium jubeo, *countermure* murus contra murum.

Si nostræ linguæ constitutionem penitus perpendamus tantam ejus fœlicitatem, tantam compositionum fertilitatem esse inveniemus; ut nativo ejus splendore multò fiat elegantior, quàm alieno fuco; nam monosyllaba sponte se offerunt in compositionem; ut Adjectivum cum substantivo; *Lip-wise*, *twi-light*, *handi-craft*, *soul-saving*, *Newton*. Præpositio cum substantivo; *down-fall*, *down-lying*, *up-rising*, *gain-say*, *fore-speech*, Verbum cum nomine; *Draw-bridg*, *cut-throat*, *puff-cheek*, *tell-troth*. Pronomen cum nomine; *Self-love*, *self-wild*, *self-freedom*. Adverbium cum nomine; *There-about*, *where-fore*. * Et decomposita; *Not-with-standing*, *never-the-less*, *tennis-court-keeper*, *hand-cher-chief*. Et alium substantivum cum alio; *ey-sore*, *table-cloth*, *head-ach*. Cujusmodi plura recitantur sub adjectivis respectivis. Adeo ut ad luxuriem usq; (si ita lubent docti) copiosa reddatur: Hoc autem ad doctissimos relinquo.

* Etiam monosyllaba: *gruff* ex *grave* & *rough*; *whirl* ex *wheel* & *hurl*, *twinch* ex *twitch* & *pinch*.

De Accentibus.

Ratio accentûs in dissyllabis.

Usus *accentuum* sit duplex. 1. Accentus gravis descendens in dextram [`] sit nota *syllabæ* præ cæteris *elevatæ*; ut *còntrary* contrarius non *contràry*.

Accentus acutus ascendens in dextram, ita [´] sit signum syllabæ longæ

quæ occupat locum vocalis *producta*; ut, *met*, occurrebam, *mét* cibus, metior; ubi occurrunt elevatio & productio in eâdem ſyllaba, ibi utriuſq; concurſus denotetur circumflexo; ut *contrîve* machinor.

Reg. 1.

Quando terminatio monoſyllabæ annectitur, vox primitiva ſive prior ſyllaba accentuatur; ut *able*, *iſh*, *full*, *leſs*, *neſs*, *ſom*, *ward*, *y* vel *ly*; *notable* notabilis, *childiſh* puerilis, *faìthful* fidelis, *faithleſs* perfidioſus, *greatneſs* magnitudo, *nòiſom* noxius, *backward* retrorſum, *hardy* ſtrenuus, *hardly* ægrè, *hardly* pro *hardily* ſtrenuè. Ita terminatio verborum & comparativi & ſuperlativi gradus; ut *acteſt* agis, *acteth* agit, *acted* agebam, *acting* agens, *acter* actor: *ſoft* mollis, *ſofter* mollior, *ſofteſt* molliſſimus.

Reg. 2.

Sic cum dyſſyllaba exeunt in *er*. (Præter *defèr*, *refèr*, *prefèr*.) *or*. *ure*. vel *le*. *en*. quæ novam haud conſtituunt ſyllabam. Et in aliis etiam, ubi terminatio eſt compoſita additio, vel pars vocabuli minùs principalis ut *cart-rope* funis ductarius in plauſtrorum uſum, *likewiſe* ſimiliter, *àlſo* etiam, *àbbot* abbas.

1. Ex-

1. Excipe ſyllabas, quæ habent *e* longum, vel ſonum *ee*, *oo*, *ai* [in paucis ſcriptum *ey*] ut *degreè* gradus, *appèar* appareo, *frontier* frons, *ſerene* ſerenus, *blaſphème* blaſphemo, *ſuprème* ſupremus, *terrëne* terrenus, *it behòves* oportet, *maintain* ſuſtento, *obey* obedio. Ad hæc item *begin* incipio, *cajòle* adulatione perſuadeo, *carèſs* adamo, *caroùſe* epoto, *cement* glutino, *collògue* adulor, *crèate* creo, *fomènt* foveo; *pedant* grammatiſta, *perdue* clam auſcultans jaceo, *ſalûte* ſalutem dico.

2. Excipe compoſita ex verbo, ubi verbum, ſive ſit prior aut poſterior ſyllaba, accentum vendicat; ut *backbîte* obtrecto, *backſlìde* tergiverſor, *brèakfaſt* jento, *càtch-poles* famelica animalia, *màkebate* ſuſurro, *partàke* participo, *paſport* libellus profectionis.

Reg. 3.

Quando præpoſitio monoſyllabæ præponitur vox primitiva accentum jure obtinet; ut *collegue* collega, *pollute* polluo; & in aliis quam plurimis ubi compoſitio facilè diſcerni poteſt; *a*, *al*, *as*, *be*, *de*, (præter *atom* atomus, *beſom* ſcopa, *decent* perdecorus, *deſcant* gloſſarium ago.) præpoſitionum ſequuntur formam:

Excipiuntur *àbject* abjectus, *àccent* accentus, *adjunct* adjunctum, *àdvent* adventus, *àspect* aspectus, *còmmon* communis, *còmpact* fœdus, *còmpass* circundo, *còncord* concordia, *còncourse* concursus, *conduit* aquæductus, *consul*, *òffice* officium, *òffer* offero, *perfect* perfectus, *prelate* præsul, *pròduct* summa, *pròffer* offero, *pròfit* commodum, *progress* progressus, *prologue* prologus, *promise* promissum, *reliques* reliquiæ, *respit* mora, *subject* subjectum, subditus; *substance* substantia, *suburbs* suburbia, *sùccour* suppetior, *suffer* suffero, *sùrplice* superpellicium, *synod* synodus, *syntax* syntaxis.

Reg. 4.

Si terminatio dictioni in compositione annectatur, syllaba, quæ priùs habebat, retinet accentum; ut *adjoin* adjungo, *adjoining* adjungens, *profit* commodum, *pròfitable* commodus.

Ratio accentus in Polysyllabis.

Reg. 1.

Antepenultima licet præpositio, si penultima positione longa non sit, gaudet tono, adeo ut cum dissyllabica adjectio apponitur voci dissyllabæ (in quâ prior syllaba habet accentum) tonus transfertur ad antepenultimam; ut *àc-*

tive

tive activus, *activity*; ita in cæteris omnibus quæ exeunt in *ty*. Cùm tamen *neſs* dictioni diſſyllabicæ additur (*prout in quam plurimis adjectivis*) accentus nunquam mutat locum; ut *righteous* juſtus, *righteouſneſs* juſtitia.

1. Excipe, cùm penultima poſitione longa fuerit, iſta ſibi tonum aſſciſcat; ut *accompliſh* perficio, *abandon* deſero, *ecliptic* eclipticus, *ignoble* ignobilis, *illuſtrate* illuſtro; & iſta quæ exeunt in *ure* præter *overture*.

2. Excipe, cùm penultima vocalem habuerit productam; ut, *affîance* fiducia, *affidavit*, *anòther* alius, *antecedent* antecedens, *armado* claſſis, *balcony* pars ædificii ſub dio prominens, *bravado* jactatio, *carbonàdo* carbonella, *cathèdral* cathedralis, *dandelîon* dens leonis, *horîzon* horizon, *obdurat* obduro, *apponent* apponens, *pellucid* pellucidus, *precedent* præcedens, *recûſant* ſacrifugus, *vagary* evagatio, *vicegèrent* vicegerens.

3. Excipe cùm penultimæ conſonans duplicata fuerit; ut *admòniſh* admoneo, *alrèady* jam, *apparel* veſtitus, *aſtòniſh* ſtupefacio, *conſider* conſidero, *continue* permaneo, *depòſit* depono, *imbèzil* decoquo, *immòdeſt* immodeſtus; *exhibit* exhibeo, *exòtic* exoticus, *narcòtic* narcoticus,

ticus, *replèvy* repigneratio, *retinue* ſequela, *diſinhèrit* exhæredo.

4. Excipe nonnulla, quæ ultimam elevant; ut *acquièſce* acquieſco, *advertíſe* admoneo, *caveàr* ovum ſtrurionis, *ap-com-prehènd* ap-com-prehendo, *condeſcènd* condeſcendo, *debonair* candidus, *complaiſànce* urbanitas, *obſolète* obſoletus, *evermore* in æternum, *perſevère* perſevero, *ſubdivide* diviſum divido; Et quædam compoſita cum *dis:* ut *diſregàrd diſreſpect* contemno, &c.

5. Excipe compoſita cum *over* quæ nunquam induit accentum, nec *under* præter *underling* inferior, *ùndermoſt* infimus, *ùnderwood* ſylvæ cæduæ.

Reg. 2.

Syllaba, ante *i* pronunciatum ac *ye*, & ante *ti*, *ſi*, *ci*, *ce* pronunciata ac *ſh* vel *zh* (præter *ecoleſiaſtical*) ſemper vendicat accentum; ut *circumciſion*, *oceanus*, *magician* magicus.

Reg. 3.

Quædam nomina per tranſlationem accentus mutantur in verba; ut *àbſent* abſens, *abſènt* o; *còllects* eclogæ, *collèct* colligo; *cònfines* confinia, *he confînes* limitat; *cònflict* conflictus, *to conflìct* confligo; *cònſort* harmonia, ſodalis, *conſòrt* aſſociare; *ìncenſe* thus, *incènſe* irrito;

an

an oùtcaſt abjectus, to *outcàſt* præjicio; *prèmiſſes* præmiſſa, *premîſes* præmittit; *pròject* molimen, *to projèct* molior; *rè-fuſe* quiſquiliæ, *refùſe* renuo; *unit* unus, *unîte* unire; *fèrment* fermentum, *fer-mènt* fermento; *cònvert* proſelytus, *con-vèrt* converto; *tòward-boy* puer bonæ in-dòlis, *towàrd-s* erga; *prèſent* præſens, *preſènt* offero; *òbject* objectum, *objèct* objicio; *ſùbject*-um, *ſubjèct* ſubjicio; *còn-teſt*, lis, *contèſt* litigo; *rècord* teſtimo-nium; *recòrd* conſcribo. Quibus addan-tur *cònjure* exorciſo, *conjùre* conjuro; *decent* decens, *deſcènt* deſcenſus; *minut* momentum, *minûte* parvus.

Reg. 4.

Nonnulla, quæ terminantur in *y* pro *e*, vocalium rapidiſſimâ; & *ble* quæ abſq; vocali ſonatur, duos poſſident accentus, unum in quartâ vel quintâ ſyllabâ, alte-rum priore languidiorem in penultimâ, ut *'Acadèmy*, academia, *àccesſòry* cul-pæ particeps, *àcrimòny* acrimonia, *àd-miràble* admirabilis, *àdverſàry* adverſa-rius, *àlimòny* alimentum, *àllegòry* alle-goria, *àmbulatòry* ambulatorius, *àmià-ble* amiabilis, *àmicàble* amicabilis, *ànni-verſàry* anniverſarius, *àntimòny* antimo-nium, *àntiquàted* antiquatus, *àpoplèxy* apoplexia, *àrbitràry* arbitrarius, *àudi-*

tòry

tòry auditorium, *àuxiliàry* auxiliarius, *hàbitàble* habitabilis, *hierarchy* hierarchia, *nèceſſàry* neceſſarius, *nècromancy* necromantia, *rèfractòry* refractorius, *ſèdentàry* ſedentarius, *ſèptenàry* ſeptenarius, *tèmperàment*-um, *ſpìritual-ity* ſpiritualitas: & omnia in *neſs*.

Quædam promiſcuè in hac vel illac ſyllabâ elevantur, qualia ſunt *àdjacent* adjacens, *àcceptàble* gratus, *corrùptible*, corruptibilis, *gàllant* homo politus, *gàzet* publica novitas, *conſèſſor*, *ſuccèſſor*, ut & Propria Nomina, *Abèdnego*, *Adràmelek*, *Bèlzebub*, *Cànaan*, *Capèrnaum*, *Ceſàrea*, *Theſſalònica*. Quæ, cùm Anglicanâ linguâ ſint donata, ejus regulas ſive formam ſubire debent, ut pronunciatio æqualis & ſibi congrua videatur; ideoq; ſyllabas, quæ accentu pinguntur, (ſalvo tamen aliorum judicio,) elevandas eſſe opinor. Atquæ hæc de *Accentibus* dicta ſunto. Jam ut de ſententiarum *accidentibus* pauca dicam, tantùm reſtat.

CAP. X.

De interpungendi ratione.

Sect. 1. MAgnus eſt interpunctionis uſus, ut vel minimâ reſpiratione, quæ ſen-

ſententiam ſuſtinet; vel mediâ, quæ eam ſuſpendit; vel plenâ, quæ ſententiam deponit; ſenſus diſtinguatur. Sive, ut cui hæc vel illa dictio aut ſententia pertinet; innoteſcat: Exempli gratiâ, Regem occidere nolite timere bonum eſt. Ubi, ſive *timere* ad *nolite*, ſive ad *bonum eſt*, applicari debet, diſtinguat interpunctio. De interpunctione, inter ſe non penitùs conveniunt eruditi: at conſtructionis ratio, & multiplices ſententiarum diſtinctiones, ſex interpunctorum genera poſtulare videntur: nempe

1. *Periodum*, (præter iſtam, quæ orationes & minores item ſectiones claudit;) quæ ad imam literam ponitur, cujus nota eſt punctum. (.) 2. S*emiperiodum*, quæ puncto item ſignatur, ſed breviori lineæ intervallo, & ſequente litera minuſculâ. 3. *Colon*, quod ad caput & pedem literæ duobus notatur punctis. (:) 4. S*emicolon*, quod ad caput literæ ponitur, cujus nota eſt punctum cum ſemicirculo ſubjecto. (;) 5. *Comma*, quod ad mediam literam ſignatur ſemicirculo. (,) 6 S*emicommá*, quod eâdem notâ pingatur ſed minuſcula, & ad imam literam ponatur. (,)

1. *Pe-*

1. *Periodus* oſtendit ſententiam ſive ſimplicem ſive compoſitam eſſe abſolutam, velut cum loquimur de novo argumento ſive materiâ, ſine reſpectu ad ſententiam præcedentem; ut *Juſtitia eſt vinculum humanæ ſocietatis. Non qui parum habet: ſed qui plura cupit, pauper eſt.*

2. *Semiperiodus* eſt, cujus ſenſus refertur ad argumentum præcedens, at ejus conſtructio nullâ conjunctione jungitur, (*qualis ſcribendi modus magis magisq; in uſum hodiè venit,*) eòq; hîc verbum eſt principale prout in periodo; ut, *This life is wholly in order to another. Do but make ſure to live well, and there is no need of living long. To the purpoſe of preparation for another world the beſt life is longeſt.* Ubi, *therefore* & *for* omittuntur. In his, vel ſequens periodus, quaſi priori famuletur; vel poſterior quodammodo dependet à priori; ut, *ſiquid turpe feceris cum voluptate; voluptas abit, turpitudo manet. Siquid honeſtè feceris cum labore, labor abit honeſtas manet.*

3. *Colon* [membrum] ponitur inter dividentia membra periodi, ſicut inter protaſin [*propoſitionem*]& apodaſin [*redditionem*] ſive ſit 1. Inter propoſitionem & rationem; ut, *Virtus homines reddit fœliciſſimos: nam optimam, ipſam*

acquirendi methodum præſcribit. 2. Propoſitionem & conſequentiam; ut *peccatum eſt mortale, quaſi mors igitur, ipſa fugienda eſſe debet.* 3. Poſt propoſitionem conceſſivam, quando poſterior eſt adverſativa vel reſtrictiva; ut, *tuâ incedas viâ: at tua tandem te pænitebit via.* 4. Similitudinem & ejus applicationem; ut, *Prout lux oculis jucunda eſt: ita ſapientum ſermo cor exhilarat.* 5. Totum & ejus partes; ut, *Virtutes cardinales (vel ſi mavis virtutum affectiones,) ſunt quatuor: Juſtitia quod unicuiq; quod ſuum eſt, tribuit: prudentia, quæ ad propoſitum aſſequendum, congrua eligit media: fortitudo, quæ omnia patitur & vincit impedimenta: temperantia, quæ omnes cohibet paſſiones, ne à recto rapiant & divertant.* 6. Deniq; inter partes periodi vel membra dividentia; ut, *Imprimis quomodo res ſe habent, videto: deinde quid faciendum ſit, perſpice: deniq; in ipſis adminiſtrandis, ſummam adhibeto curam, ſummum laborem.*

4. *Semicolon* ponitur inter Protaſin & apodaſin duplicatam; ut, *diligentia divitem; otium pauperem facit: nam prior colligit; alterum ſpargit.* Vel poſt ſubdiviſiones, vel oppoſita in diſtinctione, vel diſparata; ut, *Propria,*

 aliena;

aliena, publica, privata; ſacra, profana. Ubi interſpiratio minor eſt quam in colo, & major quam in commate.

5. *Comma* ponitur poſt clauſulas dependentes vel breviores ſententias, & propoſitiones compoſitas, ſive ſint conditionales, cauſales, vel relativæ; ſive copulativæ, disjunctivæ, vel diſcretivæ; quæ verbo principali junguntur, quæq; nec tota ſunt membra, nec ſemimembra: aut poſt dictiones, quæ ſententiæ locum ſupplent; ſive ſint nomina, verba, vel adverbia; ut, *ſal, terra, maria, aer, omneſq; creatura dei gloriam demonſtrant. Serius, ocius, neceſſe eſt cunctis mori.* Hoc item ponitur ubi

6. *Semicomma* poni debet, nempe 1. Ad tollendam ambiguitatem, quando dictiones ex ordine grammatico deturbantur, vel ad diverſa ſuppoſita referri poſſint. 2. Quando dictio vel clauſula aliæ ſententiæ interjicitur. 3. Poſt dictionem exegeticam, quæ præcedentem explicat. 4. Plerumq; ubi non pluribus punctis opus eſt, quam ſunt partes diſtinctæ in conſtructione, ſcilicet ubi tempus, locus, media, mos, vel aliæ circumſtantiæ actionis adduntur. 5. Poſt modum infinitivum, ſubſtantivum abſolutè poſitum, vel in appoſitione,

poſitione, & adjectiva activa & paſſiva; quæ cum poſt ſubſtantiva locantur, elliptica ſunt: horum unaquæque, ſententiæ ſupplet locum; ut, *Sed argumenta digerere, hoc verò munus eſt diſpoſitionis proprium* : pro *ut digerat. Rege imperante, fælix erat populus* : *dum imperabat rex. Sol, lucis origo, meridie defectu laborabat* : *qui eſt lucis origo. Deus judicia exercens, terræ incolas perterret* : *dum exercet. Cuſtodes, timore perculſi, facti ſunt ſicut mortui* : *qui erant perculſi.*

Interjectiones & vocativa, ante ſe atq; poſt ſe poſtulant ſemicomma; at ſi interrogatio, admiratio, vel exclamatio, vel vocativum claudat ſententiam; iſtiusmodi habeat notas, quales exigit ſententia. *Ex his ſequuntur hæ regulæ generales.* *Sect.* 2.

Unaquæq; ſententia, quamvis multiplex, quæ à priori neq; reſpectu conſtructionis nec ſenſûs dependet; unam habet periodum, & plures habere non debet. Principalis ſententia, quæ à priori reſpectu ſenſûs, at non item conſtructionis, dependet; ſemiperiodus eſt. Majora ſententiæ membra colon exigunt. Minora Semicolon. Sententiæ breviores & dependentes comma poſtulant. Quæ de ordine grammatico turbantur,

vel vim ſententiæ tacitè includunt; Semicomma.

Sin autem ad minutiora & magis particularia deſcendamus, nonnulla frequenter omitti interpuncta, & alia pro aliis (prout quiſq; libet) promiſcuè uſurpari inveniamus. At ego verò regulas generales, quæ rerum neceſſitati reſpondeant (quibus exempla particularia adaptari poſſint) quæq; ſcripturam reddant, quàm maximè diſtinctam tradere conſului.

Sect. 3. *De ſententiarum accidentibus.*

Aliæ porro ſunt notæ, quæ varias authoris affectiones, ſimul etiam ſententias iſtas in pronunciando aliter efferri oſtendunt : quales ſunt, *parentheſis*, *parectheſis*, *eroteſis*, *ecphoneſis*, *emphaſis*, *ironia*, *hyphen*.

1. *Parentheſis* eſt ſermo ſermoni, priuſquam abſolvatur, interjectus; qui nec à præcedente, nec à conſequente, verbo, regantur; ſed abeſſe poſſint ſalvâ ſententiâ, quæ inter duas continetur curvas lineas : ſic ( )

2. *Parectheſis* eſt explicatio cujuſdam rei præcedentis; quæ continetur inter duas lineas angulares : ad hunc modum [ ]

3. *Ero-*

3. *Erotesis* oſtendit ſententiam eſſe propoſitam per modum quæſtionis: nota ejus eſt ?

4. *Ecphonesis* eſt nota cujuſdam mirandi, vel impetus paſſionis cum vociferatione: qualis eſt !

5. *Emphasis* demonſtrat vim cujuſdam dictionis vel dictionum præ cæteris, quæ plerumq; exprimitur characteribus, in magnitudine vel figurâ, à cæteris differentibus.

6. *Ironia* ſarcaſmus eſt, in quo, voces, in ſenſu propriæ ſignificationi contrario, intelligendæ ſunt: cujus deeſt nota, quæ hujuſmodi ſit ¡

7. *Hyphen* eſt nota oſtendens unionem duarum dictionum, vel ſyllabarum: qualis eſt -

Quibus addantur ſequentes, quæ ſcripturæ accidunt. *Sect.* 4.

1. *Aſteriſcus* refert lectorem ad alium locum, vel aliquid obſervandum eſſe demonſtrat *

2. Innuit additionem priori editione poſteriorem, vel authorem citatum, *hæc nota* "

3. Index indigitat aliquid obſervatu dignum. ☞

4. *Oſten-*

4. Ostendit ubi, aliquid, quod omittitur, & alibi describitur, inferri debet, *talis nota.* ^

5. Nota collisionis indicat literam elisam in fine dictionis apud latinos; ut, viv' hodie: at in principio & medio apud Anglos; ut, *it's* pro *it is* est; *shou'd* pro *should* vellem.

6. Literæ capitales ponuntur 1 post periodum absolutam. 2. In principio carminum vel commatum; aut 3 Propriorum nominum. 4. Aliquando voces vel sententiæ emphaticæ scribuntur cum literis capitalibus. 5. Quædam ponuntur pro figuris: ut, I. V. X. L. C.

Quibus addatur *Dagesh forte*, quod denotat sonum consonæ duplicatum esse: cujus nulla apud nos datur nota. Exempla sunt *Adage* adagium, *adamant* adamas, *adulation* adulatio, *agat* agates, *agitat* agito, *agony* agonia, *aliment* alimentum, *anagram* anagramma, *analysis*, *anarchy* anarchia, *atom* atomus, *bavin* fascis, *benefice* sacerdotium, & alia cum *ben.* *Bigamy* bigamia, *blemish* macula, *camel* camelus, *capitalis*, *cavalry* equites in agmine, ob tutelam itinerantium; *cavil*-or, *citizen* civis, *comedy* comædia, *copy* exemplar,

devil

devil diabolus, *finical* nimiùm concinnus, *finish* finio, *generous* generosus, *habit* habitus, *insinuat* insinuo, *lapidary* lapidarius, *limit*-o, *liquid* liquidus, *liver* jecur, *malady* morbus, *mimic* mimicus, *moderat* moderor, *modern*-us, *modesty* modestia, *moralize* affabulor, *obit sermon* funebris oratio, *ominous* ominosus, *onerat* onero, *operat* operor, *peniteut* pænitens, *penury* penuria, *planet*-a, *policy* politia, *popular*-is, *poverty* paupertas, *promis*-sum, *regenerat* regenero, *synod*-us, *tenant* inquilinus, *tenement*-um, *trepan* pellicio in periculum, *trinity* trinitas, *vicar*-ius, *vigor*.

Sonus literæ *d* duplicatur; ut *stolidity*, *validity*, at rarissime duplicata scribitur. Ita *v* ut *quiver* trepido, pharetra; *rivet* depango, *several* disjunctus: sed nunquam scribimus *vv*. Et frequenter *l*, aliquando *n*; ut *equality* æqualitas, *iniquity*: & in hujusmodi à latinis in *as* derivatis. Et *c* pro *s* ut *acidus*. Cum paucis aliis quæ alibi in hoc libello occurrunt. Quæ magis particulariter notavi, ut (*cæteris omissis rationibus*) tonum sive pronunciationem adjuvent. Jam *totum* meum per-

percurri *institutum*; nec quicquam, de *linguâ Anglicanâ* addiscendâ amplius necessarium tradi, vel de *grammaticâ ejus* discutiendum superesse video.

FINIS.
